

5.01 Conéisser los sens de l'addicion

1. Qué sabi far ?

- ★ Thomas a 30 boletas. Ne ganha 4. Quantas n'aurà ?
- ★★ Tom jòga al jòc de l'auca. Es sus la casa 12. Avança de 3 casas. Sus quina casa va arribar ?
- ★★★ Dins un sac, i a 20 pions negres, 30 pions verds, 10 pions blaus e 5 pions roges. Quantes de pions i a en tot ?

2. Conselhs

→ « 5 + 3 » vòl dire qu'ajustam 5 e 3. L'addicion servís a ajustar quicòm, a avançar sus una pista (lo jòc de l'auca per exemple) o a acampar de paquets (los pions).

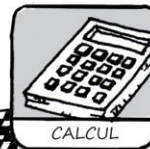
Exemples

Problèmas :	Responças :	L'addicion servís a :
Ai 22 euros e per ma fèsta, ma maire me balha 3 euros. Quant d'argent ai ?	$22 + 3 = 25$ euros. Doncas, ai 25 euros.	Ajustar
Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 15. Òm me ditz d'avançar de 4 casas. Sus quina casa vau tombar ?	$15 + 4 = 19$ Tombi sus la casa 19.	Avançar
Dins mon escòla, i a 15 CP, 20 CE1 e 21 CE2. Quantes d'escolans i a ?	$15 + 20 + 21 = 56$ I a 56 escolans.	Acampar de paquets

3. Entraïnements

- ★ a) Ai 13 boletas. Ne ganhi 6. Quantas n'ai ?
b) Remesi a corregut 10 km. Julie a corregut 7 km. Quantes de km an correguts ?
c) Ada a 40 euros. Vend un libre a 8 euros. Quantes d'euros a ?
- ★★ a) Jogam al jòc de l'auca. Sèm sus la casa 21. Devèm avançar de 8 casas. Ont arribam ?
b) Ali es sus la quatrena marcha de l'escala. Ne monta 3. Sus quina marcha se tròba ?
- ★★★ a) Sus l'aparcament, i a 15 biciletas rojas, 20 blavas e 3 negras. Quantas de biciletas i a ?
b) Dins aquel avion, i a 5 passatgièrs angleses, 12 franceses, 3 argelians, 6 italians e 14 espanhòls. Quantes de passatgièrs i a ?
c) Inventa dos problèmas diferents qu'utilizan l'addicion.

4. Test 5.01

1 – Classa los problèmas d'addicion (sens resòlvre los problèmas) :

<p>A Ai 15 polas. Ne crompi 10. Quantas n'ai ?</p>	<p>B Tròbi 55 euros e n'aviái 27. Quant d'argent ai ?</p>	<p>C Ma còca pesa 500 g. Vòli far 8 parts. Quant pesarà cada part ?</p>
<p>D Mesuri 15 cm de mens que Joan que mesura 1m50. Quant mesuri ?</p>	<p>E Ai trobat 7 caissas de 8 libras. Quantes de libras i a ?</p>	<p>F Dins mon escòla, i a 16 CP, 23 CE2, 17 CM1 e 19 CM2. Quantes d'escolans i a ?</p>

2 – Resòlv los problèmas següents :

- a) Vendi un disque que còsta 12 euros. Aviái 57 euros. Quant d'argent ai ?
- b) Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 32. Òm me ditz d'avançar de 11 casas.
Sus quina casa vau tombar ?
- c) Dins aqueste zoo, i a 7 leons, 12 elefants, 10 estrucis e 21 monins. Quantes d'animals i a ?

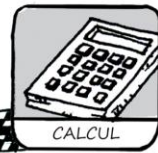
Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ 34 boletas
- ★★ casa 15
- ★★★ 65 pions

Responas als entrainaments

- ★ a) $13 + 6 = 19$ boletas
b) $10 + 7 = 17$ km
c) $40 + 8 = 48$ euros
- ★★ a) $21 + 8 = 29$. Sèm sus la casa 29.
b) $4 + 3 = 7$. Ali es sus la setena marcha de l'escala.
- ★★★ a) $15 + 20 + 3 = 38$ biciletas.
b) $5 + 12 + 3 + 6 + 14 = 40$ passatgièrs.
c) Mòstra-los a una cencha irange en calcul.

5.01 Conèisser los sens de l'addicion

1. Qué sabí far ?

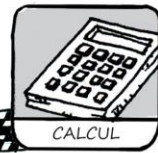
- ★ Paul a 20 boletas. Ne ganha 7. Quantas n'aurà ?
- ★★ Marie jòga al jòc de l'auca. Es sus la casa 17. Avança de 5 casas. Sus quina casa va arribar ?
- ★★★ Dins un sac, i a 30 pions jaunes, 40 pions verds, 5 pions blaus e 10 pions roges. Quantes de pions i a en tot ?

2. Conselhs

ÒC	NON
Ajustar	
Ai 23 € e per ma fèsta, ma maire me balha 5 €. Quant d'argent ai ?	
$23 + 5 = 28$. Doncas, ai 28 €.	
ÒC	
Avançar	
Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 17. Òm me ditz d'avançar de 4 casas. Sus quina casa vou tombar ?	
$17 + 4 = 21$ Tombi sus la casa 21.	
ÒC	
Acampar de paquets	
Dins mon escòla, i a 17 CP, 22 CE1 e 19 CE2. Quantes d'escolans i a ?	
$17 + 22 + 19 = 58$ I a 58 escolans.	
	Pesi 15 kg de mens que Joan que pesa 50 kg. Quant pesi ?
	Ai trobat 6 caissas de 9 libres. Quantes de libres i a ?
	3 enfants se partejan un paquet de 15 còcas. Quant n'aurà cadun ?

J

3. Entraïnements

- ★ a) Ai 15 boletas. Ne ganhi 8. Quantas n'ai ?
b) Kévin a correbut 8 km. Louise a correbut 10 km. Quantes de km an correbuts ?
c) Ali a 30 euros. Vend un libre a 5 euros. Quantes d'euros a ?
- ★★ a) Jogam al jòc de l'auca. Sèm sus la casa 25. Devèm avançar de 9 casas. Ont arribam ?
b) Eva es sus la 3ª marcha de l'escala. Ne monta 4. Sus quina marcha se tròba ?
- ★★★ a) Sus l'aparcament, i a 19 biciletas blaus, 10 jaunes e 4 negres. Quantas de biciletas i a ?
b) Dins aqueste avion, i a 3 passatgièrs americans, 11 canadians, 5 argelians, 7 alemands e 13 bèlgas. Quantes de passatgièrs i a en tot ?
c) Inventa dos problèmas diferents qu'utilizan l'addicion.

4. Test 5.01

1 – Classa los problèmas d'addicion (sens resòlvre los problèmas) :

A Ai 12 polas. Ne crompi 10. Quantas n'ai ?	B Tròbi 45 euros e n'aviái 23. Quant d'argent ai ?	C Ma còca pesa 400 g. Vòli far 6 parts. Quant pesarà cada part ?
D Mesuri 14 cm de mens que Remesi que mesura 1m50. Quant mesuri ?	E Ai trobat 5 caissas de 10 libras. Quantes de libras i a ?	F Dins mon escòla, i a 15 CP, 22 CE2, 18 CM1 e 20 CM2. Quantes d'escolans i a ?

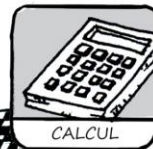
2 – Resòlv los problèmas següents :

- a) Vendi un DVD que còsta 19 euros. Aviái 59 euros. Quant d'argent ai ?
- b) Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 22. Òm me ditz d'avançar de 10 casas.
Sus quina casa vau tombar ?
- c) Dins aqueste zoo, i a 8 leons, 11 elefants, 12 estrucis e 25 monins. Quantes d'animals i a ?

Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ 27 boletas
- ★★ casa 22
- ★★★ 85 pions

5.02 Pausar e calcular l'addicion de dos nombres (sens retenguda)

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $3 + 5$?
- ★★ Pausa e calcula : $13 + 6$
- ★★★ Pausa e calcula : $41 + 35$

2. Conselhs

→ Per adicionar dos nombres, alinha las unitats e las desenas.
Puèi, ajusta las unitats. Enfin, adiciona las desenas.

Exemples

$$13 + 4 = ?$$

	desenas	unitats
	↓	↓
	1	3
+		4
=	1	7

$$25 + 13 = ?$$

	desenas	unitats
	↓	↓
	2	5
+	1	3
=	3	8

$$74 + 25 = ?$$

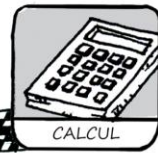
	desenas	unitats
	↓	↓
	7	4
+	2	5
=	9	9

3. Entraïnaments

- ★ Quant fan $6 + 3$?
Quant fan $4 + 3$?
Calcula : $4 + 5 =$
Addiciona 3 e 6.
- ★★ Pausa e calcula : $13 + 2$.
Addiciona : $23 + 6$.
Pausa e calcula : $41 + 7$.
Addiciona : $56 + 2$.
- ★★★ Pausa e calcula : $52 + 13$.
Addiciona : $41 + 26$.
Pausa e calcula : $72 + 15$.
Addiciona : $50 + 42$.

J

4. Test 5.02 :

Consigna : pausa e calcula las addicions seguentas.

$$13 + 54 =$$

$$45 + 34 =$$

$$70 + 29 =$$

$$41 + 26 =$$

Responas a « Qué sabi far ? »

★

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 5 \\ \hline = 8 \end{array}$$

★★

$$\begin{array}{r} 1 \ 3 \\ + \quad 6 \\ \hline = 1 \ 9 \end{array}$$

★★★

$$\begin{array}{r} 4 \ 1 \\ + 3 \ 5 \\ \hline = 7 \ 6 \end{array}$$

Responas als entrainaments

★

$$6 + 3 = 9$$

$$4 + 3 = 7$$

$$4 + 5 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

★★

$$\begin{array}{r} 1 \ 3 \\ + \quad 2 \\ \hline = 1 \ 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \ 3 \\ + \quad 6 \\ \hline = 2 \ 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \ 1 \\ + \quad 7 \\ \hline = 4 \ 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 6 \\ + \quad 2 \\ \hline = 5 \ 8 \end{array}$$

★★★

$$\begin{array}{r} 5 \ 2 \\ + 1 \ 3 \\ \hline = 6 \ 5 \end{array}$$

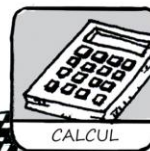
$$\begin{array}{r} 4 \ 1 \\ + 2 \ 6 \\ \hline = 6 \ 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \ 2 \\ + 1 \ 5 \\ \hline = 8 \ 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 0 \\ + 4 \ 2 \\ \hline = 9 \ 2 \end{array}$$

J

5.02 Pausar e calcular l'addicion de dos nombres (sens retenguda)

Bis

1. Qué sabi far ?

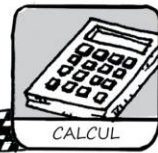
- ★ Quant fan $2 + 7$?
- ★★ Pausa e calcula : $14 + 5$
- ★★★ Pausa e calcula : $42 + 34$

2. Conselhos

òc	NON
$21 + 4 =$	$\begin{array}{r} 21 \\ + 4 \\ \hline 61 \end{array}$
$\begin{array}{r} 21 \\ + 4 \\ \hline 25 \end{array}$	NON
$26 + 12 =$	$\begin{array}{r} 25 \\ + 12 \\ \hline 13 \end{array}$
$\begin{array}{r} 26 \\ + 12 \\ \hline 38 \end{array}$	$\begin{array}{r} 74 \\ + 25 \\ \hline 765 \end{array}$

J

3. Entrainaments

- ★ Quant fan $6 + 3$?
Quant fan $5 + 2$?
Calcula : $5 + 4 =$
Addiciona 3 e 6.
- ★★ Pausa e calcula : $12 + 4$.
Addiciona : $21 + 7$.
Pausa e calcula : $42 + 6$.
Addiciona : $55 + 3$.
- ★★★ Pausa e calcula : $53 + 12$.
Addiciona : $42 + 27$.
Pausa e calcula : $73 + 14$.
Addiciona : $50 + 45$.

4. Test 5.02 :

Consigna : pausa e calcula las adiccions seguentas.

$$12 + 55 =$$

$$44 + 35 =$$

$$70 + 28 =$$

$$46 + 21 =$$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 7 \\ \hline = 9 \end{array}$$

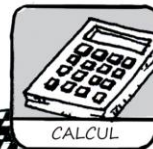
★★

$$\begin{array}{r} 14 \\ + 5 \\ \hline = 19 \end{array}$$

★★★

$$\begin{array}{r} 42 \\ + 34 \\ \hline = 76 \end{array}$$

5.03 Resòlvre de problèmas sus las boletas

1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes cercar la solucion en fasant d'esquemas o d'operacions, o far d'ensages. Daissa ta recèrca visibla per ton regent : tan pièg se i a d'escafaduras dins ta recèrca.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica cossí as trobada la resposta, e fai una frasa resposta amb los mots de la question.
- Se i a lo mot « mai » dins l'enonciat, cal pas totjorn una addicion ; se i a lo mot « mens » dins l'enonciat, cal pas totjorn una sostraccion.
- Se capitas pas un entraïnament, te cal comprene plan la correccion abans de far lo test.

2. Entraïnaments

Problèma A : Louis a 43 boletas. Ne ganha 15.
Quantas n'a ara ?

Problèma B : Lucas jòga a las boletas. N'a 25 e ne perd 7.
Quantas n'a ara ?

Problèma C : Marie jòga a las boletas. Abans de jogar, n'aviá 20, e aprèp lo jòc, n'a 12.
Que s'es passat ?

Problèma D : Alice jòga a las boletas. Ne perd 7 e li ne demòran 12.
Quantas n'aviá abans de jogar ?

Problèma E : Samia jòga als cabalets. Avança de 6 casas e arriba sus la casa n° 35.
Sus quina casa èra abans de jogar ?

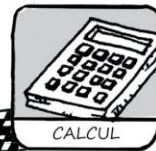
3. Test 5.03 :

Resòlv los dos problèmas següents.

Problèma A : Marco jòga a las boletas. Abans lo jòc, n'aviá 24 e aprèp lo jòc, n'a 36.
Que s'es passat ?

Problèma B : Raymonde a ganhat 43 boletas. N'aviá ja 16.
Quantas n'a ara ?

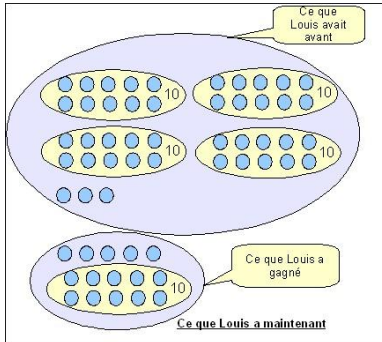

Responas als entrainaments

Problèma 1 : Louis a 43 boletas. Ne ganha 15. Quantas n'aurà ara ?

Ma recèrca

Ma solucion

Ai dessenhath 43 boletas. N'ai ajustadas 15 autras. Ai comptat quantas n'i aviá e ai trobat 58.
Louis a ara 58 boletas.

Autre biais pel problèma 1

Ma recèrca

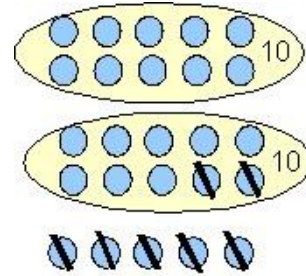
$$\begin{array}{r} 43 \\ + 15 \\ \hline 58 \end{array}$$

Ma solucion

Nombre de boletas : $43 + 15 = 58$ boletas.
Ara, Louis a 58 boletas.

Problèma 2 : Lucas jòga a las boletas. N'a 25 e ne perd 7. Quantas n'a ara ?

Ma recèrca

Ma solucion

Ai dessenhadas 25 boletas, n'ai raiadas 7 e ai comptat quantas ne demòran.

Ara Lucas a 18 boletas.

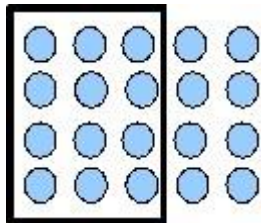
Autre biais pel problèma 2

Ma solucion

Soi partit de 25 e ai levat 7 en comptant al revèrs. Soi arribat a 18.
Ara, Lucas a 18 boletas.

Problèma 3 : Marie jòga a las boletas. Abans de jogar, n'aviá 20, e aprèp lo jòc, n'a 12. Que s'es passat ?

Ma recèrca

Ma solucion

Ai dessenhath 20 boletas. Ai enrodat las que li demòran e ai vist que Marie a perdut 8 boletas.
Marie a perdut 8 boletas.

Autre biais pel problèma 3

Ma solucion

Ai comptat quant i a entre 12 e 20, e ai vist que Marie a perdut 8 boletas.
Marie a perdut 8 boletas.

Problèma 4 : Alice jòga a las boletas. Ne perd 7 e li ne demòran 12. Quantas n'aviá abans de jogar ?

Ma solucion

Coma Alice a perdut 7 boletas, vòl dire qu'abans, n'aviá 7 de mai. Doncas, se a ara 12 boletas, vòl dire qu'abans, n'aviá $12 + 7 = 19$.

Alice aviá 19 boletas abans de jogar.

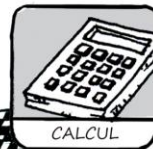
Problèma 5 : Samia jòga als cabalets. Avança de 6 casas e arriba sus la casa n° 35. Sus quina casa èra abans de jogar ?

Ma solucion

Per tornar ont èra, cal recular de 6 casas. En reculant de 6 a partir de 35, tornam a la casa 29.

Samia èra sus la casa 29 abans de jogar.

J

5.03 Resòlvre de problèmas sus las boletas

Bis

1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes cercar la solucion en fasant d'esquemas o d'operacions, o far d'ensages. Daissa ta recèrca visibla per ton regent : tan pièg se i a d'escafaduras dins ta recèrca.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica cossí as trobada la resposta, e fai una frasa resposta amb los mots de la question.
- Se i a lo mot « mai » dins l'enonciat, cal pas totjorn una addicion ; se i a lo mot « mens » dins l'enonciat, cal pas totjorn una sostraccion.
- Se capitas pas un entraïnament, te cal comprene plan la correccion abans de far lo test.

2. Entraïnements

Problèma A - Fanny a 42 boletas. Ne ganha 14.
Quantas n'a ara ?

Problèma B - Joël jòga a las boletas. N'a 35 e ne perd 6.
Quantas n'a ara ?

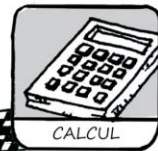
Problèma C - Marie jòga a las boletas. Abans de jogar, n'aviá 30, e aprèp lo jòc, n'a 13.
Que s'es passat ?

Problèma D - Fabienne jòga a las boletas. Ne perd 6 e li ne demòran 13.
Quantas n'aviá abans de jogar ?

Problèma E - Katia jòga als cabalets. Avança de 5 casas e arriba sus la casa n° 34.
Sus quina casa èra abans de jogar ?

J

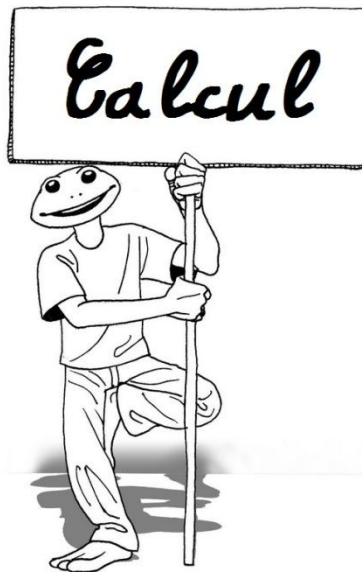

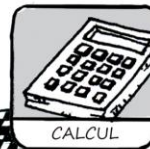
3. Test 5.03 :

Resòlv los dos problèmas següents :

Problèma A : Marc jòga a las boletas. Abans lo jòc n'aviá 34 e aprèp lo jòc, n'a 46.
Que s'es passat ?

Problèma B : Samia a ganhat 53 boletas. N'aviá ja 26.
Quantas n'a ara ?

5.04 Addicionar de cap 2 nombres ($\Sigma < 20$)

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $5 + 9$?
- ★★ Calcula $8 \rightarrow 13$ (se legís « de 8 per anar a 13 »).
- ★★★ Calcula $6 + \dots = 15$.

2. Conselhs

→ Deves aprene a calcular dins ton cap d'addicions e d'addicions a trauc de bon far (de $1 + 1$ a $10 + 10$).

→ Podèm totjorn trobar d'astúcias per que siá mai aisit. Te pòdes entrenar amb un amic, e vos explicar cossí i sètz arribats. Se capitas pas, ensaja, a la debuta, en comptant sus tos dets.

Exemples

$3 + 8 = 11$ Astúcia : prenèm 8 e ajustam 3

$7 + 4 = 11$ Astúcia : $7 + 3 = 10$ doncas $7 + 4 = 11$

$13 + 5 = 18$ Astúcia : $5 + 3 = 8$ doncas $13 + 5 = 18$

$7 + 9 = 16$ Astúcia : $9 + 1 = 10$ e $10 + 6 = 16$

3. Entràinaments

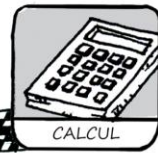
★	$8 + 4 = \dots$	$5 + 5 = \dots$	$6 + 4 = \dots$	$5 + 7 = \dots$	$8 + 8 = \dots$
	$9 + 9 = \dots$	$9 + 7 = \dots$	$4 + 3 = \dots$	$5 + 4 = \dots$	$8 + 5 = \dots$
	$4 + 7 = \dots$	$7 + 8 = \dots$	$8 + 7 = \dots$	$6 + 7 = \dots$	$3 + 9 = \dots$
	$3 + 2 = \dots$	$7 + 7 = \dots$	$8 + 8 = \dots$	$7 + 9 = \dots$	$5 + 8 = \dots$

★★	$4 \rightarrow 10 =$	$5 \rightarrow 10 =$	$7 \rightarrow 10 =$	$5 \rightarrow 9 =$
	$9 \rightarrow 18 =$	$7 \rightarrow 14 =$	$9 \rightarrow 17 =$	$3 \rightarrow 11 =$
	$4 \rightarrow 12 =$	$7 \rightarrow 12 =$	$8 \rightarrow 12 =$	$8 \rightarrow 15 =$

★★★	$8 + \dots = 10$	$7 + \dots = 10$	$2 + \dots = 10$	$5 + \dots = 10$	$4 + \dots = 10$
	$8 + \dots = 15$	$7 + \dots = 13$	$9 + \dots = 15$	$5 + \dots = 12$	$4 + \dots = 12$
	$8 + \dots = 19$	$7 + \dots = 20$	$2 + \dots = 17$	$5 + \dots = 17$	$4 + \dots = 20$

J

4. Test 5.04 :

Calcula :

$6 + 5 =$

$14 + 5 =$

$5 + 2 =$

$8 + 7 =$

$3 + 11 =$

$6 + 7 =$

$9 + 7 =$

$8 + 5 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★ $5 + 9 = 14$

★★ $8 \rightarrow 13 = 5$

★★★ $6 + 9 = 15$

Resposas als entrainaments

★ $8 + 4 = 12$ $5 + 5 = 10$ $6 + 4 = 10$ $5 + 7 = 12$ $8 + 8 = 16$

$9 + 9 = 18$ $9 + 7 = 16$ $4 + 3 = 7$ $5 + 4 = 9$ $8 + 5 = 13$

$4 + 7 = 11$ $7 + 8 = 15$ $8 + 7 = 15$ $6 + 7 = 13$ $3 + 9 = 12$

$3 + 2 = 5$ $7 + 7 = 14$ $8 + 8 = 16$ $7 + 9 = 16$ $5 + 8 = 13$

★★ $4 \rightarrow 10 = 6$ $5 \rightarrow 10 = 5$ $7 \rightarrow 10 = 3$ $5 \rightarrow 9 = 4$

$9 \rightarrow 18 = 9$ $7 \rightarrow 14 = 7$ $9 \rightarrow 17 = 8$ $3 \rightarrow 11 = 8$

$4 \rightarrow 12 = 8$ $7 \rightarrow 12 = 5$ $8 \rightarrow 12 = 4$ $8 \rightarrow 15 = 7$

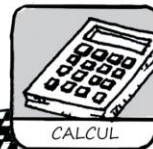
★★★ $8 + 2 = 10$ $7 + 3 = 10$ $2 + 8 = 10$ $5 + 5 = 10$ $4 + 6 = 10$

$8 + 7 = 15$ $7 + 6 = 13$ $9 + 6 = 15$ $5 + 7 = 12$ $4 + 8 = 12$

$8 + 11 = 19$ $7 + 13 = 20$ $2 + 15 = 17$ $5 + 12 = 17$ $4 + 16 = 20$

J

5.04 Addicionar de cap 2 nombres ($\Sigma < 20$)

Bis

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $6 + 8$?
- ★★ Calcula $7 \rightarrow 12$ (se legís « de 7 per anar a 12 »).
- ★★★ Calcula $5 + \dots = 14$.

2. Conselhs

→ Deves aprene a far dins ton cap d'addicions e d'addicions a trauc de bon far (de $1 + 1$ a $10 + 10$).

→ Podèm totjorn trobar d'astúcias per que siá mai aisit. Te pòdes entrenar amb un amic, e vos explicar cossí i sètz arribats. Se capitas pas, ensaja, a la debuta, en comptant sus tos detes.

Exemples

$3 + 8 = 11$ Astúcia : prenèm 8 e ajustam 3

$7 + 4 = 11$ Astúcia : $7 + 3 = 10$ doncas $7 + 4 = 11$

$13 + 5 = 18$ Astúcia : $5 + 3 = 8$ doncas $13 + 5 = 18$

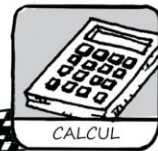
$7 + 9 = 16$ Astúcia : $9 + 1 = 10$ e $10 + 6 = 16$

3. Entraïnements

★	$8 + 4 = \dots$	$5 + 5 = \dots$	$6 + 4 = \dots$	$5 + 7 = \dots$	$8 + 8 = \dots$
	$9 + 9 = \dots$	$9 + 7 = \dots$	$4 + 3 = \dots$	$5 + 4 = \dots$	$8 + 5 = \dots$
	$4 + 7 = \dots$	$7 + 8 = \dots$	$8 + 7 = \dots$	$6 + 7 = \dots$	$3 + 9 = \dots$
	$3 + 2 = \dots$	$7 + 7 = \dots$	$8 + 8 = \dots$	$7 + 9 = \dots$	$5 + 8 = \dots$

J

★★ $4 \rightarrow 10 =$
 $9 \rightarrow 18 =$
 $4 \rightarrow 12 =$

$5 \rightarrow 10 =$
 $7 \rightarrow 14 =$
 $7 \rightarrow 12 =$

$7 \rightarrow 10 =$
 $9 \rightarrow 17 =$
 $8 \rightarrow 12 =$

$5 \rightarrow 9 =$
 $3 \rightarrow 11 =$
 $8 \rightarrow 15 =$

★★★ $8 + \dots = 10$
 $8 + \dots = 15$
 $8 + \dots = 19$

$7 + \dots = 10$
 $7 + \dots = 13$
 $7 + \dots = 20$

$2 + \dots = 10$
 $9 + \dots = 15$
 $2 + \dots = 17$

$5 + \dots = 10$
 $5 + \dots = 12$
 $5 + \dots = 17$

$4 + \dots = 10$
 $4 + \dots = 12$
 $4 + \dots = 20$

4. Test 5.04 :

Calcula :

$6 + 5 =$

$14 + 5 =$

$5 + 2 =$

$8 + 7 =$

$3 + 11 =$

$6 + 7 =$

$9 + 7 =$

$8 + 5 =$

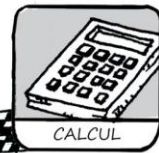
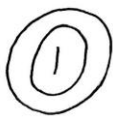
Respuestas a « Qué sabí far ? »

★ $6 + 8 = 14$

★★ $7 \rightarrow 12 = 5$

★★★ $5 + 9 = 14$

5.05 Pausar e calcular l'addicion de dos nombres (amb retenguda)

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $7 + 5 = ?$
- ★★ Pausa e calcula : $17 + 6$.
- ★★★ Pausa e calcula : $48 + 35$.

2. Conselhs

$$\begin{array}{r} 1 \\ 27 \\ + 15 \\ \hline 42 \end{array}$$

→ Coma per tota addicion, cal alinhar los nombres en foncion de la plaça de la chifra : unitat jos unitat.

→ Puèi calculas, en començant per las unitats (a drecha) : $7+5 = 12$

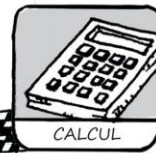
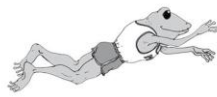
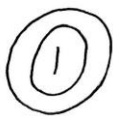
→ Jos las unitats, plaças lo 2 (chifra de las unitats) e retenes lo 1 (es la retenguda).

→ Puèi adicionas las desenhas : $2 + 1 = 3$
E ajustas la retenguda : $3 + 1 = 4$

3. Entrainaments

★ A. Quant fan $6 + 7$?	B. Quant fan $4 + 9$?
C. Calcula : $8 + 5$.	D. Addiciona 6 e 6.
★★ A. Pausa e calcula : $19 + 2$.	B. Addiciona : $23 + 8$.
C. Pausa e calcula : $47 + 7$.	D. Addiciona : $56 + 9$.
★★★ A. Pausa e calcula : $59 + 13$.	B. Addiciona : $48 + 26$.
C. Pausa e calcula : $77 + 15$.	D. Addiciona : $52 + 7$.

4. Test 5.05 :

Consigna : pausa e calcula las addicions seguentas.

$17 + 54 =$

$48 + 34 =$

$72 + 19 =$

$47 + 26 =$

Resposnas a « Qué sabi far ? »

★12

★★ 23

★★★ 83

Resposnas als entrainaments

★

$6 + 7 = 13$

$4 + 9 = 13$

$8 + 5 = 13$

$6 + 6 = 12$

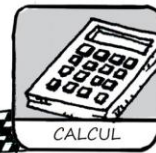
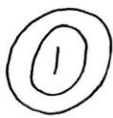
★★

$\begin{array}{r} 1 \\ 19 \\ + 2 \\ \hline 21 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 23 \\ + 8 \\ \hline 31 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 47 \\ + 7 \\ \hline 54 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 56 \\ + 9 \\ \hline 65 \end{array}$
--	--	--	--

★★★

$\begin{array}{r} 1 \\ 59 \\ + 13 \\ \hline 72 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 48 \\ + 26 \\ \hline 74 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 77 \\ + 15 \\ \hline 92 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \\ 52 \\ + 75 \\ \hline 127 \end{array}$
---	---	---	--

5.05 Pausar e calcular l'addicion de dos nombres (amb retenguda)

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $8 + 4 = ?$
- ★★ Pausa e calcula : $18 + 5$.
- ★★★ Pausa e calcula : $47 + 36$.

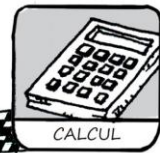
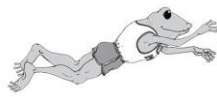
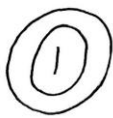
2. Conselhs :

òc	NON
21 + 4 =	$\begin{array}{r} 21 \\ + 4 \\ \hline 61 \end{array}$
$\begin{array}{r} 21 \\ + 4 \\ \hline 25 \end{array}$	NON
26 + 12 =	$\begin{array}{r} 25 \\ + 12 \\ \hline 13 \end{array}$
$\begin{array}{r} 26 \\ + 12 \\ \hline 38 \end{array}$	NON
	$\begin{array}{r} 74 \\ + 25 \\ \hline 765 \end{array}$

3. Entrainaments

- ★ A. Quant fan $5 + 8$?
C. Calcula : $7 + 6$.
- ★ B. Quant fan $4 + 9$?
D. Addiciona 7 e 7
- ★★ A. Pausa e calcula : $19 + 3$.
C. Pausa e calcula : $47 + 8$.
- ★★ B. Addiciona : $23 + 7$.
D. Addiciona : $56 + 8$.
- ★★★ A. Pausa e calcula : $58 + 13$.
C. Pausa e calcula : $76 + 15$.
- ★★ B. Addiciona : $47 + 26$.
D. Addiciona : $58 + 74$.

4. Test 5.05 :

Consigna : pausa e calcula las addicions seguentas.

$18 + 53 =$

$49 + 33 =$

$73 + 18 =$

$48 + 25 =$

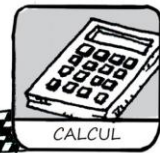
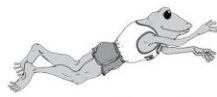
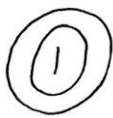
Responsas a « Qué sabi far ? »

★12

★★ 23

★★★ 83

5.06 Conéisser los sens de la sostraccion

1. Qué sabi far ?

- ★ Thomas a 30 boletas. Ne perd 12. Quantas li ne demòran ?
- ★★ Dins ma classa, i a 24 escolans. 13 son de dròlles. Quantes de dròllas i a ?
- ★★★ A París, un tren partís amb 52 passatgièrs. A Lyon, 33 personas davalan e 27 montan. A Montpelhièr, 16 personas montan e 17 davalan. Quantas de personas arriban a Perpignan ?

2. Conselhs

→ « $7 - 3$ » vòl dire que levam 3 a 7. La sostraccion servís a levar quicòm, a recular sus una pista numerica, a conéisser una altra partida d'un tot, a calcular una distància o a comparar e calcular d'escartaments.

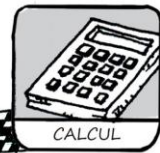
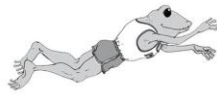
EXEMPLES

Problèmas	Responsas	La sostraccion servís a ...
<i>Ai 28 euros e crompi un libre a 6 euros. Quant me demòra ?</i>	$28 - 6 = 22$ euros. Me demòran 22 euros.	Levar
<i>Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 27. Òm me ditz de recular de 8 casas. Sus quina casa vau tombar ?</i>	$27 - 8 = 19$. Tombi sus la casa 19.	Recular
<i>Dins ma classa, i a 29 escolans que 12 dròllas. Quantes de dròlles i a ?</i>	$29 - 12 = 17$. I a 17 dròlles.	Calcular una altra partida d'un tot.
<i>Entre París e Montpelhièr, i a 700 km. Entre París e Lyon, i a 400 km. Quant i a entre Lyon e Montpelhièr ?</i>	$700 - 400 = 300$. I a 300 km entre Montpelhièr e Lyon.	Calcular una distància.
<i>Roger a 57 ans. Georges a 78 ans. Qual es lo mai vielh e de quant ?</i>	$78 - 57 = 21$. Georges es lo mai vielh de 21 ans.	Comparar e calcular un escartament

3. Entraïnements

- ★ A – Mon paire vend de bragas. Aqueste matin, n'aviá 60. N'a vendudas 40. Quantas li ne demòran ?
B – Uèi, sèm lo 28 mars. Quin jorn èrem 17 jorns i a ?
C – Explica a qualqu'un cossí as fach per trobar la resulta.
D - Inventa dos autres problèmas de sostraccion e resòlv-los.
- ★★ A – Jogam al jòc de l'auca. Sèm sus la casa 28. Devèm recular de 7 casas puèi de 11 casas. Ont arribam ?
B – Max mesura 1m85. Tony mesura 1m65. Jack mesura 1m47. Que es l'escartament entre lo mai bèl e lo mai pichon ?
C – Quand utilizas una sostraccion ?
D – Inventa dos autres problèmas qu'utilizan pas la sostraccion.
- ★★★ A – Sèm partits de la bòrna quilometrica 236 km. Venèm de passar davant la bòrna 427 km. Quantes de km avèm faches ?

B – Soi anat dins una colonia europèa. Èrem 150. I aviá 40 Espanhòls, 38 Angleses, 25 Italians e 37 Franceses. Quantes d'Alemands i aviá ?

C – Dins quinas situacions debes utilizar una sostraccion ? Balha d'exemples.

D - Inventa dos problèmas qu'utilizan la sostraccion e dos autres qu'utilizan d'autres operacions.

4. Test 5.06 :

1- Classa los problèmas de sostraccion (sens resòlvre los problèmas).

A – Ai 15 polas. Ne crompi 10. Quantas n'ai ?	B – Tròbi 55 euros e ne balhi 27. Quant me demòra ?	C – Ma còca pesa 500 g. Vòli far 8 parts. Quant pesarà cada part ?
D – Mesuri 15 cm de mens que Joan que mesura 1m50. Quant mesuri ?	E – Ai trobat 7 caissas de 8 libres. Quantes de libres i a ?	F – Dins mon escòla, i a 172 escolans que 16 CP e 134 CE2, CM1 e CM2. Quantes de CE1 ?

2- Resòlv los problèmas següents.

- Crompi un disque que còsta 12 euros. Aviái 87 euros. Quant me demòra ?
- Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 32. Òm me ditz de recular de 11 casas. Sus quina casa vai tombar ?
- Dins ma classa, i a 27 escolans dont 14 dròlles. Quantes de dròllas i a ?
- Entre París e Lille, i a 400 km. Entre París e Amiens, i a 150 km. Quantes de quilomètres i a entre Amiens e Lille ?
- Tom a 17 ans. Samir n'a 43. Qual es lo mai vielh e de quant ?

Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 18 boletas ★★ 11 dròllas ★★★ 45 personas

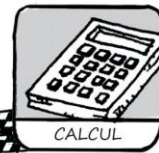
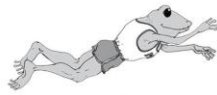
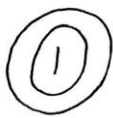
Responsas als entrainaments

★ A : $60 - 40 = 20$; B : $28 - 17 = 11$ de març ; C : agacha tos borrolhons ; D : agacha los exemples.

★★ A : $28 - 7 - 11 = 10$; B : $85 - 47 = 38$ cm ; C : agacha los conselhs ; D : agacha los exemples.

★★★ A : $427 - 236 = 191$ km ; B : $150 - 40 - 38 - 25 - 37 = 10$ Alemands ; C : agacha los conselhs ; D : agacha los exemples.

5.06 Conéisser los sens de la sostraccion

Bis

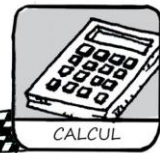
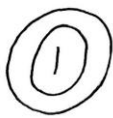
1. Qué sabi far ?

- ★ Pascal a 40 boletas. Ne perd 22. Quantas li ne demòran ?
- ★★ Dins ma classa, i a 26 escolans. 15 son de dròlles. Quantes de dròllas i a ?
- ★★★ A París, un tren partís amb 50 passatgièrs. A Lyon, 32 personas davalan e 25 montan. A Montpelhièr, 18 personas montan e 16 davalan. Quantas de personas arriban a Carcassona ?

2. Conselhs

ÒC	NON
Levar	
Ai 23 € e crompi a manjar per 12 €. Quant me demòra ?	
Recular	
Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 17. Òm me ditz de recular de 3 casas. Sus quina casa vau tombar ?	
Calcular una altra partida d'un tot	
Dins ma classa, sèm 25 escolans. I a 12 dròllas Quantes de dròlles i a ?	
Calcular una distància	
Entre París e Montpelhièr, i a 700 km. Entre París e Lyon, i a 400 km. Que es la distància entre Lyon e Montpelhièr ?	
Comparar e calcular un escartament	
Roger a 37 ans. Georges a 15 ans. Qual es lo mai vielh e de quant ?	
	Ai 15 € de mai que Joan que a 50 €. Quant pesi ?
	Ai trobat 3 caissas de 9 libres. Quantes de libres i a ?
	5 enfants se partegan un paquet de 35 còcas. Quant n'aurà cadun ?

3. Entraïnaments

- ★ A – Mon oncle vend de bragas. Aqueste matin, n'aviá 50. N'a vendut 30. Quantas li ne demòran ?
 B – Uèi, sèm lo 27 d'abril. Quin jorn èrem 16 jorns i a ?
 C – Explica a qualqu'un cossí as fach per trobar la resulta.
 D - Inventa dos autres problèmas de sostraccion e resòlv-los.
- ★★ A – Jogam al jòc de l'auca. Sèm sus la casa 27. Devèm recular de 6 casas puèi de 11 casas. Ont arribam ?
 B – Joël mesura 1m95. Fanny mesura 1m68. Fabienne mesura 1m57. Que es l'escartament entre lo mai bèl e lo mai pichon ?
 C – Quand utilizas una sostraccion ?
 D – Inventa dos autres problèmas qu'utilizan pas la sostraccion.
- ★★★ A – Sèm partits de la bòrna quilometrica 240 km. Venèm de passar davant la bòrna 431 km. Quantes de km avèm faches ?
 B – Soi partit en viatge. Èrem 150. I aviá 40 Espanhòls, 38 Angleses, 25 Italians e 37 Franceses. Los autres èran alemands Quantes d'Alemands èran ?
 C – Quinas son las situacions ont debes utilizar una sostraccion ? Balha d'exemples.
 D - Inventa dos problèmas qu'utilizan la sostraccion e dos autres qu'utilizan d'autres operacions.

4. Test 5.06 :

3- Releva los problèmas de sostraccion (sens resòlvre los problèmas) :

A – Ai trobadas 7 caissas de libres. Quantes de libres i a ?	B – Dins mon escòla, i a 157 escolans que 47 CP e 134 CE2, CM1 e CM2. Quantes de CE1 i a ?	C – Mesuri 14 cm de mens que Sylvain que mesura 1m70. Quant mesuri ?
D – Ma tarta pesa 500 g. Vòli far 6 parts. Quant pesarà cada part ?	E – Ai 15 rits. Ne crompi 12 de mai. Quantes n'ai ?	F – Tròbi 55 euros e ne balhi 27. Quant me demòra ?

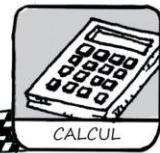
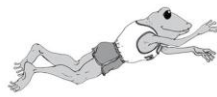
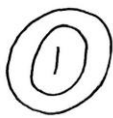
4- Resòlv los problèmas següents :

- a) Crompi un DVD que còsta 17 euros. Aviá 84 euros. Quant me demòra ?
 b) Jògui al jòc de l'auca. Soi sus la casa 37. Òm me ditz de recular de 9 casas. Sus quina casa vau tombar ?
 c) Dins ma classa, i a 28 escolans dont 13 dròlles. Quantes de dròllas i a ?
 d) Entre París e Lille, i a 400 km. Entre París e Amiens, i a 150 km. Quantes de quilomètres i a entre Amiens e Lille ?
 e) Elie a 17 ans. Samir n'a 39. Qual es lo mai vielh e de quant ?

Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 18 boletas ★★ 11 dròllas ★★★ 45 personas

5.07 Addicionar de cap 2 nombres ($\Sigma < 100$)

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $23 + 20$?
- ★★ Calcula $28 \rightarrow 82$ (se legis de « 28 per anar a 82 ») ?
- ★★★ Calcula $5 + \dots = 88$.

2. Conselhs

→ Deves aprene a far dins ton cap d'addicions e addicions a trauc de bon far (total inferior a 100).

→ Podèm totjorn trobar d'astúcias per que siá mai aisit. Te pòdes entrenar amb un amic, e vos podètz explicaz-vos cossí i sètz arribats. Te pòdes tanben ajudar amb tos dets s'es necessari.

EXEMPLES

- $25 + 40 = 65$ Astúcia : $20 + 40 = 60$, e ajustam 5
- $52 + 27 = 79$ Astúcia : $52 + 27 = 52 + 20 + 7 = 72 + 7 = 79$
- $41 \rightarrow 69 = 28$ Astúcia : $41 \rightarrow 61 = 20$ e $61 \rightarrow 69 = 8$; $20 + 8 = 28$
- $34 + \dots = 73$ Astúcia : $34 + 40 = 74$; $74 - 1 = 73$; $40 - 1 = 39$

3. Entrainaments

★ Calcula de cap las addicions seguentas.

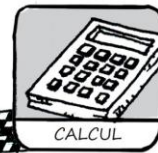
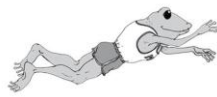
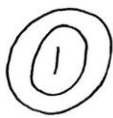
$11 + 3 =$	$13 + 4 =$	$17 + 2 =$	$5 + 12 =$
$17 + 30 =$	$20 + 18 =$	$25 + 5 =$	$10 + 22 =$
$43 + 53 =$	$29 + 62 =$	$32 + 55 =$	$58 + 17 =$

★★ $20 \rightarrow 30 = \dots$	$30 \rightarrow 80 = \dots$	$10 \rightarrow 46 = \dots$	$30 \rightarrow 69 = \dots$
$21 \rightarrow 31 = \dots$	$7 \rightarrow 77 = \dots$	$13 \rightarrow 97 = \dots$	$3 \rightarrow 85 = \dots$
$4 \rightarrow 12 = \dots$	$27 \rightarrow 54 = \dots$	$58 \rightarrow 72 = \dots$	$8 \rightarrow 75 = \dots$

★★★

$20 + \dots = 52$	$30 + \dots = 92$	$40 + \dots = 88$	$50 + \dots = 100$
$8 + \dots = 38$	$7 + \dots = 77$	$2 + \dots = 80$	$5 + \dots = 47$
$8 + \dots = 45$	$27 + \dots = 53$	$19 + \dots = 75$	$35 + \dots = 62$

4. Test 5.07 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las addicions seguentas.

- $27 + 12 =$
- $70 + 23 =$
- $19 + 50 =$
- $28 + 51 =$
- $16 + 61 =$
- $43 + 36 =$
- $12 + 17 =$
- $14 + 32 =$

Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 18

★★ 43

★★★ 69

Responsas als entrainaments

★

$11 + 3 = 14$

$13 + 4 = 17$

$17 + 2 = 19$

$5 + 12 = 17$

$17 + 30 = 47$

$20 + 18 = 38$

$25 + 5 = 30$

$10 + 22 = 32$

$43 + 53 = 96$

$39 + 62 = 91$

$32 + 55 = 87$

$58 + 17 = 75$

★★

$20 \rightarrow 30 = 10$

$30 \rightarrow 80 = 50$

$10 \rightarrow 46 = 36$

$30 \rightarrow 69 = 39$

$21 \rightarrow 31 = 10$

$7 \rightarrow 77 = 70$

$13 \rightarrow 97 = 84$

$3 \rightarrow 85 = 82$

$4 \rightarrow 12 = 8$

$27 \rightarrow 54 = 27$

$58 \rightarrow 72 = 14$

$8 \rightarrow 75 = 67$

★★★

$20 + 32 = 52$

$30 + 62 = 92$

$40 + 48 = 88$

$50 + 50 = 100$

$8 + 30 = 38$

$7 + 70 = 77$

$2 + 78 = 80$

$5 + 42 = 47$

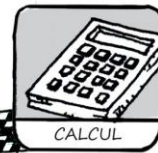
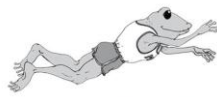
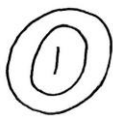
$8 + 37 = 45$

$27 + 26 = 53$

$19 + 56 = 75$

$35 + 27 = 62$

5.07 Addicionar de cap 2 nombres ($\Sigma < 100$) **Bis**

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $23 + 20$?
- ★★ Calcula $28 \rightarrow 82$ (se legis « de 28 per anar a 82 »).
- ★★★ Calcula $5 + \dots = 88$.

2. Conselhs

→ Deves aprene a far dins ton cap d'addicions e addicions a trauc de bon far (total inferior a 100).

→ Podèm totjorn trobar d'astúcias per que siá mai aisit. Te pòdes entrenar amb un amic, e podètz vos explicaz-vos cossí i sètz arribats. Te pòdes tanben ajudar amb tos dets s'es necessari.

EXEMPLES

• $25 + 40 = 65$	<i>Astúcia : $20 + 40 = 60$, e ajustam 5</i>
• $52 + 27 = 79$	<i>Astúcia : $52 + 27 = 52 + 20 + 7 = 72 + 7 = 79$</i>
• $41 \rightarrow 69 = 28$	<i>Astúcia : $41 \rightarrow 61 = 20$ e $61 \rightarrow 69 = 8$; $20 + 8 = 28$</i>
• $34 + \dots = 73$	<i>Astúcia : $34 + 40 = 74$; $74 - 1 = 73$; $40 - 1 = 39$</i>

3. Entrenaments

- ★ Calcula de cap las addicions següentas.

$11 + 4 =$

$12 + 4 =$

$16 + 3 =$

$4 + 11 =$

$17 + 20 =$

$30 + 18 =$

$24 + 4 =$

$10 + 23 =$

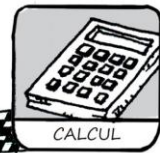
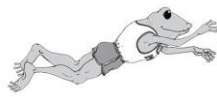
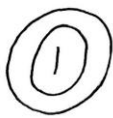
$43 + 43 =$

$37 + 52 =$

$31 + 54 =$

$57 + 16 =$

★★ 30 → 60 = 30 → 70 = 10 → 35 = 31 → 68 =
 13 → 23 = 6 → 66 = 12 → 96 = 3 → 77 =
 33 → 3 = 15 → 42 = 58 → 60 = 8 → 87 =

★★★

20 + ... = 52 30 + = 63 30 + = 78 30 + = 100
 6 + = 38 7 + = 78 3 + = 80 7 + = 47
 48 + = 54 36 + = 56 25 + = 56 36 + = 67

4. Test 5.07 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las addicions seguentas.

- 25 + 14 =
- 71 + 20 =
- 10 + 56 =
- 27 + 52 =
- 19 + 63 =
- 44 + 38 =
- 11 + 18 =
- 15 + 33 =

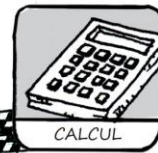
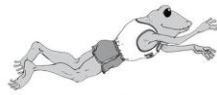
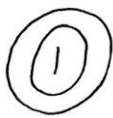
Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 43

★★ 54

★★★ 83

5.08 Resòlvre de problèmas sul mercat

1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes cercar la solucion en fasant d'operacions (addicion, addicion a trauc, sostraccion), o ne utilizant la drecha numerica. Daissa ta recèrca visibla per ton regent : tan pièg se i a d'escafaduras dins ta recèrca.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica cossí as trobada la resposta, e fai una frasa resposta amb los mots de la question.
- Se i a lo mot « mai » dins l'enonciat, cal pas totjorn una addicion ; se i a lo mot « mens » dins l'enonciat, cal pas totjorn una sostraccion.
- Se capitas pas un entraïnament, te cal comprene plan la correccion abans de far lo test.

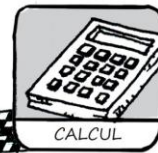
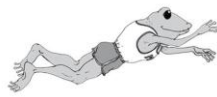
2. Entraïnaments

- ✓ Problèma 1 - Sarah a 153 €. Al mercat, vend de legums e ganha 248 €. Quant a ara ?
- ✓ Problèma 2 - Albert a 256 € e ne perd 37. Quant a ara ?
- ✓ Problèma 3 - Anne es anada far de crompas al mercat. Abans d'i anar, aviá 254 €. Quand tòrna, li demòran 12 €. Quant a depensat ?
- ✓ Problèma 4 - Jules es anat far de crompas. A depensat 37 € e li demòran 129 € dins son pòrtafuèlha. Quant aviá dins son pòrtafuèlha abans d'anar far las crompas ?
- ✓ Problèma 5 - Emile vend de formatge al mercat. Uèi, a vendut 546 € de formatge. Compta lo contengut de son pòrtafuèlha : a 596 €. Quant aviá dins son pòrtafuèlha en arribant al mercat ?

3. Test 5.08 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Raissa a ganhat 456 €. Aviá ja 185 €. Quant n'a ara ?
- ✓ Problèma B - Marcello va al mercat. Abans d'i anar il aviá 123 € dins son pòrtafuèlha e aprèp lo mercat, n'a 865 €. Que s'es passat ?

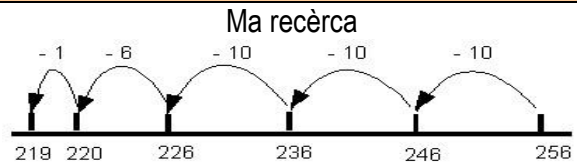

Responas als entrainaments

Problèma 1 - Sarah a 153 €. Al mercat, vend de legums e ganha 248 €. Quantes a ara ?

Cèrqui quant a a la fin del mercat :
 $153 + 248 = 401$ €
Sarah a ara 401 €.

Problèma 2 - Albert a 256 € e ne perd 37. Quant a ara ?

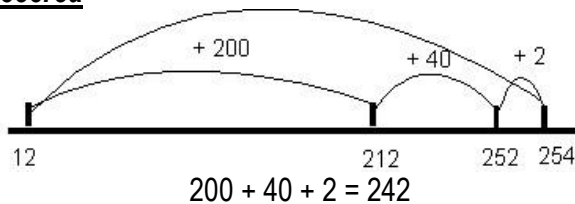
Levi 37 a 256.
Albert a ara 219 €.

Cèrqui quant d'argent Albert a.
 $256 - 37 = 219$

Albert a ara 219 €.

Problèma 3 - Anne es anada far de crompas al mercat. Abans d'i anar, aviá 254 € ; quand tòrna, li demòran 12 €. Quant a depensat ?

Ma recèrca

Ma solucion

Cèrqui la diferéncia entre 12 e 254, ne utilitzant una drecha numerica. Tròbi 242

Anne a depensat 242 €.

Autre biais pel problèma 3

Ma recèrca

$$\begin{array}{r} 242 \\ + 12 \\ \hline = 254 \end{array}$$

Ma solucion

Cèrqui la diferéncia entre 12 e 254, en fasant una addicion a traucs : ? + 12 = 254.

Tròbi 242.

Anne a depensat 242 €.

Problèma 4 - Jules es anat far de crompas. A depensat 37 €, e li demòran 129 € dins son pòrtafuèlha. Quant aviá dins son pòrtafuèlha abans d'anar far las crompas ?

Ma recèrca

$$\begin{array}{r} 129 \\ + 37 \\ \hline = 166 \end{array}$$

Ma solucion

Coma Jules a depensat 37 €, i aviá 37 € de mai dins son pòrtafuèlha.

Doncas, abans de far sas crompas, aviá
 $129 + 37 = 166$ €.

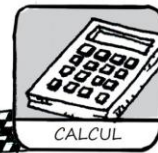
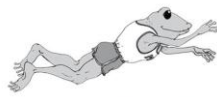
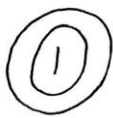
Problèma 5 - Emile vend de formatge al mercat. Uèi, a vendut 546 € de formatge. Compta lo contengut de son pòrtafuèlha : a 596 €. Quant aviá dins son pòrtafuèlha en arribant al mercat ?

Ma solucion

Calculi la diferéncia entre çò que a e çò que a vendut.

Per anar de 546 a 596, ajusti 50 €.

Doncas, en arribant, Emile aviá 50 € dins
son pòrtafuèlha.

5.08 Resòlvre de problèmas sul mercat

Bis

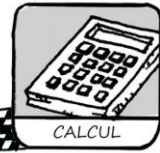
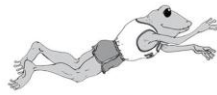
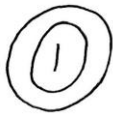
1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes cercar la solucion en fasant d'operacions (addicion, addicion a trauc, sostraccion), o ne utilizant la drecha numerica. Daissa ta recèrca visibla per ton regent : tan pièg se i a d'escafaduras dins ta recèrca.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica cossí as trobada la resposta, e fai una frasa resposta amb los mots de la question.
- Se i a lo mot « mai » dins l'enonciat, cal pas totjorn una addicion ; se i a lo mot « mens » dins l'enonciat, cal pas totjorn una sostraccion.
- Se capitas pas un entrainament, te cal comprene plan la correccion abans de far lo test.

2. Entrainaments

- ✓ Problèma 1 - Élisa a 154 €. Al mercat, vend de legums e ganha 237 €. Quant d'argent a ara ?
- ✓ Problèma 2 - Killian a 347 € e ne perd 58. Quant d'argent a ara ?
- ✓ Problèma 3 - Léna es anada far de crompas al mercat. Abans d'i anar, aviá 364 € ; quand tòrna, li demòran 65 €. Quant a depensat ?
- ✓ Problèma 4 - Ugo es anat far de crompas. A depensat 56 €, e li demòran 132 € dins son pòrtafuèlha. Quant d'argent aviá dins son pòrtafuèlha abans d'anar far las crompas ?
- ✓ Problèma 5 - Lucas vend de formatge al mercat. Uèi, a vendut 629 € de formatge. Compta lo contengut de son pòrtafuèlha : a 730 €. Quant aviá dins son pòrtafuèlha en arribant al mercat ?

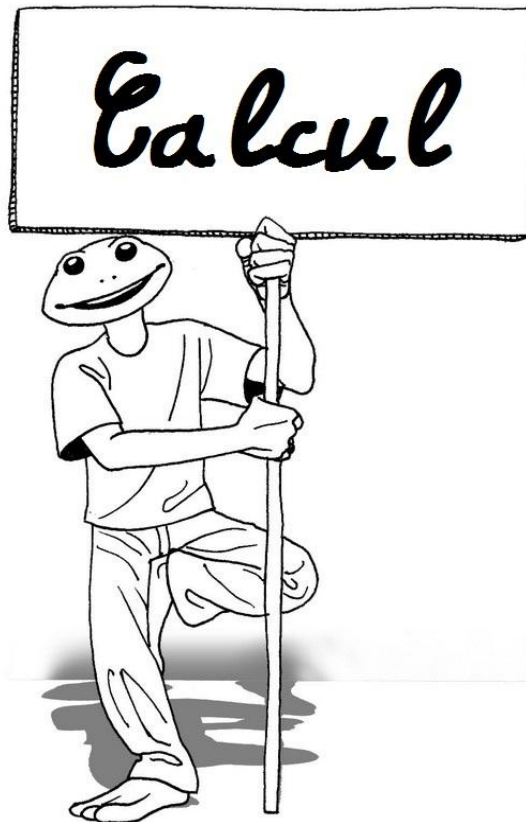

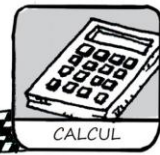
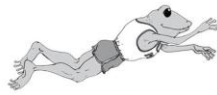

3. Test 5.08 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Laura a ganhat 367 €. Avia ja 192 €. Quant a ara ?
- ✓ Problèma B - Lorenzo va al mercat. Abans d'i anar avia 456 € dins son pòrtafuèlha e aprèp lo mercat, n'a 898 €. Que s'es passat ?

5.09 Conèixer las taulas de multiplicacion de 0, 1, 2, 5 e 10.

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

★ $6 \times 0 = \dots$ $0 \times 9 = \dots$ $7 \times 1 = \dots$ $1 \times 8 = \dots$
 ★★ $10 \times 8 = \dots$ $17 \times 10 = \dots$
 ★★★ $6 \times 2 = \dots$ $2 \times 9 = \dots$ $7 \times 5 = \dots$ $5 \times 8 = \dots$

2. Conselhs

Abans de far los entrainaments, debes aprene de còr las taulas de 0, 1, 2, 5 e 10. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo portfolio.

Per que siá mai aisit, agacha cossí se construisson :

- ✓ Quand multiplicam per 0, fa tojorn 0.
- ✓ Quand multiplicam un nombre per 1, fa tojorn aqueste nombre ($1 \times 12 = 12$).
- ✓ Multiplicar per 2 es ajustar dos còps lo meteis nombre ($2 \times 3 = 3 + 3 = 6$).
- ✓ Quand multiplicam per 5, anam de 5 ne 5 (0, 5, 10, 15...).
- ✓ Per multiplicar un nombre per 10, prenèm aqueste nombre e ajustam un 0.

3. Entrainaments

★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

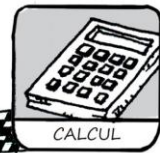
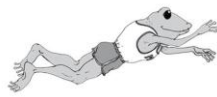
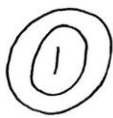
$0 \times 4 = \dots$ $4 \times 1 = \dots$ $0 \times 6 = \dots$ $1 \times 7 = \dots$ $0 \times 9 = \dots$ $9 \times 1 = \dots$
 $10 \times 0 = \dots$ $1 \times 1 = \dots$

★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$10 \times 11 = \dots$ $9 \times 10 = \dots$ $10 \times 2 = \dots$ $3 \times 10 = \dots$

★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$4 \times 5 = \dots$ $5 \times 7 = \dots$ $9 \times 5 = \dots$ $1 \times 5 = \dots$ $5 \times 8 = \dots$ $5 \times 5 = \dots$
 $6 \times 5 = \dots$ $11 \times 5 = \dots$ $2 \times 4 = \dots$ $4 \times 6 = \dots$ $2 \times 9 = \dots$ $10 \times 2 = \dots$
 $5 \times 2 = \dots$ $2 \times 7 = \dots$ $8 \times 2 = \dots$

4. Test 5.09 :

Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

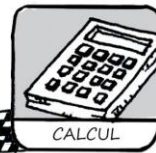
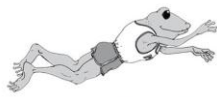
Resposas a « Qué sabi far ? »

★	$6 \times 0 = 0$	$0 \times 9 = 0$	$7 \times 1 = 7$	$1 \times 8 = 8$
★★	$10 \times 8 = 80$	$17 \times 10 = 170$		
★★★	$6 \times 2 = 12$	$2 \times 9 = 18$	$7 \times 5 = 35$	$5 \times 8 = 40$

Resposas als entraïnaments

★	$0 \times 4 = 0$	$4 \times 1 = 4$	$0 \times 6 = 0$	$1 \times 7 = 7$	$0 \times 9 = 0$	$9 \times 1 = 9$
	$10 \times 0 = 0$	$1 \times 1 = 1$				
★★	$10 \times 11 = 110$	$9 \times 10 = 90$	10×20	$3 \times 10 = 30$		
★★★	$4 \times 5 = 20$	$5 \times 7 = 35$	$9 \times 5 = 45$	$1 \times 5 = 5$	$5 \times 8 = 40$	$5 \times 5 = 25$
	$6 \times 5 = 30$	$11 \times 5 = 55$	$2 \times 4 = 8$	$4 \times 6 = 24$	$2 \times 9 = 18$	$10 \times 2 = 20$
	$5 \times 2 = 10$	$2 \times 7 = 14$	$8 \times 2 = 16$			

5.09 Conèisser las taulas de multiplicacion de 0, 1, 2, 5 e 10.

Bis

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

★ $5 \times 0 = \dots\dots$ $0 \times 8 = \dots\dots$ $6 \times 1 = \dots\dots$ $1 \times 6 = \dots\dots$

★★ $10 \times 7 = \dots\dots$ $23 \times 10 = \dots\dots$

★★★ $5 \times 3 = \dots\dots$ $5 \times 9 = \dots\dots$ $7 \times 2 = \dots\dots$ $2 \times 8 = \dots\dots$

2. Conselhs

Abans de far los entraïnaments, debes aprene de còr las taulas de 0, 1, 2, 5 e 10. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo port-folio.

Per que siá mai aisit, agacha cossí se construisson :

- ✓ Quand multiplicam per 0, fa totjorn 0.
- ✓ Quand multiplicam un nombre per 1, fa totjorn aqueste nombre. ($1 \times 12 = 12$)
- ✓ Multiplicar per 2 es ajustar dos còps lo meteís nombre ($2 \times 3 = 3 + 3 = 6$)
- ✓ Quand multiplicam per 5, anam de 5 ne 5 (0, 5, 10, 15...)
- ✓ Per multiplicar un nombre per 10, prenèm aqueste nombre e ajustam un 0

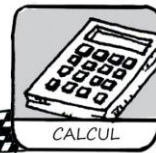
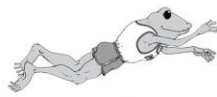
3. Entraïnaments

★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$0 \times 3 = \dots\dots$ $5 \times 1 = \dots\dots$ $0 \times 7 = \dots\dots$ $1 \times 8 = \dots\dots$ $0 \times 8 = \dots\dots$ $9 \times 1 = \dots\dots$

$10 \times 0 = \dots\dots$ $1 \times 1 = \dots\dots$

★★ Calcula de cap las multiplicacions següents :

$10 \times 12 = \dots\dots$

$8 \times 10 = \dots\dots$

$10 \times 3 = \dots\dots$

$4 \times 10 = \dots\dots$

★★★ Calcula de cap las multiplicacions següents :

$6 \times 5 = \dots\dots$

$11 \times 5 = \dots\dots$

$2 \times 4 = \dots\dots$

$4 \times 6 = \dots\dots$

$2 \times 9 = \dots\dots$

$10 \times 2 = \dots\dots$

$4 \times 5 = \dots\dots$

$5 \times 7 = \dots\dots$

$9 \times 5 = \dots\dots$

$1 \times 5 = \dots\dots$

$5 \times 8 = \dots\dots$

$5 \times 5 = \dots\dots$

$5 \times 2 = \dots\dots$

$2 \times 7 = \dots\dots$

$8 \times 2 = \dots\dots$

4. Test 5.09 :

Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

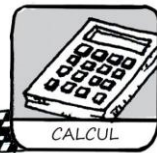
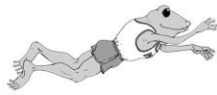
Resposas a « Qué sabi far ? »

★ $5 \times 0 = 0$ $0 \times 8 = 0$ $6 \times 1 = 6$ $1 \times 6 = 6$

★★ $10 \times 7 = 70$ $23 \times 10 = 230$

★★★ $5 \times 3 = 15$ $5 \times 9 = 45$ $7 \times 2 = 14$ $2 \times 8 = 16$

Bis

5.10 Conèisser los sens de la multiplicacion

1. Qué sabí far ?

- ★ Calcula : $5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$.
- ★★ Sus un escaquièr, i a 8 casas en longor e 8 en largor. Quantas n'i a en tot ?
- ★★★ Dins un tren de 8 wagons, i a 45 plaças dins cada wagon. Quantas de plaças i a en tot ?

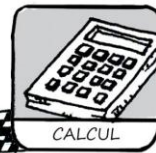
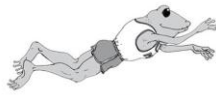
2. Conselhos

ÒC	NON
Addicion multipla	<p>Crompi una troça per 3 €, un estilò per 1 €, una goma per 2 €, una règla per 4 €, e un compàs per 8 €. Quant ai depensat ?</p> <p>Ai 15 € de mai que Joan que a 50 €. Quant pesi ?</p> <p>Aviái 12 cartas de catch. Perdi 3 cartas a la recreança. Quantas m'en demòran ?</p> <p>5 enfants se partèjan un paquet de 35 còcas. Quantes n'aurà cadun ?</p>
Quant fan $4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$?	
Comptar lo nombre de casas d'un rectangle	
Quantas de casas i a dins un rectangle de 6 casas de longor e 4 de largor ?	
Agropar de paquets	
Un camion es cargat de 12 cartons. Dins cada carton, son rengadas 10 botelhas. Quantas de botelhas i a ?	

3. Entraïnements

- ★ A. Calcula rapidament amb la calculatritz : $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$.
- B. Calcula rapidament amb la calculatritz : $16 + 16 + 16 + 16 + 16 + 16 + 16 + 16 + 16$.
- C. Calcula rapidament amb la calculatritz : $173 + 173 + 173 + 173 + 173 + 173 + 173 + 173 + 173 + 173$.

5.11 Multiplicar per un nombre d'una chifra

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan 21×4 ?
- ★★ Pausa e calcula : 34×6 .
- ★★★ Pausa e calcula : 154×5 .

2. Conselhs

Conselh	Efectuar $38 \times 6 = ?$	Operacions e explicacions
Per far una multiplicacion, multiplicam la chifra d'ènbàs per l'unitat de la chifra d'ennaut	$\begin{array}{r} 3 \text{ (8)} \\ \times 6 \text{ (6)} \\ \hline \end{array}$	$8 \times 6 = 48$ <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Chifra de las desenas</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Chifra de las unitats</div> </div>
Pausam l'unitat de la resulta e botam en retenguda la chifra de las desenas.	$\begin{array}{r} 3 \text{ (8)} \\ \times 6 \text{ (6)} \\ \hline 8 \end{array}$ 4 ←	Retenguda <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-top: 5px;">Unitat de la resulta</div>
Multiplicam puèi per la chifra de las desenas d'ennaut. Ajustam la retenguda e pausam la resulta.	$\begin{array}{r} \text{(3)} 8 \\ \times 6 \text{ (6)} \\ \hline 228 \end{array}$	$3 \times 6 = 18$ $18 + 4 = 22$ <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-top: 5px;">Retenguda</div>

Pòdes utilizar ton tablèu de taulas de multiplicacions !

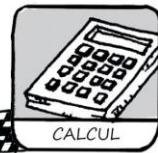
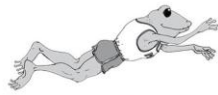
EXEMPLES

$\begin{array}{r} 12 \times 3 = ? \\ 1 \ 2 \\ \times 3 \\ \hline = 36 \end{array}$	$\begin{array}{r} 27 \times 7 = ? \\ 2 \ 7 \text{ (4)} \\ \times 7 \\ \hline 189 \end{array}$	$\begin{array}{r} 132 \times 4 = ? \\ 1 \ 3 \ 2 \\ \times 4 \\ \hline = 528 \end{array}$
--	---	--

3. Entraïnements

★ A. Quant fan 34×2 ? C. Calcula : 41×2.	B. Quant fan 13×3 ? D. Multiplica 43 e 2.
★★ A. Pausa e calcula : 27×2. C. Pausa e calcula : 72×4.	B. Multiplica : 38×3. D. Multiplica : 84×2.
★★★ A. Pausa e calcula : 125×6. C. Pausa e calcula : 28×9.	B. Multiplica : 45×7. D. Multiplica : 276×5.

4. Test 5.11 :

Consigna : pausa e calcula las multiplicacions següents.

- ✓ $17 \times 3 =$
- ✓ $47 \times 2 =$
- ✓ $83 \times 4 =$
- ✓ $125 \times 3 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 84

★★ 204

★★★ 770

Responas als entrainaments

★

$$\begin{array}{r} 34 \\ X 2 \\ \hline = 68 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ X 3 \\ \hline = 39 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 41 \\ X 2 \\ \hline = 82 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43 \\ X 2 \\ \hline = 86 \end{array}$$

★★

$$\begin{array}{r} 27 \\ X 2 \\ \hline = 54 \end{array} \quad \textcircled{1}$$

$$\begin{array}{r} 38 \\ X 3 \\ \hline = 114 \end{array} \quad \textcircled{2}$$

$$\begin{array}{r} 72 \\ X 4 \\ \hline = 288 \end{array} \quad \textcircled{2}$$

$$\begin{array}{r} 84 \\ X 2 \\ \hline = 168 \end{array}$$

★★★

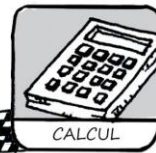
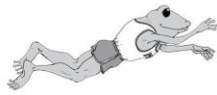
$$\begin{array}{r} 125 \\ X 6 \\ \hline = 750 \end{array} \quad \textcircled{3} \quad \textcircled{1}$$

$$\begin{array}{r} 45 \\ X 7 \\ \hline = 315 \end{array} \quad \textcircled{3}$$

$$\begin{array}{r} 28 \\ X 9 \\ \hline = 252 \end{array} \quad \textcircled{7}$$

$$\begin{array}{r} 276 \\ X 5 \\ \hline 1380 \end{array}$$

5.11 Multiplicar per un nombre d'una **Bis** chifra

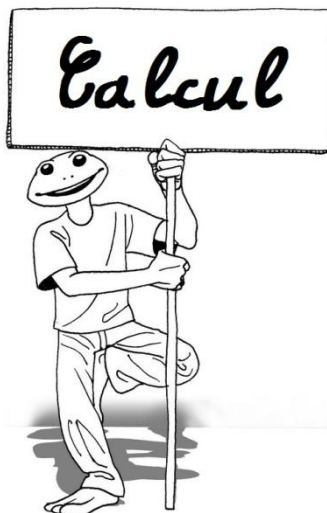

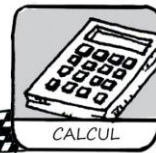
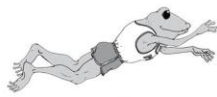
1. Qu e sabi far ?

- ★ Quant fan 18×3 ?
- ★★ Pausa e calcula : 30×5 .
- ★★★ Pausa e calcula : 167×4 .

2. Conselhs

�c		NON
28 x 6 =		
$\begin{array}{r} 28 \\ \times 6 \\ \hline 8 \end{array}$ <p>Reteni 4</p>	$\begin{array}{r} 28 \\ \times 6 \\ \hline 168 \end{array}$	$\begin{array}{r} 21 \\ \times 6 \\ \hline 27 \end{array}$

3. Entrainaments

- ★ A. Quant fan 32×3 ?
C. Calcula : 51×2 .
- ★ B. Quant fan 23×3 ?
D. Multiplica 33 e 2.
- ★★ A. Pausa e calcula : 36×2 .
C. Pausa e calcula : 62×4 .
- ★★ B. Multiplica : 26×3 .
D. Multiplica : 62×2 .
- ★★★ A. Pausa e calcula : 135×6 .
C. Pausa e calcula : 38×9 .
- ★★★ B. Multiplica : 35×7 .
D. Multiplica : 166×5 .

4. Test 5.11 :

Consigna : pausa e calcula las multiplicacions següents.

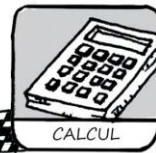
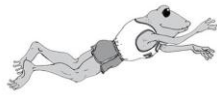
- ✓ $27 \times 3 =$
- ✓ $38 \times 2 =$
- ✓ $72 \times 4 =$
- ✓ $135 \times 3 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 54

★★ 150

★★★ 668

5.12 Resòlvre de problèmas suls Indians

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat : 3 tribús d'Indians montan dins un tren (cada tribú compta 11 Indians). Quantes son dins lo tren ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion d'Eric	Solucion de Sabrina
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 11 \\ + 11 \\ + 11 \\ \hline = 33 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indians : $11 + 11 + 11 = 33$ Indians. <u>Doncas i a 33 Indians dins lo tren.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 11 \\ \times 3 \\ \hline = 33 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indians : $11 \times 3 = 33$ Indians. <u>Doncas i a 33 Indians dins lo tren.</u></p>

2. Entraïnements

✓ **Problèma 1** - 4 tribús d'Indians montan dins una calècha (i a 15 Indians per tribú).

Quant d'Indians i a dins la calècha ?

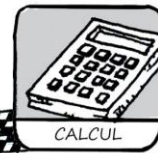
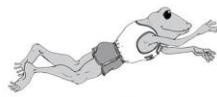
✓ **Problèma 2** - Cochise a dos grands guerriers. Lor balhan cadun sièis tomahawks.

Quantes de tomahawks a Cochise ?

✓ **Problèma 3** - Dins un tipí, se tròban 24 Indianas. 13 s'en van. Quantes d'Indianas demòran dins lo tipí ?

✓ **Problèma 4** - Œil-de-Biche a crompat 16 brústias de 9 uòus. Quantes d'uòus a crompats ?

3. Test 5.12 :

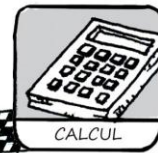
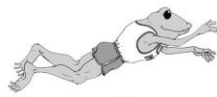
Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Dent d'Ours a amassats 15 sacs de 6 kg de sabla. Quantes de kg de sabla a amassats ?
- ✓ Problèma B - Tékontas e Neige-Dure an rebutat per lor maridatge 7 paquets amb 13 pèls de liuç dins cadun. Quantes de pèls de liuç an rebutats ?

Responsas als entraïnements

<p>Problèma 9 - 4 tribús d'Indians montan dins una calècha (15 Indians per tribú). Quantes d'Indians i a dins la calècha ?</p>	<p>Problèma 10 - Cochise a dos grands guerriers. Li balhan cadun sièis tomahawks. Quantes a de tomahawks ?</p>
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} \textcircled{1} \ 5 \\ \times \quad 4 \\ \hline = \ 6 \ 0 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indians : $15 \times 4 = 60$ Indians <u>Doncas i a 60 Indians dins la calècha.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} \quad \quad 6 \\ \times \quad \quad 2 \\ \hline = \ 1 \ 2 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre de tomahawks : $6 \times 2 = 12$ tomahawks <u>Doncas Cochise a 12 tomahawks.</u></p>
<p>Problèma 11 - dins un tipí, se tròban 24 Indianas. 13 s'en van. Quantes d'Indianas demòran dins lo tipí ?</p>	<p>Problèma 12 - Œil de Biche a crompat 16 brústias de 9 uòus. Quantes d'uòus a crompat ?</p>
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} \quad \quad 2 \ 4 \\ - \quad \quad 1 \ 3 \\ \hline = \quad \quad 1 \ 1 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indianas : $24 - 13 = 11$ Indianas. <u>Doncas demòran 11 Indianas dins lo tipí.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} \quad \quad \textcircled{1} \ 6 \\ \times \quad \quad \quad 9 \\ \hline = \ 1 \ 4 \ 4 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'uòus : $16 \times 9 = 144$ uòus <u>Doncas Œil-de-Biche a crompat 144 uòus.</u></p>

5.12 Resòlvre de problèmas suls Indians

Bis

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat : 3 tribús d'Indians montan dins un tren (cada tribú compta 11 Indians). Quantes son dins lo tren ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion d'Eric	Solucion de Sabrina
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 11 \\ + 11 \\ + 11 \\ \hline = 33 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indians : $11 + 11 + 11 = 33$ Indians. <u>Doncas i a 33 Indians dins lo tren.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 11 \\ \times 3 \\ \hline = 33 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre d'Indians : $11 \times 3 = 33$ Indians. <u>Doncas i a 33 Indians dins lo tren.</u></p>

2. Entraïnements

✓ **Problèma 1** - 5 tribús d'Indians montan dins una calècha (i a 15 Indians per tribú).

Quantes d'Indians i a dins la calècha ?

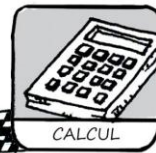
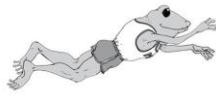
✓ **Problèma 2** - Géronimo a tres grands guerriers. Li balhan cadun cinc tomahawks.

Quantes a de tomahawks ?

✓ **Problèma 3** - Dins un tipí, se tròban 36 Indianas. 24 s'en van. Quantas d'Indianas demòran dins lo tipí ?

✓ **Problèma 4** - Yakari a crompat 18 brústias de 7 uòus de sèrps. Quantes d'uòus a crompats ?

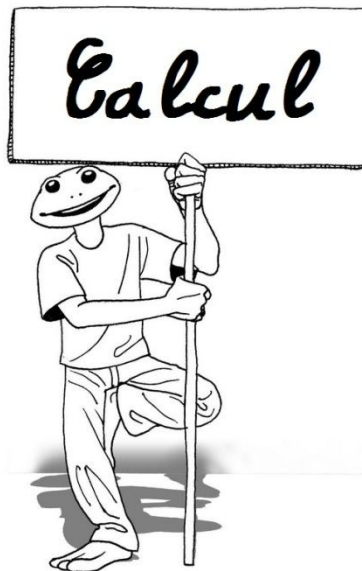

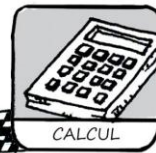
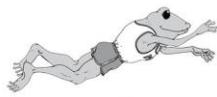

3. Test 5.12 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Vent-frais a amassats 14 sacs de 8 kg de sabla. Quantes a amassats de kg de sabla ?
- ✓ Problèma B - Bison-futé e Pierre-Dorée an rebut per lor maridatge 8 colis amb 12 pèls de bison dins cadun. Quantas de pèls de bison an rebutadas ?

5.13 Sostraire de cap

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula de cap $78 - 4$.
- ★★ Calcula de cap $86 - 82$.
- ★★★ Calcula de cap $87 - 22$.

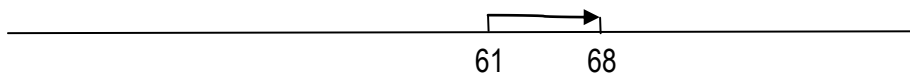
2. Conselhs

Podès utilizar tos dets se n'as mestièr. Podèm totjorn trobar d'astúcias per anar mai lèu. Per exemple :

→ $97 - 2 = ?$ Aicí, es mai aisit de **regular** de cap :

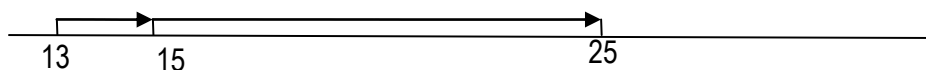
→ $68 - 61 = ?$ Aicí, es mai aisit de **calcular l'escartament** entre 68 e 61, en fasant « per anar a » :

Per anar de 61 a 68, sufis d'ajustar 7 : doncas $68 - 61 = 7$.

→ $25 - 13 = ?$ Aicí, es practic de **far de sauts**.

$+2$ $+10$

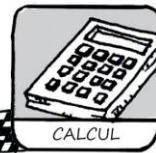
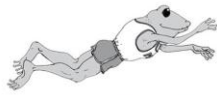

$25 - 13$, es parièr que l'escartament entre 13 e 25. Per anar de 13 a 25, podèm far un saut de 2 per anar a 15, puèi de 10 per anar a 25.

Doncas $25 - 13 = 12$.

3. Entraïnements

- ★ Calcula de cap : $78 - 4 = \dots\dots$ $29 - 9 = \dots\dots$ $72 - 5 = \dots\dots$ $33 - 6 = \dots\dots$ $41 - 7 = \dots\dots$
- ★★ Calcula de cap : $97 - 91 = \dots\dots$ $57 - 53 = \dots\dots$ $74 - 67 = \dots\dots$ $42 - 38 = \dots\dots$
- ★★★ Calcula de cap : $29 - 20 = \dots\dots$ $68 - 40 = \dots\dots$ $72 - 32 = \dots\dots$ $63 - 50 = \dots\dots$
 $86 - 30 = \dots\dots$

4. Test 5.13 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las sostraccions seguentas.

$$45 - 4 =$$

$$83 - 20 =$$

$$72 - 71 =$$

$$68 - 5 =$$

$$85 - 10 =$$

$$64 - 7 =$$

$$48 - 42 =$$

$$84 - 6 =$$

Resposas a « Qué sabi far ? »

$$\star 78 - 4 = 74$$

$$\star\star 86 - 82 = 4$$

$$\star\star\star 87 - 22 = 65$$

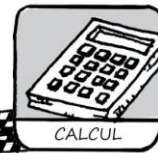
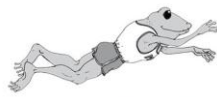
Resposas als entrainaments

$$\star \quad 78 - 4 = 74 \quad 29 - 9 = 20 \quad 72 - 5 = 67 \quad 33 - 6 = 27 \quad 41 - 7 = 34$$

$$\star\star \quad 97 - 91 = 6 \quad 57 - 53 = 4 \quad 74 - 67 = 7 \quad 42 - 38 = 4$$

$$\star\star\star \quad 29 - 20 = 9 \quad 68 - 40 = 28 \quad 72 - 32 = 40 \quad 63 - 50 = 13 \quad 86 - 30 = 56$$

5.13 Sostraire de cap

Bis

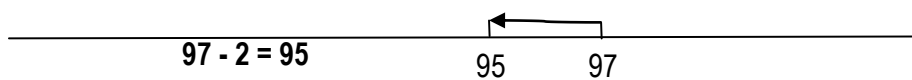
1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula de cap $56 - 6$.
- ★★ Calcula de cap $96 - 72$.
- ★★★ Calcula de cap $73 - 42$.

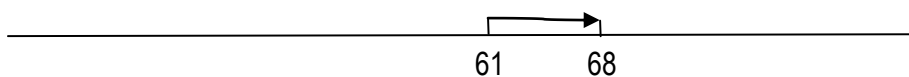
2. Conselhs

Podès utilizar tos dets se n'as mestièr. Podèm totjorn trobar d'astúcias per anar mai lèu. Per exemple :

→ $97 - 2 = ?$ Aicí, es mai aisit de **regular** de cap :

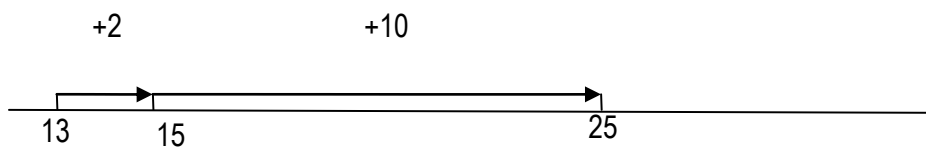

→ $68 - 61 = ?$ Aicí, es mai aisit de **calcular l'escartament** entre 68 e 61, en fasant « per anar a » :

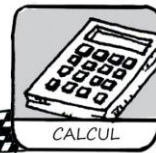
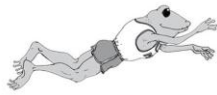
Per anar de 61 a 68, sufís d'ajustar 7 : doncas $68 - 61 = 7$.

→ $25 - 13 = ?$ Aicí, es practic de **far de sauts**.

$25 - 13$, es parièr que l'escartament entre 13 e 25. Per anar de 13 a 25, podèm far un saut de 2 per anar a 15, puèi de 10 per anar a 25.

Doncas $25 - 13 = 12$.

3. Entrenaments

★ Calcula de cap : $68 - 3 = \dots\dots$ $39 - 9 = \dots\dots$ $61 - 6 = \dots\dots$ $43 - 7 = \dots\dots$ $31 - 8 = \dots\dots$

★★ Calcula de cap : $96 - 92 = \dots\dots$ $67 - 52 = \dots\dots$ $84 - 76 = \dots\dots$ $52 - 48 = \dots\dots$

★★★ Calcula de cap : $39 - 20 = \dots\dots$ $78 - 30 = \dots\dots$ $62 - 22 = \dots\dots$ $83 - 40 = \dots\dots$
 $76 - 40 = \dots\dots$

4. Test 5.13 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las sostraccions següents.

$$44 - 3 =$$

$$73 - 10 =$$

$$82 - 61 =$$

$$78 - 4 =$$

$$95 - 30 =$$

$$74 - 8 =$$

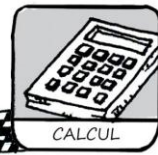
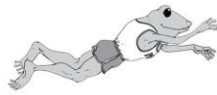
$$58 - 53 =$$

$$34 - 6 =$$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ Calcula de cap $56 - 6 = 50$ ★★ Calcula de cap $96 - 72 = 24$ ★★★ Calcula de cap $73 - 42 = 31$

5.14 Conèixer las taulas de multiplicacion de 3, 4 e 6

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

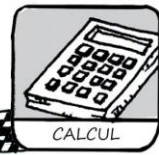
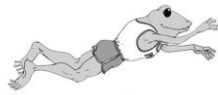
- ★ $6 \times 3 = \dots\dots$ $8 \times 3 = \dots\dots$ $4 \times 3 = \dots\dots$ $3 \times 4 = \dots\dots$
★★ $4 \times 8 = \dots\dots$ $9 \times 4 = \dots\dots$ $4 \times 7 = \dots\dots$ $4 \times 4 = \dots\dots$
★★★ $6 \times 9 = \dots\dots$ $8 \times 6 = \dots\dots$ $6 \times 6 = \dots\dots$ $7 \times 6 = \dots\dots$

2. Conselhs

Abans de far los entraïnaments, debes aprene de còr las taulas de 3, 4, e 6. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo portfolio.

3. Entraïnaments

- ★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
 $3 \times 4 = \dots\dots$ $3 \times 1 = \dots\dots$ $3 \times 6 = \dots\dots$ $3 \times 7 = \dots\dots$ $3 \times 9 = \dots\dots$ $8 \times 3 = \dots\dots$
 $10 \times 3 = \dots\dots$ $3 \times 3 = \dots\dots$
- ★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
 $4 \times 11 = \dots\dots$ $9 \times 4 = \dots\dots$ $4 \times 2 = \dots\dots$ $3 \times 4 = \dots\dots$ $4 \times 7 = \dots\dots$
- ★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
 $4 \times 6 = \dots\dots$ $6 \times 7 = \dots\dots$ $9 \times 6 = \dots\dots$ $1 \times 6 = \dots\dots$ $6 \times 8 = \dots\dots$ $6 \times 5 = \dots\dots$
 $6 \times 6 = \dots\dots$ $11 \times 6 = \dots\dots$

4. Test 5.14 :

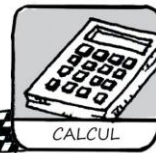
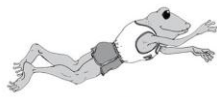
Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Resposas a « Qué sabi far ? »

★	$6 \times 3 = 18$	$8 \times 3 = 24$	$4 \times 3 = 12$	$3 \times 4 = 12$
★★	$4 \times 8 = 32$	$9 \times 4 = 36$	$4 \times 7 = 28$	$4 \times 4 = 16$
★★★	$6 \times 9 = 54$	$8 \times 6 = 48$	$6 \times 6 = 36$	$7 \times 6 = 42$

Resposas als entrainaments

★				
$3 \times 4 = 12$	$3 \times 1 = 3$	$3 \times 6 = 18$	$3 \times 7 = 21$	
$3 \times 9 = 27$	$8 \times 3 = 24$	$10 \times 3 = 30$	$3 \times 3 = 9$	
★★				
$4 \times 11 = 44$	$9 \times 4 = 36$	$4 \times 2 = 8$	$3 \times 4 = 12$	
$4 \times 7 = 28$				
★★★				
$4 \times 6 = 24$	$6 \times 7 = 42$	$9 \times 6 = 54$	$1 \times 6 = 6$	
$6 \times 8 = 48$	$6 \times 5 = 30$	$6 \times 6 = 36$	$11 \times 6 = 66$	

5.14 Conèixer las taulas de multiplicacion de 3, 4 e 6

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

★ $4 \times 8 = \dots$ $9 \times 4 = \dots$ $4 \times 7 = \dots$ $4 \times 4 = \dots$
 ★★ $4 \times 3 = \dots$ $3 \times 4 = \dots$ $8 \times 3 = \dots$ $6 \times 3 = \dots$
 ★★★ $6 \times 9 = \dots$ $8 \times 6 = \dots$ $6 \times 6 = \dots$ $7 \times 6 = \dots$

2. Conselhs

Abans de far los entrainaments, debes aprene de còr las taulas de 3, 4, e 6. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo portfolio.

3. Entrainaments

★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$8 \times 3 = \dots$ $10 \times 3 = \dots$ $3 \times 3 = \dots$

$3 \times 4 = \dots$ $3 \times 1 = \dots$ $3 \times 6 = \dots$ $3 \times 7 = \dots$ $3 \times 9 = \dots$

★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

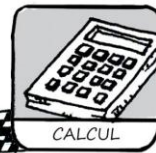
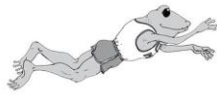
$4 \times 2 = \dots$ $3 \times 4 = \dots$ $4 \times 7 = \dots$ $4 \times 11 = \dots$ $9 \times 4 = \dots$

★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$1 \times 6 = \dots$ $6 \times 8 = \dots$ $6 \times 5 = \dots$

$6 \times 6 = \dots$ $11 \times 6 = \dots$ $4 \times 6 = \dots$ $6 \times 7 = \dots$ $9 \times 6 = \dots$

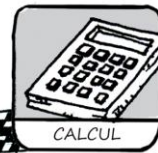
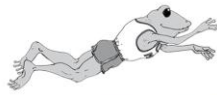
4. Test 5.14 :

Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Resposas a « Qué sabi far ? »

★	$4 \times 8 = 32$	$9 \times 4 = 36$	$4 \times 7 = 28$	$4 \times 4 = 16$
★★	$4 \times 3 = 12$	$3 \times 4 = 12$	$8 \times 3 = 24$	$6 \times 3 = 18$
★★★	$6 \times 9 = 54$	$8 \times 6 = 48$	$6 \times 6 = 36$	$7 \times 6 = 42$

5.15 Resòlure de problèmas sul circ

1. Conselhs

→ D'unes problèmas demandan de far mantun calculs. Per t'ajudar a retrobar la resposta, legís plan l'enonciat, e dins ta solucion escriu plan çò que siás a calcular, per te pèdre pas. Pensa a plan te repassar per èsser segur que te podèm comprene e qu'as pas res doblidat.

EXEMPLES

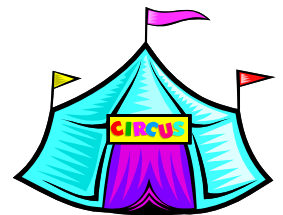
Enonciat - Marie, que a 8 ans, es anada al circ amb son bèl paire. La dintrada pels enfants es de 16 €, la pels adultes es de 32 €. An crompat de begudas per 24 € e de milh conflats a 5 €. Quant a costat aquesta serada ?

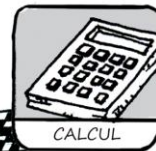
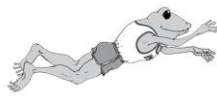
Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion de John			Solucion de Mélanie		
<u>Ma recèrca</u>			<u>Ma recèrca</u>		
32	24	48	$\textcircled{3} 2$		
$+ 16$	$+ 5$	$+ 29$	$+ 16$		
$= 48$	$= 29$	$= 77$	$+ 24$		
			$+ 5$		
			$= 77$		
<u>Ma solucion</u>			<u>Ma solucion</u>		
Prètz de las plaças : $32 + 16 = 48$ €			Soma de las depensas :		
Prètz d'aquestes aliments : $24 + 5 = 29$ €			$32 + 16 + 24 + 5 = 77$ €		
Soma de las depensas :			<u>Doncas aquesta serada a costat 77 €.</u>		
$48 + 29 = 77$ €					
<u>Doncas aquesta serada a costat 77 €.</u>					

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 13** - Al circ, Mathieu a vist 7 leons, 2 otarias e 4 cabals.
Quantes d'animals a vistes ?
- ✓ **Problèma 14** - Pendant lo numèro d'acrobacia, i avián 6 grops de 15 acrobats en l'aire e 17 funambuls.
Quantes de acrobats en l'aire i a ? Quant d'acrobats i a en tot ?
- ✓ **Problèma 15** - De palhassas an utilizat una mini bicicleta. Lo primièr a percorregut 16 m. Lo segond a percorregut 22 m. Lo tresen a percorregut 8 m. Lo darrièr a percorregut 24 m.
Quantes de mètres an percorreguts los dos primièrs palhassas ? Que es la distància totala percorreguda per totes los palhassas ?

3. Test 5.15 :

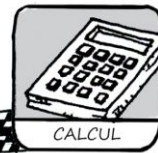
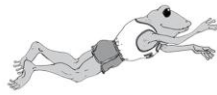
Consigna : resòlv los dos problèmas següents :

- ✓ **Problèma A** - Un domdaire d'animals es vengut amb 52 cans, 27 monins e 14 papagais. Quantes de mamífers a ? Quantes d'animals a en tot ?
- ✓ **Problèma B** - Un magician es arribat amb un fial blau de 27 cm de long puèi un fial roge de 42 cm. A sortit puèi un mocador de cap verd de 35 cm e una eissarpa malva de 75 cm. A la fin, a tot transformat en una sola còrda. Que es sa longor ?

Responsas als entrainaments

<p>Problèma 13 - Al circ, Mathieu a vist 7 leons, 2 otarias e 4 cabals. Quantes d'animals a vistes ?</p>	<p>Problèma 14 - Pendent lo numèro d'acrobacia, i aviá 6 grops de 15 acrobats en l'aire e 17 funambuls. Quantes d'acrobats en l'aire e Quantes d'acrobats i a en tot ?</p>
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 7 \\ + 2 \\ + 4 \\ \hline = 13 \end{array}$ <p>Ma solucion Soma de animals : $7 + 2 + 4 = 13$ animals. <u>I a doncas 13 animals.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 15 \\ \times 6 \\ \hline = 90 \end{array} \quad \begin{array}{r} 90 \\ + 17 \\ \hline = 107 \end{array}$ <p>Ma solucion Nombre de acrobats en l'aire : $15 \times 6 = 90$. Nombre d'acrobats : nombre d'acrobats en l'aire + nombre de funambuls : $90 + 17 = 107$. <u>Doncas i a 107 acrobats ne tot.</u></p>

<p>Problèma 15 - De palhassas an utilizat una mini bicicleta. Lo primièr a percorregut 16 m. Lo segond a percorregut 22 m. Lo tresen a percorregut 8 m. Lo darrièr a percorregut 24 m. Quantes de mètres an percorreguts los dos primièrs palhassas ? Que es la distància totala percorreguda per totes los palhassas ?</p>	
<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 16 \\ + 22 \\ \hline = 38 \end{array} \quad \begin{array}{r} 38 \\ + 8 \\ + 24 \\ \hline = 70 \end{array}$ <p>Ma solucion Distància totala percorreguda : $16 + 22 + 8 + 24 = 70$ m <u>Doncas los palhassas an percorreguts 70 m.</u></p>	

5.15 Resòlure de problèmas sul circ

1. Conselhs

→ D'unes problèmas demandan de far mantun calculs. Per t'ajudar a retrobar la resposta, legís plan l'enonciat, e dins ta solucion escriu plan çò que siás a calcular, per te pèdre pas. Pensa a plan te repassar per èsser segur que te podèm comprene e qu'as pas res doblidat.

EXEMPLES

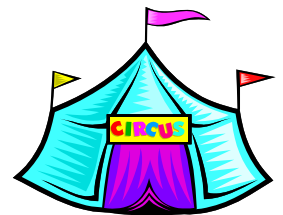
Enonciat - Marie, que a 8 ans, es anada al circ amb son bèl paire. La dintrada pels enfants es de 16 €, la pels adultes es de 32 €. An crompat de begudas per 24 € e de milh conflat a 5 €. Quant a costat aquesta serada ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

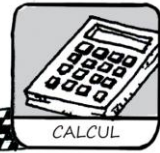
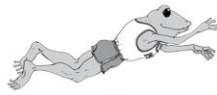
Solucion de John			Solucion de Mélanie		
<u>Ma recèrca</u>			<u>Ma recèrca</u>		
32	24	48	$\textcircled{0}3$	2	
$+ 16$	$+ 5$	$+ 29$	$+ 16$	4	
$= 48$	$= 29$	$= 77$	$+ 24$	5	
			$= 77$		
<u>Ma solucion</u>			<u>Ma solucion</u>		
Prètz de plaças : $32 + 16 = 48$ €			Soma de las depensas :		
Prètz d'aquestes aliments : $24 + 5 = 29$ €			$32 + 16 + 24 + 5 = 77$ €		
Soma de las depensas :			<u>Doncas aquesta serada a costat 77 €.</u>		
$48 + 29 = 77$ €					
<u>Doncas aquesta serada a costat 77 €.</u>					

2. Entraïnaments

- ✓ **Problèma 1** - Al circ, Vincent a vist 8 tigres, 3 buòus marins e 5 elefants.
Quantes d'animals a vistes ?
- ✓ **Problèma 2** - Pendant lo numèro d' acrobacia, i aviá 7 grops de 14 acrobats en l'aire e 20 funambuls.
Quantes d'acrobats en l'aire i aviá ? Quantes d'acrobats i aviá en tot ?
- ✓ **Problèma 3** - De palhassas an utilizat una mini bicicleta. Lo primièr a percorregut 18m. Lo segond a percorregut 26 m. Lo tresen a percorregut 7 m. Lo darrièr a percorregut 31 m.
Quantes de mètres an percorreguts los dos primièrs palhassas ? Que es la distància totala percorreguda per totes los palhassas ?

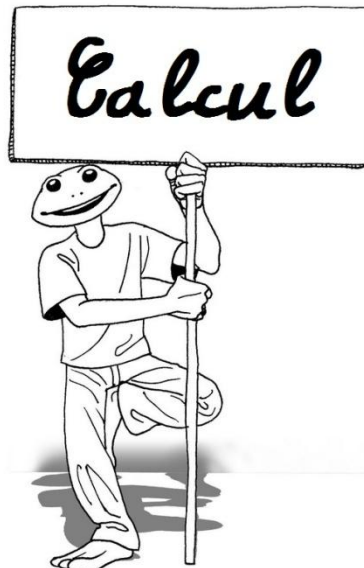
V

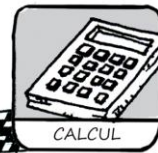
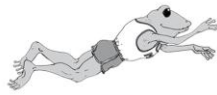

3. Test 5.15 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents :

- ✓ Problèma A : un domdaire es vengut amb 42 gats, 13 cans e 34 papagais. Quantes de mamifèrs a ? Quantes a d'animals en tot ?
- ✓ Problèma B : un magician es arribat amb un fial roge de 36 cm de long puèi un fial roge de 51 cm. A sortit aprèp un mocador de cap vert de 45 cm e una eissarpa malva de 65 cm. A la fin, a tot transformat en una sola còrda. Que es sa longor ?

5.16 Efectuar tota operacion sus calculatriç

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula amb la calculatriç : $8\,542 + 624 + 95\,401$.
- ★★ Calcula amb la calculatriç : $52,45 - 8,967 + 459$.
- ★★★ Calcula amb la calculatriç : $6 + 42 \times 5$.

2. Conselhs

→ Per efectuar una operacion sus calculatriç, debes plan picar las cifras dins l'òrdre. Per trobar la resulta, apièja sus « = ». Lo « . » correspond a la virgula.

Atencion, la multiplicacion e la division son prioritàrias : las cal far en primièr ! Per exemple, per far $6 + 42 \times 5$, debes far la resulta de (42×5) primièr puèi ajustar 6.

Per verificar un calcul, fai-lo tornamai.

EXEMPLES

- ✓ $745 + 632 - 54 = 1323$ (picam sus las claus ont vesèm los signes)
- ✓ $73,45 - 69,845 = 3,605$ (sus una calculatriç, la virgula es un « . »)
- ✓ $4 + 12 \times 5 = 64$ (per trobar la resulta, cal picar « $12 \times 5 =$ ».
Aquò fa 60. Contunha lo calcul en remplaçant 12×5 per 60 : « $4 + 60 =$ »)
- ✓ $52 - 27 \div 3 = 43$ (per trobar la resulta, cal picar « $27 \div 3 =$ ».
Aquò fa 9. Pica puèi « $52 - 9 =$ »)

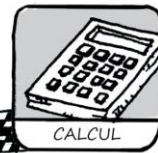
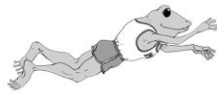
3. Entrainaments

- ★ Fai los calculs següents amb una calculatriç.

A. $42 + 6 + 41 =$	B. $85 - 26 - 7 =$
C. $523 + 478 + 6\,379 + 21 =$	D. $51\,200 + 4\,587 + 3 =$
- ★★ Fai los calculs següents amb una calculatriç.

A. $542 + 63,85 + 4,8794 =$	B. $8\,543 - 54,41 + 41,9 =$
C. $47,23 + 97,6 - 120,87 =$	D. $5\,479,4 \times 2000 =$
- ★★★ Fai los calculs següents amb una calculatriç.

A. $42 + 84 \times 6 =$	B. $796 + 6 \times 12 =$
C. $8\,543 + 132 \div 11 =$	D. $950 \div 38 - 19 =$

4. Test 5.16 :

Consigna : resòlv las operacions seguentas amb una calculatriç.

- ✓ $548,6 + 42,698 - 41,87 =$
- ✓ $23 + 56 \div 8 =$
- ✓ $584 - 14 + 62 \times 8 =$
- ✓ $12,568 \times 5,41 - 5,487 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★ 104 567

★★ 502,483

★★★ 216

Resposas als entrainaments

★

A : $42 + 6 + 41 = 89$

B : $85 - 26 - 7 = 52$

C : $523 + 478 + 6\ 379 + 21 = 7\ 401$

D : $51\ 200 + 4\ 587 + 3 = 55\ 790$

★★

A : $542 + 63,85 + 4,8794 = 610,7294$

B : $8\ 543 - 54,41 + 41,9 = 8\ 530,49$

C : $47,23 + 97,6 - 120,87 = 23,96$

D : $5\ 479,4 \times 2\ 000 = 10\ 958\ 800$

★★★

A : $42 + 84 \times 6 = 546$

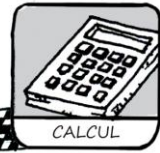
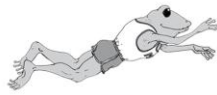
B : $796 + 6 \times 12 = 868$

C : $8\ 543 + 132 \div 11 = 8\ 555$

D : $950 \div 38 - 19 = 6$

V

5.16 Efectuar tota operacion sus calculatriç

1. Qué sabi far ?

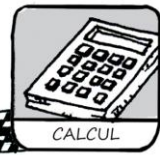
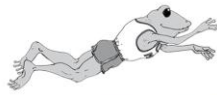
- ★ Calcula amb la calculatriç : $7\ 633 + 713 + 84\ 503$.
- ★★ Calcula amb la calculatriç : $62,67 - 9,889 + 380$.
- ★★★ Calcula amb la calculatriç : $4 + 36 \times 5$.

2. Conselhs

ÒC	NON
$43 + 657 + 15 = 715$ $43 - 15 + 346 = 374$ $43 + 3 \times 7 = 64$ $43 + 18 : 3 = 49$	$43 + 3 \times 7 = 322$ $43 + 18 : 3 = 20,333333333333$

V

5.17 Conéisser las taulas de multiplicacion de 7 a 9

1. Qué sabí far ?

Calcula (de cap) :

- ★ $6 \times 7 = \dots$ $7 \times 3 = \dots$ $4 \times 7 = \dots$ $9 \times 7 = \dots$
★★ $4 \times 8 = \dots$ $9 \times 8 = \dots$ $8 \times 8 = \dots$ $7 \times 8 = \dots$
★★★ $9 \times 9 = \dots$ $8 \times 9 = \dots$ $9 \times 6 = \dots$ $7 \times 9 = \dots$

2. Conselhs

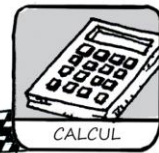
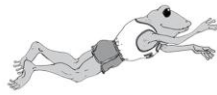
→ Abans de far los entraïnaments, debes aprene de còr las taulas de 7, 8, e 9. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo portfolio.

3. Entraïnaments

- ★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
$7 \times 4 = \dots$	$7 \times 1 = \dots$	$7 \times 6 = \dots$	$7 \times 7 = \dots$
$7 \times 9 = \dots$	$8 \times 7 = \dots$	$10 \times 7 = \dots$	$7 \times 3 = \dots$
- ★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
$8 \times 11 = \dots$	$9 \times 8 = \dots$	$8 \times 2 = \dots$	$3 \times 8 = \dots$	$8 \times 7 = \dots$
- ★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :
$4 \times 9 = \dots$	$9 \times 7 = \dots$	$9 \times 9 = \dots$	$1 \times 9 = \dots$
$9 \times 8 = \dots$	$9 \times 5 = \dots$	$9 \times 6 = \dots$	$11 \times 9 = \dots$

V

4. Test 5.17 :

Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Resposas a « Qué sabi far ? »

★	$6 \times 7 = 42$	$7 \times 3 = 21$	$4 \times 7 = 28$	$9 \times 7 = 63$
★★	$4 \times 8 = 32$	$9 \times 8 = 72$	$8 \times 8 = 64$	$7 \times 8 = 56$
★★★	$9 \times 9 = 81$	$8 \times 9 = 72$	$9 \times 6 = 54$	$7 \times 9 = 63$

Resposas als entrainaments

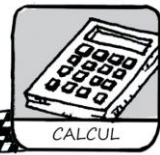
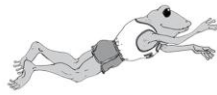
★				
$7 \times 4 = 28$	$7 \times 1 = 7$	$7 \times 6 = 42$	$7 \times 7 = 49$	
$7 \times 9 = 63$	$8 \times 7 = 56$	$10 \times 7 = 70$	$7 \times 3 = 21$	

★★				
$8 \times 11 = 88$	$9 \times 8 = 72$	$8 \times 2 = 16$	$3 \times 8 = 24$	
$8 \times 7 = 56$				

★★★				
$4 \times 9 = 36$	$9 \times 7 = 63$	$9 \times 9 = 81$	$1 \times 9 = 9$	
$9 \times 8 = 72$	$9 \times 5 = 45$	$9 \times 6 = 54$	$11 \times 9 = 99$	

V

5.17 Conéisser las taulas de multiplicacion de 7 a 9

Bis

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

★	$5 \times 7 = \dots\dots$	$7 \times 3 = \dots\dots$	$4 \times 7 = \dots\dots$	$9 \times 7 = \dots\dots$
★★	$4 \times 8 = \dots\dots$	$9 \times 8 = \dots\dots$	$6 \times 8 = \dots\dots$	$7 \times 8 = \dots\dots$
★★★	$9 \times 6 = \dots\dots$	$7 \times 9 = \dots\dots$	$9 \times 9 = \dots\dots$	$8 \times 9 = \dots\dots$

2. Conselhs

→ Abans de far los entrainaments, debes aprene de còr las taulas de 7, 8, e 9. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions que son dins lo portfolio.

3. Entrainaments

★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$7 \times 9 = \dots\dots$	$8 \times 7 = \dots\dots$	$10 \times 7 = \dots\dots$	$7 \times 3 = \dots\dots$
---------------------------	---------------------------	----------------------------	---------------------------

$7 \times 4 = \dots\dots$	$7 \times 1 = \dots\dots$	$7 \times 6 = \dots\dots$	$7 \times 7 = \dots\dots$
---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$8 \times 2 = \dots\dots$	$3 \times 8 = \dots\dots$	$8 \times 7 = \dots\dots$	$8 \times 11 = \dots\dots$	$9 \times 8 = \dots\dots$
---------------------------	---------------------------	---------------------------	----------------------------	---------------------------

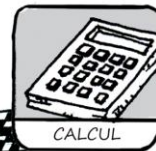
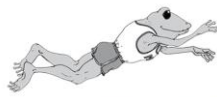
★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$9 \times 8 = \dots\dots$	$9 \times 5 = \dots\dots$	$4 \times 9 = \dots\dots$	$9 \times 7 = \dots\dots$	$9 \times 9 = \dots\dots$
---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

$1 \times 9 = \dots\dots$	$9 \times 6 = \dots\dots$	$11 \times 9 = \dots\dots$
---------------------------	---------------------------	----------------------------

V

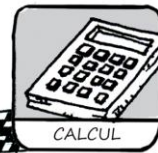
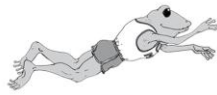
4. Test 5.17 :

Vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Resposas a « Qué sabi far ? »

★	$5 \times 7 = 35$	$7 \times 3 = 21$	$4 \times 7 = 28$	$9 \times 7 = 63$
★★	$4 \times 8 = 32$	$9 \times 8 = 72$	$8 \times 8 = 64$	$7 \times 8 = 56$
★★★	$9 \times 6 = 54$	$7 \times 9 = 63$	$9 \times 9 = 81$	$8 \times 9 = 72$

5.18 Pausar e far l'addicion de mantun nombres

1. Qué sabi far ?

- ★ Pausa e calcula $58 + 93$.
- ★★ Pausa e calcula : $158 + 6 + 47$.
- ★★★ Pausa e calcula : $42 + 1\ 237 + 9\ 009 + 93 + 6$.

2. Conselhs

→ Per efectuar una addicion amb mantun nombres, debes primèr plan alinhar las unitats, las desenans, las centenans, milièrs... Puèi, fai atencion a las retengudas.

EXEMPLES

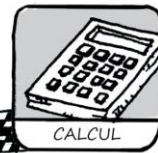
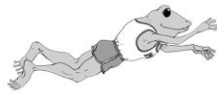
$9 + 967 + 46 =$					$59 + 561 + 1389 + 41 =$				
	m	c	d	u		m	c	d	u
	1	1	2			1	2	2	
			4	6				5	9
+		9	6	7	+		5	6	1
+				9	+	1	3	8	9
	1	0	2	2	+			4	1
						2	0	5	0

3. Entraïnaments

- ★ Pausa e calcula.
 - A. $42 + 41 =$
 - B. $76 + 48 =$
- ★★ Pausa e calcula.
 - A. $37 + 52 + 24 =$
 - B. $41 + 86 + 28 =$
 - C. $37 + 5 + 89 =$
- ★★★ Pausa e calcula.
 - A. $4 + 7\ 027 + 606 + 4\ 089 =$
 - B. $65 + 21 + 5\ 679 + 5\ 004 + 3 =$
 - C. $79 + 4\ 008 + 379 + 9\ 958 =$

V

4. Test 5.18 :

Consigna : pausa e calcula las adicions seguentas.

- ✓ $3058 + 6 + 747 + 23 =$
- ✓ $7 + 51 + 9990 + 424 =$
- ✓ $62 + 1038 + 4308 + 2 + 905 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

- ★ $58 + 93 = 151$
- ★★ $158 + 6 + 47 = 211$
- ★★★ $42 + 1\ 237 + 9\ 009 + 93 + 6 = 10\ 387$

Resposas als entrainaments

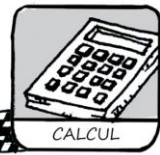
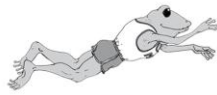
- ★
A : $42 + 41 = 83$
B : $76 + 48 = 124$

- ★★
A : $37 + 52 + 24 = 113$
B : $41 + 86 + 28 = 155$
C : $37 + 5 + 89 = 131$

- ★★★
A : $4 + 7\ 027 + 606 + 4\ 089 = 11\ 726$
B : $65 + 21 + 5\ 679 + 5\ 004 + 3 = 10\ 772$
C : $79 + 4\ 008 + 379 + 9\ 958 = 14\ 424$

V

5.18 Pausar e far l'addicion de mantun nombres

Bis

1. Qué sabi far ?

- ★ Pausa e calcula $68 + 83$.
- ★★ Pausa e calcula : $248 + 7 + 36$.
- ★★★ Pausa e calcula : $31 + 1\,438 + 8\,017 + 82 + 8$.

2. Conselhos

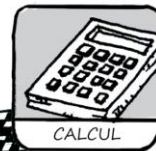
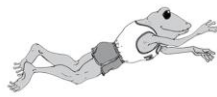
ÒC	NON
$26 + 152 + 1784 =$	
$\begin{array}{r} 26 \\ + 152 \\ + 1784 \\ \hline 1962 \end{array}$	$\begin{array}{r} 26 \\ 152 \\ + 1784 \\ \hline 5804 \end{array}$

3. Entrainaments

- ★ Pausa e calcula.
 - A. $34 + 62 =$
 - B. $85 + 37 =$
- ★★ Pausa e calcula.
 - A. $27 + 42 + 14 =$
 - B. $31 + 76 + 18 =$
 - C. $27 + 6 + 78 =$

V

★★★ Pausa e calcula.

A. $5 + 6\,036 + 507 + 5\,067 =$

B. $54 + 31 + 4\,678 + 4\,006 + 7 =$

C. $76 + 9\,905 + 375 + 7\,853 =$

4. Test 5.18 :

Consigna : pausa e calcula las addicions seguintes.

✓ $2674 + 9 + 845 + 18 =$

✓ $9 + 31 + 8690 + 225 =$

✓ $45 + 3075 + 8104 + 6 + 405 =$

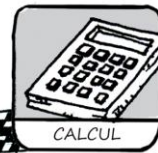
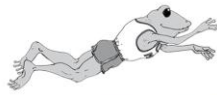
Respostas a « Qué sabi far ? »

★ Pausa e calcula $68 + 83 = 181$

★★ Pausa e calcula : $248 + 7 + 36 = 291$

★★★ Pausa e calcula : $31 + 1\,438 + 8\,017 + 82 + 8 = 9\,494$

5.19 Resòlvre de problèmas sus las veituras

1. Conselhs

→ D'unes problèmas demandan de far mantun calculs. Per t'ajudar a retrobar la resposta, legis plan l'enonciat ; per te pèrdre pas escriu plan çò que siás a calcular dins ta solucion. Pensa a plan te repassar per èsser segur que te podèm comprene e qu'as pas res doblidat.

EXEMPLES :

Enonciat - Paul a 37 veituras de corsa. Alice a 45 veituras de colleccion. An balhat cadun 22 veituras. Quantas de veituras demòran a Paul e a Alice ?

R E S P O N S A

1er biais

Nombre de veituras de Paul : $37 - 10 - 10 - 2 = 15$

Doncas demòran 15 veituras a Paul.

Nombre de veituras d'Alice : $45 - 10 - 10 - 2 = 23$

Doncas demòran 23 veituras a Alice.

C A L C U L S

$$37 - 10 = 27$$

$$27 - 10 = 17$$

$$17 - 2 = 15$$

$$45 - 10 = 35$$

$$35 - 10 = 25$$

$$25 - 2 = 23$$

R E S P O N S A

Autre biais

Nombre de veituras de Paul : $37 - 22 = 15$ veituras.

Doncas demòran 15 veituras a Paul.

Nombre de veituras d'Alice : $45 - 22 = 23$ veituras.

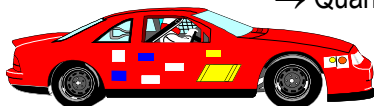
Doncas demòran 23 veituras a Alice.

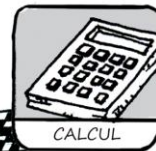
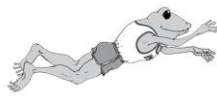
O P E R A C I O N S

$$\begin{array}{r} 37 \\ - 22 \\ \hline 15 \end{array} \quad \begin{array}{r} 45 \\ - 22 \\ \hline 23 \end{array}$$

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 1** - Dins una corsa de Formula 1, Ahmed e Nicolas an cadun 58 punts. Ahmed ne perd 16 e Nicolas ne ganha 32.
→ Quantes de punts demòran a Ahmed e Nicolas ?
- ✓ **Problèma 2** - Mathilde e David fan un rallye. Mathilde a percorregut 29 km mas recula de 11 km. David a fach 47 km e recula de 32 km.
→ Qual es primièr ?
- ✓ **Problèma 3** - Per una corsa, Max a mes 98 litres de gasolina. Al primièr arrèst, n'a utilizat 23. Al segond arrèst, n'a consumit 34.
→ Quant de gasolina demòra al primièr arrèst ?
Quant de gasolina demòra aprèp lo segond arrèst ?

3. Test 5.19 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ **Problèma A** - Philippe e Dounia an cadun 48 ròdas de veitura. Philippe ne perd 23 e Dounia ne balha 36. Quantas de ròdas de veituras demòran a Philippe e Dounia ?
- ✓ **Problèma B** - Dins un camion, i a 96 caissas. 35 ne tomban. Dins un pick-up, i a 87 caissas mas 23 ne tomban. Ont demòran mai de caissas ?

Responsas als entrainaments

Problèma 1 - Dins una corsa de Formula 1, Ahmed e Nicolas an cadun 58 punts. Ahmed ne perd 16 e Nicolas ne ganha 32. Quantes de punts demòran a Ahmed e Nicolas ?

R E S P O N S A

Nombre de punts d'Ahmed : $58 - 16 = 42$ punts.

Doncas demòran 42 punts a Ahmed.

Nombre de punts de Nicolas : $58 + 32 = 90$ punts.

Doncas Nicolas a 90 punts.

O P E R A C I O N S

$$\begin{array}{r} 58 \\ - 16 \\ \hline 42 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 58 \\ + 32 \\ \hline 90 \end{array}$$

Problèma 2 - Mathilde e David fan un rallye. Mathilde a percorregut 29 km mas recula de 11 km. David a fach 47 km e recula de 32 km. Qual es primièr ?

R E S P O N S A

Plaça de Mathilde : $29 - 11 = 18$

Doncas Mathilde a percorregut 18 km.

Plaça de David : $47 - 32 = 15$.

Doncas David a percorregut 15 km.

Es doncas Mathilde la primièra.

O P E R A C I O N S

$$\begin{array}{r} 29 \\ - 11 \\ \hline 18 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 47 \\ - 32 \\ \hline 15 \end{array}$$

Problèma 3 - Per una corsa, Max a mes 98 litres de gasolina. Al primièr arrèst, n'a utilizat 23. Al segond arrèst, n'a consumit 34. Quant de gasolina demòra al primièr arrèst ? Quant de gasolina demòra aprèp lo segond arrèst ?

R E S P O N S A

Essència que demòra al primièr arrèst : $98 - 23 = 75$ litres.

Doncas demòran 75 litres al primièr arrèst.

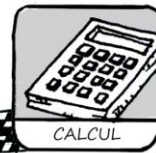
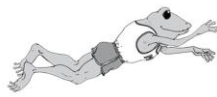
Essència que demòra al segond arrèst :

$75 - 34 = 41$ litres.

Doncas demòran 41 litres al segond arrèst.

O P E R A C I O N S

$$\begin{array}{r} 98 \\ - 23 \\ \hline 75 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 75 \\ - 34 \\ \hline 41 \end{array}$$

5.19 Resòlvre de problèmas sus las veituras

Bis

1. Conselhs

→ D'unes problèmas demandan de far mantun calculs. Per t'ajudar a retrobar la responsa, legis plan l'enonciat ; per te pèrdre pas escriu plan çò que siás a calcular dins ta solucion. Pensa a plan te repassar per èsser segur que te podèm comprene e qu'as pas res doblidat.

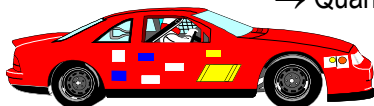
EXEMPLES :

Enonciat - Paul a 37 veituras de corsa. Alice a 45 veituras de colleccion. An balhat cadun 22 veituras. Quantas de veituras demòran a Paul e a Alice ?

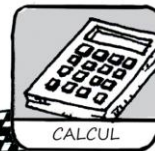
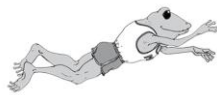
	R E S P O N S A	C A L C U L S												
1 ^{er} biais	<p>Nombre de veituras de Paul : $37 - 10 - 10 - 2 = 15$ <u>Doncas demòran 15 veituras a Paul.</u></p> <p>Nombre de veituras d'Alice : $45 - 10 - 10 - 2 = 23$ <u>Doncas demòran 23 veituras a Alice.</u></p>	$37 - 10 = 27$ $27 - 10 = 17$ $17 - 2 = 15$ $45 - 10 = 35$ $35 - 10 = 25$ $25 - 2 = 23$												
Autre biais	<p>R E S P O N S A</p> <p>Nombre de veituras de Paul : $37 - 22 = 15$ veituras. <u>Doncas demòran 15 veituras a Paul.</u></p> <p>Nombre de veituras d'Alice : $45 - 22 = 23$ veituras. <u>Doncas demòran 23 veituras a Alice.</u></p>	<p>O P E R A C I O N S</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">3 7</td> <td></td> <td style="text-align: center;">4 5</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">2 2</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">2 2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">=</td> <td style="text-align: center;">1 5</td> <td style="text-align: center;">=</td> <td style="text-align: center;">2 3</td> </tr> </table>		3 7		4 5	-	2 2	-	2 2	=	1 5	=	2 3
	3 7		4 5											
-	2 2	-	2 2											
=	1 5	=	2 3											

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 1** Dins una corsa de Formula 1, Dylan e Lilian an cadun 57 punts. Dylan ne perd 15 e Lilian ne ganha 32.
→ Quantes de punts demòran a Dylan e Lilian ?
- ✓ **Problèma 2** Anna-Laure e Alexandre fan un rallye. Anne-Laure a percorregut 19 km mas recula de 9 km coma penalitat. Alexandre a fach 37 km e recula de 22 km.
→ Qual es primièr ?
- ✓ **Problèma 3** Per una corsa, Sébastien a mes 78 litres de gasolina. Al primièr arrèt, n'a utilizat 34. Al segond arrèt, n'a consumit 18.
→ Quant de gasolina demòra al primièr arrèt ?
Quant de gasolina demòra aprèp lo segond arrèt ?

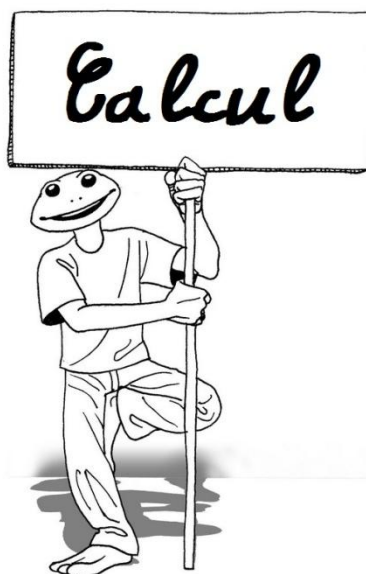
V

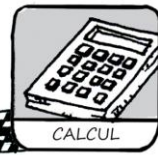
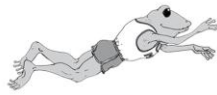
3. Test 5.19 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Enzo e Carmen an cadun 36 ròdas de veitura. Enzo ne perd 13 e Carmen ne balha 12. Quantas de ròdas de veituras demòran a Enzo e Carmen ?
- ✓ Problèma B - Dins un camion, i a 79 caissas. 25 ne tomban. Dins un pick-up, i a 76 caissas mas 34 ne tomban. Ont demòran lo mai de caissas ?

V

5.20 Reconéisser los multiples de 2, 3 e 5

1. Qué sabi far ?

- ★ Recòpia los nombres que son multiples de 2 : 4 ; 9 ; 19 ; 34 ; 247 ; 520.
- ★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 15 ; 32 ; 563 ; 5 600 ; 5 424.
- ★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 9 ; 19 ; 23 ; 27 ; 531.

2. Conselhs

→ Un nombre es un multiple d'un autre se fa partida de sa taula de multiplicacion.

EXEMPLE

12 es un multiple de 2 per çò que $12 = 6 \times 2$.

27 es pas un multiple de 2 per çò que $26 = 13 \times 2$ e $28 = 14 \times 2$; 27 es pas dins la taula de 2.

→ Per qu'un nombre siá un multiple de 2, sufís que s'acabe per 0, 2, 4, 6, o 8 : disèm alavetz qu'es un nombre par. S'es pas par, disèm qu'es impar.

EXEMPLE

246 ; 890 004 ; 320 son de nombres pars. 45 ; 33 ; 2 223 son de nombres impars.

→ Per qu'un nombre siá un multiple de 5, sufís que s'acabe per 0, o 5.

EXEMPLE

25 ; 40 ; 245 ; 89 000 son de multiples de 5, per çò que s'acaban per 0 o 5.

46 ; 33 ; 2 223 son pas de multiples de 5 per çò que s'acaban pas per 0 o 5.

→ Per qu'un nombre siá un multiple de 3, sufís que la soma de sas chifras siá un multiple de 3.

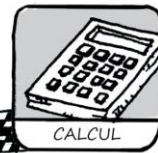
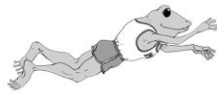
EXEMPLE

159 es un multiple de 3 per çò que $1 + 5 + 9 = 15$ e 15 es dins la taula de 3 ($1 + 5 = 6$).

910 es pas un multiple de 3 per çò que $9 + 1 = 10$ e 10 es pas dins la taula de 3.

V

3. Entraïnements

- ★ Recòpia los nombres pars : 12 ; 39 ; 46 ; 34 ; 3517 ; 100
- ★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 1455 ; 3 ; 5 ; 9000 ; 214
- ★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 18 ; 49 ; 99 ; 23 ; 5211

4. Test 5.20 :

Consigna : vaquí una tièra de nombres : 6 ; 15 ; 30 ; 37 ; 312 ; 510.

Recòpia los nombres pars, puèi la tièra de nombres impars, puèi la tièra dels multiples de 5, puèi la tièra dels multiples de 3. Atencion : un nombre pòt far partida de mantuna tièras.

Resposas a « Qué sabi far ? »

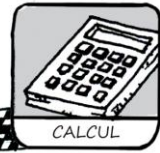
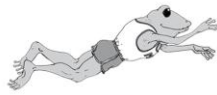
★ Recòpia los nombres que son multiples de 2 : 4	34	520
★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 15		5 600
★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 9	27	531

Resposas als entraïnements

- ★
Recòpia los nombres pars : 12 46 34 100
- ★★
Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 1 455 5 9 000
- ★★★
Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 18 99 5 211

V

5.20 Reconéisser los multiples de 2, 3 e 5

Bis

1. Qué sabi far ?

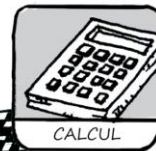
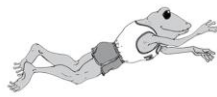
- ★ Recòpia los nombres que son multiples de 2 : 6 ; 9 ; 25 ; 18 ; 39 ; 60.
- ★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 25 ; 53 ; 743 ; 5 400 ; 5 554.
- ★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 29 ; 19 ; 23 ; 27 ; 711.

2. Conselhs

ÒC	NON
Multiples de 2 : 2 ; 4 ; 6 ; 8 ; 10 ; 12 ; 14 ; 20 ; 34 ; 56 ; 128 ; 530	Multiples de 2 : 0 ; 5 ; 9 ; 13 ; 47 ; 65 ; 341 ; 703 ; 3 497
Multiples de 3 : 3 ; 6 ; 12 ; 21 ; 30 ; 45 ; 63 ; 96 ; 129 ; 501 ; 1 122	Multiples de 3 : 1 ; 5 ; 11 ; 34 ; 55 ; 707 ; 3 220 ; 82 432
Multiples de 5 : 5 ; 10 ; 25 ; 55 ; 70 ; 85 ; 125 ; 320 ; 6 065 ; 9 685	Multiples de 5 : 6 ; 22 ; 47 ; 51 ; 89 ; 303 ; 778 ; 5 557

V

3. Entraïnements

- ★ Recòpia los nombres pars : 22 ; 38 ; 47 ; 74 ; 3419 ; 180
- ★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : 1475 ; 324 ; 525 ; 9000 ; 2847
- ★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : 147 ; 349 ; 199 ; 240 ; 522

4. Test 5.20 :

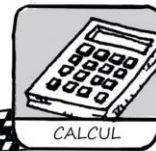
Consigna : vaquí una tièra de nombres : **8 25 50 39 416 615.**

Recòpia los nombres pars, puèi la tièra de nombres impars, puèi la tièra dels multiples de 5, puèi la tièra dels multiples de 3. Atencion : un nombre pòt far partida de mantuna tièras.

Responsas a « Qué sabi far ? »

- ★ Recòpia los nombres que son multiples de 2 : **6 ; 18 ; 60.**
- ★★ Recòpia los nombres que son multiples de 5 : **25 ; 5 400**
- ★★★ Recòpia los nombres que son multiples de 3 : **19 ; 27 ; 711.**

5.21 Pausar e calcular la multiplicacion per un entièr de doas chifras

1. Qué sabi far ?

- ★ Pausa e calcula : 34×7 .
- ★★ Pausa e calcula : 25×14 .
- ★★★ Pausa e calcula : 142×29 .

2. Conselhs

Conselh	Calcular $47 \times 13 = ?$	Operacions e explicacions
Per multiplicar 47 per 13, començam per far 47×3 . Pausam la resulta (te pòdes ajudar de la ficha 5.11). Pòdes utilizar un tablèu de multiplicacion.	$\begin{array}{r} \textcircled{4} \textcircled{7} \\ X \quad 1 \textcircled{3} \\ \hline 1 \quad 4 \quad 1 \end{array}$	$7 \times 3 = 21$ Pausi 1, reteni 2. $4 \times 3 = 12$ Ajustam la retenguda. $12 + 2 = 14$
Jos l'unitat d'aquesta resulta, escrivèm un punt. Calculam puèi 47×1 e escrivèm la resulta a costat del punt.	$\begin{array}{r} \textcircled{4} \textcircled{7} \\ X \quad \textcircled{1} \quad 3 \\ \hline 1 \quad 4 \quad 1 \\ 4 \quad 7 \quad \cdot \end{array}$	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">Escrivèm un punt.</div> Calculam $47 \times 1 = 47$
Enfin, fasèm l'addicion de las doas resultas descaladas. Lo punt se compta coma un 0.	$\begin{array}{r} \quad 4 \quad 7 \\ X \quad 1 \quad 3 \\ \hline 1 \quad 4 \quad 1 \\ 4 \quad 7 \quad \cdot \\ \hline 6 \quad 1 \quad 1 \end{array}$	$141 + 470 = 611$

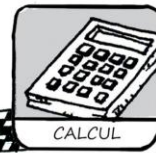
EXEMPLES

$\begin{array}{r} 47 \times 13 = ? \\ \quad 4 \quad 7 \quad \textcircled{2} \\ X \quad 1 \quad 3 \\ \hline 1 \quad 4 \quad 1 \\ + \quad 4 \quad 7 \quad \cdot \\ \hline = 6 \quad 1 \quad 1 \end{array}$	$\begin{array}{r} 28 \times 24 = ? \\ \quad 2 \quad 8 \quad \textcircled{3} \\ X \quad 2 \quad 4 \quad \textcircled{1} \\ \hline 1 \quad 1 \quad 2 \\ + \quad 5 \quad 6 \quad \cdot \\ \hline = 6 \quad 7 \quad 2 \end{array}$	$\begin{array}{r} 123 \times 25 = ? \\ \quad 1 \quad 2 \quad 3 \\ X \quad 2 \quad 5 \\ \hline 6 \quad 1 \quad 5 \\ + \quad 2 \quad 4 \quad 6 \quad \cdot \\ \hline = 3 \quad 0 \quad 7 \quad 5 \end{array}$
--	--	---

3. Entrainaments

- ★ A. Quant fan 34×6 ? B. Quant fan 13×9 ? C. Calcula : 41×5 .
- ★★ A. Pausa e calcula : 27×12 . B. Multiplica : 38×23 . C. Pausa e calcula : 72×14 .
- ★★★ A. Pausa e calcula : 125×16 . B. Multiplica : 45×37 . C. Pausa e calcula : 28×59 .

5.21 Pausar e calcular la multiplicacion per un entièr de doas cifras

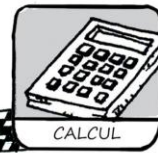

1. Qué sabí far ?

- ★ Pausa e calcula : 28×6 .
- ★★ Pausa e calcula : 15×24 .
- ★★★ Pausa e calcula : 212×39 .

2. Conselhs

òc		NON	
28 x 16 =			
<p>A</p> $\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 8 \end{array}$ <p>Reteni 4</p>	<p>B</p> $\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 168 \end{array}$	$\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 44 \end{array}$	$\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 168 \\ + 28 \\ \hline 196 \end{array}$
<p>C</p> $\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 168 \\ 8 \cdot \end{array}$	<p>D</p> $\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 168 \\ + 28 \cdot \\ \hline 448 \end{array}$	$\begin{array}{r} 28 \\ \times 16 \\ \hline 48 \\ + 2 \\ \hline 50 \end{array}$	

3. Entrenaments

- ★ A. Quant fan 24×7 ? B. Quant fan 23×9 ? C. Calcula : 51×5 .
- ★★ A. Pausa e calcula : 36×12 . B. Multiplica : 18×23 . C. Pausa e calcula : 62×14 .
- ★★★ A. Pausa e calcula : 345×16 . B. Multiplica : 35×36 . C. Pausa e calcula : 18×49 .

4. Test 5.21 :

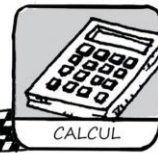
Consigna : pausa e calcula las multiplicacions següents.

- ✓ $27 \times 12 =$
- ✓ $57 \times 31 =$
- ✓ $215 \times 53 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ 168 ★★ 510 ★★★ 48268

5.22 Sostraire rapidament un nombre de cap

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula de cap $78 - 9$.
- ★★ Calcula de cap $86 - 82$.
- ★★★ Calcula de cap $82 - 27$.

2. Conselhs

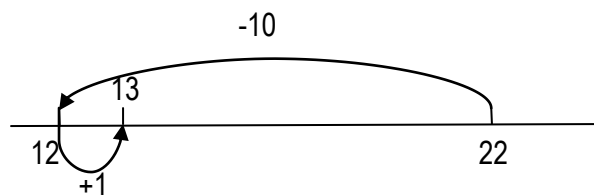
Revisa la ficha 5.13 que te remembrarà diferents biais de sostraire de cap. Remembra-te que cal plan agachar los nombres per causir lo metòde de calcul mai eficaç.

Resumit de la ficha 5.13 :

- $97 - 2 = ?$ Aicí, es mai aisit de **regular** de cap : $97 - 2 = 95$.
- $68 - 61 = ?$ Aicí, es mai aisit de **calcular l'escartament** entre 68 e 61, en fasent « per anar a ». Per anar de 61 a 68, ajustam 7, per çò que $61 + 7 = 68$: doncas $68 - 61 = 7$.
- Quand los nombres son alunhats, es sovent practic de **far de sauts**.

Vaquí d'unas astúcias novèlas :

- Per levar 9, es aviat de levar 10 e d'ajustar 1.

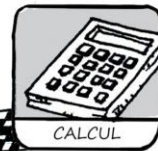
Per far $22 - 9$, fasèm $22 - 10 = 12$, e ajustam 1, aquò fa 13 : $22 - 9 = 13$.

- Per levar 8, es tanben aviat de levar 10 e d'ajustar 2.

3. Entraïnements

Consigna : calcula rapidament de cap.

- ★ $75 - 9 = \dots$ $29 - 8 = \dots$ $72 - 8 = \dots$ $33 - 9 = \dots$ $41 - 8 = \dots$
- ★★ $72 - 68 = \dots$ $58 - 53 = \dots$ $78 - 67 = \dots$ $42 - 36 = \dots$
- ★★★ $29 - 12 = \dots$ $68 - 44 = \dots$ $72 - 36 = \dots$ $63 - 26 = \dots$ $86 - 32 = \dots$

4. Test 5.22 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las sostraccions seguentas.

- ✓ $45 - 9 =$
- ✓ $83 - 17 =$
- ✓ $72 - 71 =$
- ✓ $63 - 8 =$
- ✓ $85 - 38 =$
- ✓ $69 - 63 =$
- ✓ $42 - 8 =$
- ✓ $84 - 53 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★ $78 - 9 = 69$ ★★ $86 - 82 = 4$ ★★★ $82 - 27 = 55$

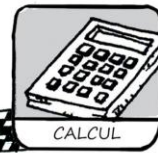
Resposas als entrainaments

★
 $75 - 9 = 66$ $29 - 8 = 21$ $72 - 8 = 64$ $33 - 9 = 24$
 $41 - 8 = 33$

★★
 $72 - 68 = 4$ $58 - 53 = 5$ $78 - 67 = 11$ $42 - 36 = 6$

★★★
 $29 - 12 = 17$ $68 - 44 = 24$ $72 - 36 = 36$ $63 - 26 = 37$
 $86 - 32 = 54$

B'

5.22 Sostraire rapidament un nombre de cap

Bis

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula de cap $84 - 6$.
- ★★ Calcula de cap $76 - 72$.
- ★★★ Calcula de cap $42 - 17$.

2. Conselhs

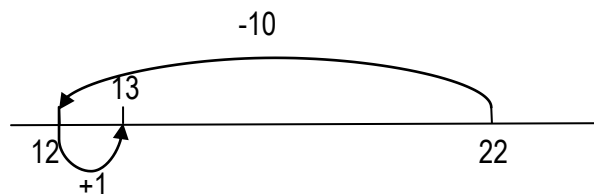
Revisa la ficha 5.13 que te remembrarà diferents biais de sostraire de cap. Remembra-te que cal plan agachar los nombres per causir lo metòde de calcul mai eficaç.

Resumit de la ficha 5.13 :

- $97 - 2 = ?$ Aicí, es mai aisit de **regular** de cap : $97 - 2 = 95$.
- $68 - 61 = ?$ Aicí, es mai aisit de **calcular l'escartament** entre 68 e 61, en fasant « per anar a ». Per anar de 61 a 68, ajustam 7, per çò que $61 + 7 = 68$: doncas $68 - 61 = 7$.
- Quand los nombres son alunhats, es sovent practic de **far de sauts**.

Vaquí d'unas astúcias novèlas :

- Per levar 9, es aviat de levar 10 e d'ajustar 1.

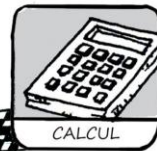

Per far $22 - 9$, fasèm $22 - 10 = 12$, e ajustam 1, aquò fa 13 : $22 - 9 = 13$.

- Per levar 8, es tanben aviat de levar 10 e d'ajustar 2.

B'

3. Entraïnaments

Consigna : calcula rapidament de cap.

- ★ $84 - 8 = \dots\dots$ $39 - 7 = \dots\dots$ $62 - 6 = \dots\dots$ $23 - 8 = \dots\dots$ $52 - 9 = \dots\dots$
★★ $82 - 58 = \dots\dots$ $47 - 33 = \dots\dots$ $68 - 47 = \dots\dots$ $72 - 46 = \dots\dots$
★★★ $27 - 18 = \dots\dots$ $58 - 34 = \dots\dots$ $81 - 26 = \dots\dots$ $43 - 16 = \dots\dots$ $74 - 12 = \dots\dots$

4. Test 5.22 :

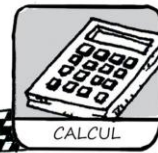
Consigna : recòpia e calcula de cap las sostraccions següents.

- ✓ $35 - 8 =$
- ✓ $93 - 27 =$
- ✓ $52 - 41 =$
- ✓ $82 - 7 =$
- ✓ $95 - 48 =$
- ✓ $79 - 43 =$
- ✓ $62 - 6 =$
- ✓ $64 - 31 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ $84 - 6 = 78$ ★★ $76 - 72 = 4$ ★★★ $42 - 17 = 25$

5.23 Pausar e far la sostraccion de dos nombres amb retenguda

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $11 - 4 = ?$
- ★★ Pausa e calcula : $44 - 17$.
- ★★★ Pausa e calcula : $146 - 69$.

2. Conselhs

Conselh	Calcular $32 - 15 = ?$	Operacions e explicacions
<i>Per sostraire, quand la chifra d'ennaut es mai pichona que la d'embàs, podèm pas far la sostraccion.</i>	$\begin{array}{r} 3 \ 12 \\ \ 1 \\ - \ 15 \\ \hline \ 7 \end{array}$	<p>2 (chifra d'ennaut) es mai pichon que 5 (chifra d'embàs). Podèm pas levar 5 a 2.</p> <p>Ajustam una desena a 2 → 12. Podèm calcular $12 - 5 = 7$</p>
<i>Utilizam las retengudas. Ajustam 10 a la chifra d'ennaut e ajustam 1 al vesin d'embàs.</i>	$\begin{array}{r} 3 \ 12 \\ \ 1 \\ - \ 15 \\ \hline 1 \ 7 \end{array}$	<p>Ajustam una unitat a 1 → 2. Calculam alavetz $3 - 2 = 1$.</p>

EXEMPLES

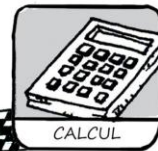
$139 - 45 =$ $\begin{array}{r} \\ \\ \\ - \\ \\ \hline \end{array}$	$126 - 78 =$ $\begin{array}{r} \\ \\ \\ - \\ \\ \hline \end{array}$
---	---

3. Entraïnements

- ★ A. Quant fan $13 - 8$?
C. Calcula : $11 - 7$.
- ★ B. Quant fan $17 - 9$?
D. Sostrai : $14 - 9$.
- ★★ A. Pausa e calcula : $23 - 17$.
C. Pausa e calcula : $84 - 48$.
- ★★ B. Sostrai : $53 - 28$.
D. Sostrai : $63 - 35$.
- ★★★ A. Pausa e calcula : $105 - 43$.
C. Pausa e calcula : $218 - 44$.
- ★★ B. Sostrai : $601 - 42$.
D. Sostrai : $432 - 153$.

B'

4. Test 5.23 :

Consigna : pausa e calcula las sostraccions seguentas.

✓ $24 - 17 =$

✓ $426 - 54 =$

✓ $563 - 479 =$

✓ $600 - 127 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 7

★★ 27

★★★ 77

Responas als entrainaments

★

$$\begin{array}{r} 1 \ 13 \\ - \ 1 \ 8 \\ \hline 0 \ 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \ 17 \\ - \ 1 \ 9 \\ \hline 0 \ 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \ 11 \\ - \ 1 \ 7 \\ \hline 0 \ 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \ 14 \\ - \ 1 \ 9 \\ \hline 0 \ 5 \end{array}$$

★★

$$\begin{array}{r} 2 \ 13 \\ - \ 1^1 \ 7 \\ \hline 0 \ 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 13 \\ - \ 2^1 \ 8 \\ \hline 2 \ 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \ 14 \\ - \ 4^1 \ 8 \\ \hline 3 \ 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \ 13 \\ - \ 3^1 \ 5 \\ \hline 2 \ 8 \end{array}$$

★★★

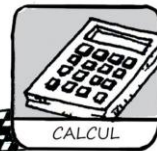
$$\begin{array}{r} 1 \ 10 \ 5 \\ - \ 1 \ 4 \ 3 \\ \hline 0 \ 6 \ 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \ 10 \ 11 \\ - \ 1 \ 4 \ 2 \\ \hline 5 \ 5 \ 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \ 11 \ 8 \\ - \ 1 \ 4 \ 4 \\ \hline 1 \ 7 \ 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \ 13 \ 12 \\ - \ 1^1 \ 5 \ 3 \\ \hline 2 \ 7 \ 9 \end{array}$$

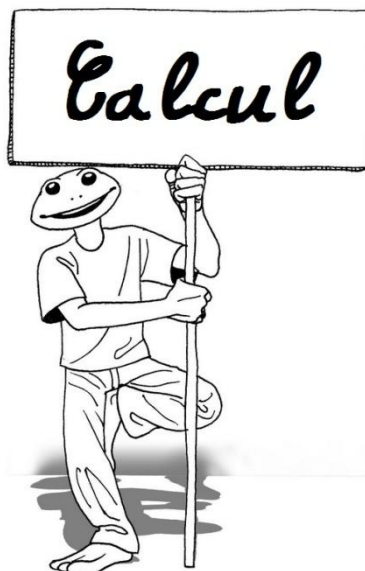
5.23 Pausar e far la sostraccion de dos nombres amb retenguda

1. Qué sabi far ?

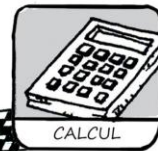
- ★ Quant fan $12 - 3 = ?$
- ★★ Pausa e calcula : $66 - 25$.
- ★★★ Pausa e calcula : $246 - 72$.

2. Conselhs

òc	NON			
44 - 26 =				
$\begin{array}{r} 414 \\ - 126 \\ \hline 18 \end{array}$	$\begin{array}{r} 44 \\ - 26 \\ \hline 70 \end{array}$	$\begin{array}{r} 44 \\ - 26 \\ \hline 22 \end{array}$	$\begin{array}{r} 414 \\ - 26 \\ \hline 28 \end{array}$	$\begin{array}{r} 26 \\ - 44 \\ \hline 22 \end{array}$

B'

3. Entrainaments

★	A. Quant fan $22 - 9$?
C . Calcula : $12 - 6$.	B. Quant fan $16 - 7$?
D. Sostrai : $15 - 8$.
★★	A. Pausa e calcula : $32 - 18$.
C. Pausa e calcula : $94 - 28$.	B. Sostrai : $43 - 38$.
D. Sostrai : $53 - 25$.
★★★	A. Pausa e calcula : $215 - 52$.
C. Pausa e calcula : $348 - 66$.	B. Sostrai : $511 - 64$.
D. Sostrai : $582 - 203$.

4. Test 5.23 :

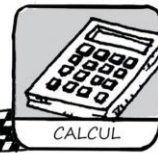
Consigna : pausa e calcula las sostraccions seguentas.

- ✓ $36 - 27 =$
- ✓ $516 - 58 =$
- ✓ $643 - 549 =$
- ✓ $800 - 417 =$

Responsas a « Qué sabi far ? »

- ★ 9 ★★ 41 ★★★ 174

5.24 Conéisser las taulas de multiplicacion de 10 a 12

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

★ $6 \times 10 = \dots$ $8 \times 10 = \dots$ $4 \times 10 = \dots$ $10 \times 4 = \dots$
 ★★ $11 \times 8 = \dots$ $9 \times 11 = \dots$ $11 \times 7 = \dots$ $11 \times 11 = \dots$
 ★★★ $12 \times 9 = \dots$ $8 \times 12 = \dots$ $12 \times 6 = \dots$ $7 \times 12 = \dots$

2. Conselhs

Taula de 10	Taula de 11	Taula de 12
$10 \times 1 = 10$	$11 \times 1 = 11$	$12 \times 1 = 12$
$10 \times 2 = 20$	$11 \times 2 = 22$	$12 \times 2 = 24$
$10 \times 3 = 30$	$11 \times 3 = 33$	$12 \times 3 = 36$
$10 \times 4 = 40$	$11 \times 4 = 44$	$12 \times 4 = 48$
$10 \times 5 = 50$	$11 \times 5 = 55$	$12 \times 5 = 60$
$10 \times 6 = 60$	$11 \times 6 = 66$	$12 \times 6 = 72$
$10 \times 7 = 70$	$11 \times 7 = 77$	$12 \times 7 = 84$
$10 \times 8 = 80$	$11 \times 8 = 88$	$12 \times 8 = 96$
$10 \times 9 = 90$	$11 \times 9 = 99$	$12 \times 9 = 108$
$10 \times 10 = 100$	$11 \times 10 = 110$	$12 \times 10 = 120$

→ Abans de far los entraïnements, debes aprene de còr las taulas de 10 a 12. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions çai-sus o lo port-folio.

→ Per que siá mai aisit, agacha cossí se construisson.

- ✓ Per multiplicar un nombre per 10, suffs de prene aqueste nombre e de li ajustar un 0 (exemple : 12×10 → prenèm 12 e botam un 0 a la fin → 120).
 $12 \times 10 = 120$).
- ✓ Per multiplicar un nombre per 11, pòdes observar que lo nombre es repetit (exemple : $11 \times 5 = 55$).
Aprèp 10, lo nombre del mièg es la soma dels nombres que l'enròdan.
Fai los entraïnements quand siás prèst.

3. Entraïnements

★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

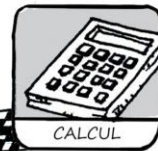
$10 \times 4 = \dots$ $10 \times 1 = \dots$ $10 \times 6 = \dots$ $10 \times 7 = \dots$ $10 \times 9 = \dots$ $8 \times 10 = \dots$
 $10 \times 10 = \dots$ $10 \times 3 = \dots$

★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$11 \times 11 = \dots$ $9 \times 11 = \dots$ $11 \times 2 = \dots$ $3 \times 11 = \dots$ $11 \times 7 = \dots$

★★★ Calcula de cap las multiplicacions seguentas :

$4 \times 12 = \dots$ $12 \times 7 = \dots$ $9 \times 12 = \dots$ $1 \times 12 = \dots$ $12 \times 8 = \dots$ $12 \times 5 = \dots$
 $12 \times 12 = \dots$ $11 \times 12 = \dots$

4. Test 5.24 :

Consigna : vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Responas a « Qué sabi far ? »

★	$6 \times 10 = 60$	$8 \times 10 = 80$	$4 \times 10 = 40$	$10 \times 4 = 40$
★★	$11 \times 8 = 88$	$9 \times 11 = 99$	$11 \times 7 = 77$	$11 \times 11 = 121$
★★★	$12 \times 9 = 108$	$8 \times 12 = 96$	$12 \times 6 = 72$	$7 \times 12 = 84$

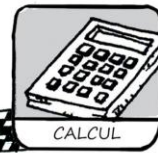
Responas als entrainaments

★				
$10 \times 4 = 40$	$10 \times 1 = 10$	$10 \times 6 = 60$	$10 \times 7 = 70$	
$10 \times 9 = 90$	$8 \times 10 = 80$	$10 \times 10 = 100$	$10 \times 3 = 30$	

★★				
$11 \times 11 = 121$	$9 \times 11 = 99$	$11 \times 2 = 22$	$3 \times 11 = 33$	
$11 \times 7 = 77$				

★★★				
$4 \times 12 = 48$	$12 \times 7 = 84$	$9 \times 12 = 108$	$1 \times 12 = 12$	
$12 \times 8 = 96$	$12 \times 5 = 60$	$12 \times 12 = 144$	$11 \times 12 = 132$	

5.24 Conéisser las taulas de multiplicacion de 10 a 12

1. Qué sabi far ?

Calcula (de cap) :

- ★ $7 \times 10 = \dots$ $9 \times 10 = \dots$ $5 \times 10 = \dots$ $10 \times 4 = \dots$
 ★★ $11 \times 9 = \dots$ $6 \times 11 = \dots$ $11 \times 8 = \dots$ $11 \times 11 = \dots$
 ★★★ $13 \times 8 = \dots$ $5 \times 12 = \dots$ $12 \times 7 = \dots$ $8 \times 12 = \dots$

2. Conselhs

Taula de 10	Taula de 11	Taula de 12
$10 \times 1 = 10$	$11 \times 1 = 11$	$12 \times 1 = 12$
$10 \times 2 = 20$	$11 \times 2 = 22$	$12 \times 2 = 24$
$10 \times 3 = 30$	$11 \times 3 = 33$	$12 \times 3 = 36$
$10 \times 4 = 40$	$11 \times 4 = 44$	$12 \times 4 = 48$
$10 \times 5 = 50$	$11 \times 5 = 55$	$12 \times 5 = 60$
$10 \times 6 = 60$	$11 \times 6 = 66$	$12 \times 6 = 72$
$10 \times 7 = 70$	$11 \times 7 = 77$	$12 \times 7 = 84$
$10 \times 8 = 80$	$11 \times 8 = 88$	$12 \times 8 = 96$
$10 \times 9 = 90$	$11 \times 9 = 99$	$12 \times 9 = 108$
$10 \times 10 = 100$	$11 \times 10 = 110$	$12 \times 10 = 120$

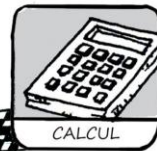
→ Abans de far los entraïnaments, debes aprene de còr las taulas de 10 a 12. Per aquò, utiliza las taulas de multiplicacions çai-sus o lo port-folio.

→ Per que siá mai aisit, agacha cossí se construisson.

- ✓ Per multiplicar un nombre per 10, sufís de prene aqueste nombre e de li ajustar un 0 (exemple : 12×10 → prenèm 12 e botam un 0 a la fin → 120.
 $12 \times 10 = 120$).
- ✓ Per multiplicar un nombre per 11, pòdes observar que lo nombre es repetit (exemple : $11 \times 5 = 55$).
 Aprèp 10, lo nombre del mièg es la soma dels nombres que l'entròdan.
 Fai los entraïnaments quand siás prèst.

B'

3. Entraïnements

★ Calcula de cap las multiplicacions següents :

$$10 \times 6 = \dots\dots \quad 10 \times 2 = \dots\dots \quad 6 \times 10 = \dots\dots \quad 10 \times 8 = \dots\dots \quad 10 \times 9 = \dots\dots \quad 9 \times 10 = \dots\dots$$
$$10 \times 11 = \dots\dots \quad 10 \times 3 = \dots\dots$$

★★ Calcula de cap las multiplicacions següents :

$$11 \times 12 = \dots\dots \quad 8 \times 11 = \dots\dots \quad 11 \times 4 = \dots\dots \quad 7 \times 11 = \dots\dots \quad 11 \times 2 = \dots\dots$$

★★★ Calcula de cap las multiplicacions següents :

$$6 \times 12 = \dots\dots \quad 12 \times 9 = \dots\dots \quad 3 \times 12 = \dots\dots \quad 1 \times 12 = \dots\dots \quad 12 \times 8 = \dots\dots \quad 12 \times 5 = \dots\dots$$
$$12 \times 12 = \dots\dots \quad 11 \times 12 = \dots\dots$$

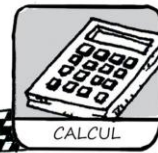
4. Test 5.24 :

Consigna : vai veire ton regent que t'interrogarà sus 12 calculs a capitar en 1 minuta.

Resposas a « Qué sabi far ? »

$$\begin{array}{lllll} \star & 7 \times 10 = 70 & 9 \times 10 = 90 & 5 \times 10 = 50 & 10 \times 4 = 40 \\ \star\star & 11 \times 9 = 99 & 6 \times 11 = 66 & 11 \times 8 = 88 & 11 \times 11 = 121 \\ \star\star\star & 13 \times 8 = 104 & 5 \times 12 = 60 & 12 \times 7 = 84 & 8 \times 12 = 96 \end{array}$$

5.25 Resòlvre de problèmas suls pescaires

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - Soi anat observar un banc de peisses. Ai comptat que 40 peisses passavan davant ieu cada minuta. Soi demorat doas oradas.

Quantes de peisses son passats davant ieu ?

	<i>R E S P O N S A</i>	<i>C A L C U L S</i>
1 ^{er} biais	Nombre de peisses en 1 ora : $40 \times 60 = 2400$ peisses Nombre total de peisses : $2400 \times 2 = 4800$ peisses Doncas 4800 peisses son passats davant ieu.	$40 \times 60 = 4 \times 6 \times 100 = 24 \times 100 = 2\ 400$ $2400 \times 2 = 24 \times 2 \times 100 = 48 \times 100 = 4\ 800$
Autre biais	Nombre de peisses en 1 ora : $40 \times 60 = 2400$ peisses Nombre total de peisses : $2400 \times 2 = 4800$ peisses Doncas 4800 peisses son passats davant ieu.	<i>O P E R A C I O N S</i> $\begin{array}{r} 40 \\ \times 60 \\ \hline 00 \\ 240 \\ \hline 2400 \end{array}$ $\begin{array}{r} 2400 \\ \times 2 \\ \hline 4800 \end{array}$

2. Entraïnements

✓ Problèma 1 -
minuta !

Dins una ribièra, pendent tres oras, ai vist passar 45 trochas cada

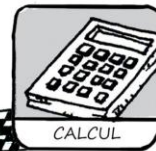
→ Quantas de trochas son passadas davant ieu ?

✓ Problèma 2 - Joan a crompat 4 kg de merluça a 12 € lo kilo e 17 kg d'esturion a 234 € lo kilo.

→ Quant a depensat ?

✓ Problèma 3 - Régis a pescat 16 fialats que contenen cadun 12 tons e 20 fialats que contenen cadun 18 làmias.

→ Quantes de peisses a pescats ?

3. Test 5.25 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

→ **Problèma A** - 2 batèls an transportat cadun 3 còlas de pescaires (15 personas per una còla). En tot, quantes de pescaires an pres lo batèl ?

→ **Problèma B** - Cada jorn de la setmana, Myriam recep quatre caissas que contenen caduna 20 kg de dauradas. En fin de setmana, quantes de kg de dauradas a rebut ?

Resposas als entrainaments

Problèma 1 - Dins una ribièra, pendent tres oras, ai vist passar 45 trochas cada minuta !
Quantas de trochas son pasadas davant ieu ?

SOLUTION

Nombre de trochas en 1 orada :

$$45 \times 60 = 2700 \text{ trochas}$$

Nombre total de trochas :

$$2700 \times 2 = 5400 \text{ trochas.}$$

Doncas 5 400 trochas son pasadas davant ieu.

RECÈRCA

$$\begin{array}{r} \textcircled{4} 5 \quad \textcircled{2} 7 0 0 \\ \times \quad 6 0 \quad \times \quad 2 \\ \hline \quad 0 0 \quad \quad 5 4 0 0 \\ 2 7 0 . \\ \hline 2 7 0 0 \end{array}$$

Problèma 2 - Joan a crompat 4 kg de merluça a 12 € lo kilo e 17 kg d'esturion a 234 € lo kilo.
Quant a depensat ?

SOLUTION

Prètz de las merluças :

$$12 \times 4 = 48 \text{ €.}$$

Prètz dels esturions :

$$234 \times 17 = 3978 \text{ €.}$$

Prètz total :

$$48 + 3978 = 4026 \text{ €}$$

Doncas Joan a depensat 4026 €.

RECÈRCA

$$\begin{array}{r} \textcircled{2} \textcircled{3} 4 \quad \quad 1 2 \\ \times \quad 1 7 \quad \times \quad 4 \\ \hline 1 6 3 8 \quad \quad 4 8 \\ 2 3 4 . \\ \hline 3 9 7 8 \\ \quad \quad \quad \textcircled{3} \textcircled{9} \textcircled{7} 8 \\ + \quad \quad \quad 4 8 \\ \hline = \quad \quad \quad 4 0 2 6 \end{array}$$

Problèma 3 - Régis a pescat 16 fialats que contenen cadun 12 tons e 20 fialats que contenen cadun 18 làmias. Quantes de peisses a pescats ?

SOLUTION

Nombre de tons pescats : $16 \times 12 = 192$ tons.

Nombre de làmias pescats : $20 \times 18 = 360$ làmias.

Nombre total de peisses :

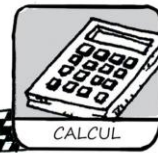
$$192 + 360 = 552 \text{ peisses.}$$

Doncas Régis a pescat 552 peisses.

RECÈRCA

$$\begin{array}{r} \textcircled{1} 6 \quad \quad 2 0 \\ \times \quad 1 2 \quad \times \quad 1 8 \\ \hline \quad 3 2 \quad \quad 1 6 0 \\ 1 6 . \quad \quad 2 0 . \\ \hline 1 9 2 \quad \quad 3 6 0 \\ \quad \quad \quad \textcircled{1} 9 2 \\ + \quad \quad \quad 3 6 0 \\ \hline = \quad \quad \quad 5 5 2 \end{array}$$

5.25 Resòlvre de problèmas suls pescaires

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - Soi anat observar un banc de peisses. Ai comptat que 40 peisses passavan davant ieu cada minuta. Soi demorat doas oradas.

Quantes de peisses son passats davant ieu ?

1 ^{er} biais	R E S P O N S A Nombre de peisses en 1 orada : $40 \times 60 = 2400$ peisses Nombre total de peisses : $2400 \times 2 = 4800$ peisses <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">Doncas 4800 peisses son passats davant ieu.</div>	C A L C U L S $40 \times 60 = 4 \times 6 \times 100 = 24 \times 100 = 2400$ $2400 \times 2 = 24 \times 2 \times 100 = 48 \times 100 = 4800$
Autre biais	R E S P O N S A Nombre de peisses en 1 orada : $40 \times 60 = 2400$ peisses Nombre total de peisses : $2400 \times 2 = 4800$ peisses <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">Doncas 4800 peisses son passats davant ieu.</div>	O P E R A C I O N S $\begin{array}{r} 40 \\ \times 60 \\ \hline 00 \\ 240 \\ \hline 2400 \end{array}$ $\begin{array}{r} 2400 \\ \times 2 \\ \hline 4800 \end{array}$

2. Entraïnements

✓ Problèma 1 -
minuta !

Dins una ribièra, pendent tres oras, ai vist passar 36 carpas cada

→ Quantas de carpas son pasadas davant ieu ?

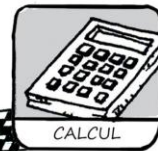
✓ Problèma 2 : Adrien a crompat 3 kg de salmon a 15 € lo kilo e 16 kg d'esturion a 164 € lo kilo.

→ Quant a depensat ?

✓ Problèma 3 - Sébastien a pescat 17 fialats que contenen cadun 13 merluces e 30 fialats que contenen cadun 16 esturions.

→ Quantes de peisses a pescats ?

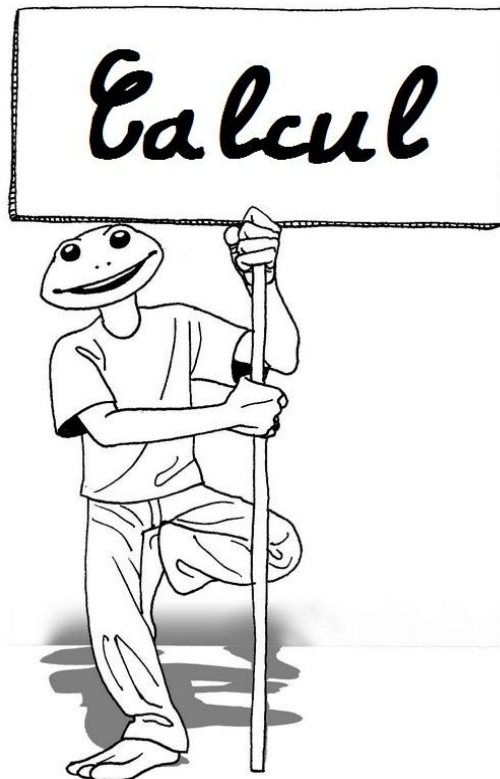

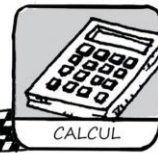
3. Test 5.25 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

→ Problèma A - 3 batèls an transportat cadun 4 còlas de pescaires (20 personas per una còla). En tot, quantes de pescaires an pres lo batèl ?

→ Problèma B - Cada jorn de la setmana, Sarah recep tres caissas que contenen caduna 30 kg de mèros. En fin de setmana, quantes de kg de mèros a recebuts ?

5.26 Efectuar de calculs amb parentèsis

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula : $(22 - 10) \times 9$.
- ★★ Completa los puntejats : $4 \times (6 + \dots) = 32$.
- ★★★ Calcula : $5 \times (6 + 17) + (17 - 9) \times 3$.

2. Conselhs

→ $(8 + 3) \times 2$ es un calcul amb de parentèsis. Per l'efectuar, suis un òrdre plan precís : primèr çò que i a dins las parentèsis (aicí $8 + 3$) e puèi lo reste.

Deves primèr calcular çò que se tròba dins las parentèsis. PIDAPI te conselha de far los calculs en mantun còps.

EXEMPLES

- ✓ $(8 + 3) \times 2 = 11 \times 2 = 22$. Calculi primèr $8 + 3$ que multipliqui puèi per 2.
- ✓ $6 \times (7 - 3) = 6 \times 4 = 24$. Calculi primèr $7 - 3$ que multipliqui puèi per 6.
- ✓ $(8 + 3) \times (9 - 5) = 11 \times 4 = 44$. Calculi primèr $8 + 3$ e $9 - 5$.

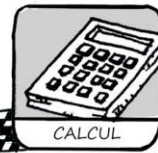
3. Entraïnaments

- ★ Efectua los calculs següents :

$(9 + 2) \times 7 = \dots$	$(9 - 4) \times 6 = \dots$
$4 \times (6 - 4) = \dots$	$6 \times (12 - 8) = \dots$
$(8 - 4) \times (6 + 2) = \dots$	$(6 \times 4) + (9 - 3) = \dots$
- ★★ Tròba çò que manca per que la resulta siá justa :

$(8 + 3) \times \dots = 22$	$(9 - 5) \times \dots = 32$
$5 \times (\dots - 2) = 25$	$8 \times (9 - \dots) = 8$
$(8 - 7) \times (0 + \dots) = 1$	$(\dots \times 4) + (9 - 7) = 10$
- ★★★ Efectua los calculs següents :

$(17 - 5) \times 6 + 3 \times (14 + 5) = \dots$	$6 \times (6 + 24) - 3 \times (12 - 5) = \dots$
$14 \times (5 + 8) - (7 + 6) \times 3 = \dots$	$19 \times (6 + 23) - (5 - 3) \times 9 = \dots$
$17 \times (14 + 8) + 6 \times 14 = \dots$	$(27 - 8) \times 6 + 7 \times (13 + 25) = \dots$

4. Test 5.26 :

Consigna : efectua los calculs següents.

- ✓ $(7 + 3) \times 9 =$
- ✓ $7 \times (6 - 3) =$
- ✓ $(12 - 4) \times (7 + 6) =$
- ✓ $(14 - 9) \times 3 =$
- ✓ $8 \times (25 - 14) =$
- ✓ $(2 \times 4) + (12 - 7) =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 108 ★★ 2 ★★★ 139

Responas als entrenaments

★

Efectua los calculs següents :

$$(9 + 2) \times 7 = 77$$

$$4 \times (6 - 4) = 8$$

$$(8 - 4) \times (6 + 2) = 32$$

$$(9 - 4) \times 6 = 30$$

$$6 \times (12 - 8) = 24$$

$$(6 \times 4) + (9 - 3) = 30$$

★★

Tròba çò que manca per que la resulta siá justa :

$$(8 + 3) \times 2 = 22$$

$$5 \times (7 - 2) = 25$$

$$(8 - 7) \times (0 + 1) = 1$$

$$(9 - 5) \times 8 = 32$$

$$8 \times (9 - 8) = 8$$

$$(2 \times 4) + (9 - 7) = 10$$

★★★

Efectua los calculs següents :

$$(17 - 5) \times 6 + 3 \times (14 + 5) = 129$$

$$14 \times (5 + 8) - (7 + 6) \times 3 = 143$$

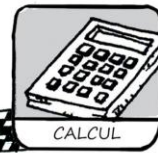
$$17 \times (14 + 8) + 6 \times 14 = 458$$

$$6 \times (6 + 24) - 3 \times (12 - 5) = 159$$

$$19 \times (6 + 23) - (5 - 3) \times 9 = 533$$

$$(27 - 8) \times 6 + 7 \times (13 + 25) = 380$$

5.26 Efectuar de calculs amb parentèsis

Bis

1. Qué sabi far ?

- ★ Calcula : $(33 - 10) \times 8$.
- ★★ Completa los puntejats : $5 \times (7 + \dots) = 40$.
- ★★★ Calcula : $4 \times (5 + 12) + (18 - 5) \times 2$.

2. Conselhs

òc	NON
$(8 + 3) \times 2 = 11 \times 2 = 22$	$(8 + 3) \times 2 = 8 + 6 = 14$

3. Entràinaments

- ★ Efectua los calculs següents :

$$(8 + 3) \times 6 = \dots$$

$$(5 - 3) \times 7 = \dots$$

$$5 \times (7 - 3) = \dots$$

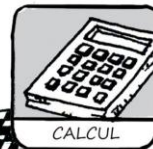
$$4 \times (17 - 4) = \dots$$

$$(9 - 5) \times (7 + 1) = \dots$$

$$(5 \times 6) + (8 - 2) = \dots$$

B'

★★ Tròba çò que manca per que la resulta siá justa :

$$(7 + 7) \times \dots = 28$$

$$7 \times (\dots - 2) = 42$$

$$(5 - 3) \times (0 + \dots) = 8$$

$$(7 - 5) \times \dots = 16$$

$$6 \times (7 - \dots) = 6$$

$$(\dots \times 4) + (9 - 7) = 18$$

★★★ Efectua los calculs següents :

$$(18 - 5) \times 4 + 2 \times (15 + 5) = \dots$$

$$16 \times (4 + 7) - (8 + 2) \times 4 = \dots$$

$$16 \times (15 + 6) + 7 \times 12 = \dots$$

$$7 \times (8 + 12) - 4 \times (13 - 6) = \dots$$

$$18 \times (7 + 19) - (4 - 2) \times 6 = \dots$$

$$(18 - 5) \times 8 + 6 \times (12 + 13) = \dots$$

4. Test 5.26 :

Consigna : efectua los calculs següents.

✓ $(6 + 4) \times 8 =$

✓ $6 \times (8 - 2) =$

✓ $(14 - 6) \times (8 + 8) =$

✓ $(17 - 8) \times 4 =$

✓ $7 \times (15 - 4) =$

✓ $(3 \times 5) + (18 - 1) =$

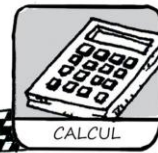
Responas a « Qué sabi far ? »

★ 184

★★ 1

★★★ 94

5.27 Multiplicar e dividir per 10, 100 e 1000

Per poder far aquesta ficha, es conselhat d'aver vist la ficha 8.25 (nombres decimals)

1. Qué sabi far ?

Calcula de cap :

★ $20 \times 10 =$	$31 \times 100 =$	$245 \times 1000 =$	
★★ $30 \div 10 =$	$300 \div 100 =$	$520 \div 10 =$	
★★★ $3,42 \times 1000 =$	$325 \div 100 =$	$3,12 \div 10 =$	$5,35 \div 1000 =$

2. Conselhs

→ **Per multiplicar per 10**, s'avèm un nombre de virgula, desplaçam la virgula cap a **drecha** o ajustam 1 zèro al nombre.

Exemples : $3,25 \times 10 = 32,5$ $650 \times 10 = 6\ 500$

→ **Per multiplicar per 100, (o 1000)** es parièr, mas desplaçam la virgula de 2 (o 3) posicions cap a drecha se n'i a o ajustam 2 (o 3) zèros al nombre.

Exemples :

$3,25 \times 100 = 325$	$650 \times 100 = 65\ 000$	$4,5 \times 100 = 450$
$3,25 \times 1000 = 3\ 250$	$42 \times 1000 = 42\ 000$	$13,64 \times 1000 = 13\ 640$

→ **Per dividir per 10 :**

Se lo nombre a pas de virgula, levam un zèro, se n'i a.

(Exemple : $300 \div 10 = 30$).

Si que non, ajustam una virgula en abans-darrièra posicion.

(Exemples : $25 \div 10 = 2,5$).

Se lo nombre a ja una virgula, la desplaçam de 1 posicion cap a **esquèrra**. (Exemple : $12,4 \div 10 = 1,24$).

Podèm èsser obligats d'ajustar un 0 davant la virgula.

(Exemples : $1,24 \div 10 = 0,124$ $0,124 \div 10 = 0,0124$)

→ **Per dividir per 100 (o 1000)**, es parièr mas desplaçam de 2 (o 3).

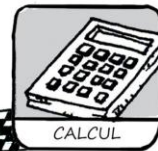
(Exemples : $124 \div 100 = 1,24$; $12,4 \div 1000 = 0,0124$)

3. Entraïnements

Consigna : calcula.

★ $30 \times 10 =$	$301 \times 100 =$	$245 \times 1000 =$	
★★ $300 \div 10 =$	$7000 \div 100 =$	$45\ 520 \times 10 =$	
★★★ $23,4 \times 100 =$	$2325 \div 100 =$	$71,2 \div 100 =$	$3,12 \times 10 =$
$535 \div 1000 =$	$245,6 \times 1000 =$	$3 \div 100 =$	$0,04 \times 1000 =$

4. Test 5.27 :

Consigna : calcula.

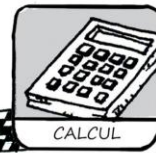
- ✓ $123 \times 1000 =$
- ✓ $5680 \div 100 =$
- ✓ $46,90 \times 1000 =$
- ✓ $70 \div 100 =$
- ✓ $7890 \div 10 =$
- ✓ $34,245 \div 1000 =$

Respostas a « Qué sabi far ? »

★ $20 \times 10 = 200$	$31 \times 100 = 3100$	$245 \times 1000 = 245\ 000$
★★ $30 \div 10 = 3$	$300 \div 100 = 3$	$520 \div 10 = 52$
★★★ $3,42 \times 1000 = 3420$	$325 \div 100 = 3,25$	$3,12 \div 10 = 0,312$
$5,35 \div 1000 = 0,00535$		

Respostas als entrenaments

★	$30 \times 10 = 300$	$301 \times 100 = 30\ 100$	$245 \times 1000 = 245\ 000$
★★	$300 \div 10 = 30$	$7000 \div 100 = 70$	$45\ 520 \times 10 = 455\ 200$
★★★	$23,4 \times 100 = 2340$	$2325 \div 100 = 23,25$	$71,2 \div 100 = 0,712$
	$535 \div 1000 = 0,535$	$245,6 \times 1000 = 245\ 600$	$3 \div 100 = 0,03$
	$3,12 \times 10 = 31,2$	$0,04 \times 1000 = 40$	

5.27 Multiplicar e dividir per 10, 100 e 1000

Per poder far aquesta ficha, es conselhat d'aver vist la ficha 8.25 (nombres decimals)

1. Qué sabí far ?

Calcula de cap :

★ $40 \times 10 =$

$42 \times 100 =$

$341 \times 1000 =$

★★ $50 \div 10 =$

$600 \div 100 =$

$730 \div 10 =$

★★★ $4,71 \times 1000 =$

$236 \div 100 =$

$2,24 \div 10 =$

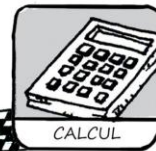
$8,31 \div 1000 =$

2. Conselhs

òc	NON
$67 \times 10 = 670$ $16,45 \times 10 = 164,5$ $48,9 \times 10 = 489$	$67 \times 10 = 067$ $48,9 \times 10 = 4,89$
$87 \times 100 = 8\ 700$ $16,45 \times 100 = 1\ 645$ $47,936 \times 100 = 4\ 793,6$	$87 \times 100 = 8\ 700$ $47,936 \times 100 = 0,47936$
$67,8679 \times 1000 = 67\ 867,9$ $26,458 \times 1000 = 26\ 458$ $48,954 \times 1000 = 48\ 954$	$48,954 \times 1000 = 0,048954$

B'

3. Entraînements

Consigna : calcula.

★ $40 \times 10 =$

$204 \times 100 =$

$312 \times 1000 =$

★★ $200 \div 10 =$

$8000 \div 100 =$

$34\,410 \times 10 =$

★★★ $13,5 \times 100 =$
 $432 \div 1000 =$

$3282 \div 100 =$
 $351,5 \times 1000 =$

$81,3 \div 100 =$
 $5 \div 100 =$

$2,12 \times 10 =$
 $0,05 \times 1000 =$

4. Test 5.27 :

Consigna : calcula.

✓ $221 \times 1000 =$

✓ $4580 \div 100 =$

✓ $76,60 \times 1000 =$

✓ $80 \div 100 =$

✓ $5480 \div 10 =$

✓ $42,251 \div 1000 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★ $40 \times 10 = 400$

$42 \times 100 = 4200$

$341 \times 1000 = 341\,000$

★★ $50 \div 10 = 5$

$600 \div 100 = 6$

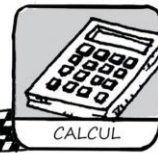
$730 \div 10 = 73$

★★★ $4,71 \times 1000 = 4710$

$236 \div 100 = 2,36$

$2,24 \div 10 = 0,224$ $8,31 \div 1000 = 0,00831$

5.28 Pausar e efectuar d'addicions e sostraccions de decimals

1. Qué sabi far ?

Pausa e calcula :

★	$125,2 + 29,2 = \dots$	$145,8 - 47,2 = \dots$
★★	$567,8 + 45,27 = \dots$	$345,6 - 68,9 = \dots$
★★★	$67,5 + 456,034 = \dots$	$87,2 - 58,45 = \dots$

2. Conselhs

→ Per pausar e efectuar una addicion o una sostraccion amb de nombres decimals, alinha primièr las virgulas puèi escriu los nombres, en escrivent plan unitats jos las unitats, desenas jos las desenas, ... mas tanben desens jos los desens, centens jos los centens,

→ Puèi, cal que i aja lo meteis nombre de chifras aprèp la virgula. Per aquò, pòdes ajustar de zèros : $6,4 = 6,40 = 6,400 = \dots$ Pòdes alavetz calcular coma per quina altra addicion o sostraccion que siá.

EXEMPLES :

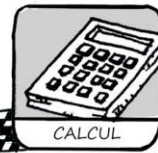
$13,7 + 7,51 = ?$	$14,5 - 7,83 = ?$																																																		
<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>D</th> <th>U</th> <th>,</th> <th>di</th> <th>ci</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>,</td> <td>7</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>7</td> <td>,</td> <td>5</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1</td> <td>,</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	D	U	,	di	ci	1	3	,	7			7	,	5	1						2	1	,	2	1	<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>D</th> <th>U</th> <th>,</th> <th>di</th> <th>ci</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>4</td> <td>,</td> <td>5</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7</td> <td>,</td> <td>8</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>6</td> <td>,</td> <td>6</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>	D	U	,	di	ci	1	4	,	5	10		7	,	8	3						0	6	,	6	7
D	U	,	di	ci																																															
1	3	,	7																																																
	7	,	5	1																																															
2	1	,	2	1																																															
D	U	,	di	ci																																															
1	4	,	5	10																																															
	7	,	8	3																																															
0	6	,	6	7																																															

3. Entraïnaments

Consigna : pausa e calcula.

★	$73,2 + 192,6 =$	$76,8 - 25,5 =$
★★	$567,8 + 45,27 =$	$79,65 - 68,91 =$
★★★	$838,06 + 7698,9 =$	$17,4 - 6,23 =$
	$75,62 - 41,81 =$	$21,4 - 16,87 =$

4. Test 5.28 :

Consigna : pausa e calcula las operacions següents.

$$524,8 + 2\,149,67 =$$

$$52,2 - 1,14 =$$

$$106,7 - 49,92 =$$

Respostas a « Qué sabi far ? »

$$\star \quad 125,2 + 29,2 = 154,4$$

$$145,8 - 47,2 = 98,6$$

$$\star\star \quad 567,8 + 45,27 = 613,07$$

$$345,6 - 68,9 = 276,7$$

$$\star\star\star \quad 67,5 + 456,034 = 523,534$$

$$87,2 - 58,45 = 28,75$$

Respostas als entrainaments

$$\star \quad 73,2 + 192,6 = 265,8$$

$$76,8 - 25,5 = 51,3$$

$$\star\star \quad 567,8 + 45,27 = 613,07$$

$$79,65 - 68,91 = 10,74$$

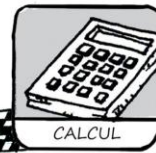
$$\star\star\star \quad 838,06 + 7\,698,9 = 8\,536,96$$

$$75,62 - 41,81 = 33,81$$

$$17,4 - 6,23 = 11,17$$

$$21,4 - 16,87 = 4,53$$

5.28 Pausar e efectuar d'addicions e sostraccions de decimals

Bis

1. Qué sabi far ?

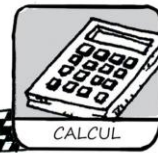
Pausa e calcula :

★	$245,2 + 18,3 = \dots$	$162,7 - 39,1 = \dots$
★★	$432,7 + 35,18 = \dots$	$274,7 - 57,8 = \dots$
★★★	$56,6 + 654,023 = \dots$	$96,1 - 47,53 = \dots$

2. Conselhs

òc	NON	
Addicion de decimals		
$\begin{array}{r} 1 \quad 1 \quad 4 \quad 1 \quad 6 \quad 3 \\ + 2 \quad 6 \quad , \quad 4 \quad 8 \\ \hline 7 \quad 1 \quad , \quad 1 \quad 1 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1 \quad , \quad 3 \quad 6 \\ + \quad \quad 3 \quad , \quad 2 \\ \hline 1 \quad 3, \quad 3 \quad 8 \end{array}$	
Sostraccions de decimals		
$\begin{array}{r} 3 \quad , \quad 5 \quad 0 \\ - 1 \quad 2 \quad , \quad 1 \quad 9 \quad 6 \\ \hline 0 \quad , \quad 5 \quad 4 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \quad , \quad 1 \quad 5 \\ - 2 \quad , \quad 9 \quad 6 \\ \hline 0 \quad , \quad 6 \quad 6 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \quad , \quad 1 \quad 5 \\ - 2 \quad , \quad 1 \quad 9 \quad 6 \\ \hline 2 \quad 4 \quad 0 \quad 6 \end{array}$

3. Entrenaments

Consigna : pausa e calcula.

★ $63,4 + 272,4 =$

$86,6 - 45,6 =$

★★ $647,9 + 51,72 =$

$96,15 - 45,13 =$

★★★ $538,65 + 5836,5 =$
 $85,32 - 31,75 =$

$27,8 - 7,31 =$
 $31,5 - 26,47 =$

4. Test 5.28 :

Consigna : pausa e calcula las operaciones segundas.

$7346,7 + 3\ 158,56 =$

$61,3 - 7,34 =$

$326,6 - 39,82 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ $245,2 + 18,3 = = 263.5$

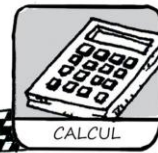
$162,7 - 39,1 = 123.6$

★★ $432,7 + 35,18 = = 467.88$

$274,7 - 57,8 = 216.9$

★★★ $56,6 + 654,023 = 710.623$

$96,1 - 47,53 = 48,57$

5.29 Addicionar de cap dos decimals que fan un entièr

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $3 + 6,2$?
- ★★ Quant fan $2,8 + 3,2$?
- ★★★ Quant fan $7,41 + 1,59$?

2. Conselhs

→ Per capitar aquesta competència, debes far d'addicions dins ton cap (sens las pausar). Quand i a de nombres decimals, addiciona primièr çò qu'es aprèp la virgula. Se aquò fa 10 o 100, ajustaràs 1 a la soma dels nombres abans la virgula.

Aprèp la virgula, pòdes levar los zèros que se tròban a la fin : $5,00 = 5,0 = 5$.

EXEMPLES :

$$3,6 + 1,4 = 5$$

$$2,25 + 2,75 = 5$$

Complements :

$$0,9 + 0,1 = 1$$

$$0,8 + 0,2 = 1$$

$$0,7 + 0,3 = 1$$

$$0,6 + 0,4 = 1$$

$$0,5 + 0,5 = 1$$

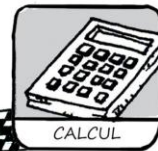
$$0,25 + 0,75 = 1$$

3. Entraïnements

Consigna : calcula de cap las addicions següentas.

★		
$4 + 1,5 =$	$2 + 1,7 =$	$0,9 + 4 =$
$3,6 + 2 =$	$4 + 5,8 =$	$7 + 2,2 =$
$6,5 + 3 =$	$3,5 + 1 =$	
★★		
$3,7 + 1,3 =$	$1,4 + 7,6 =$	$5,4 + 3,6 =$
$2,6 + 0,4 =$	$8,1 + 0,9 =$	$6,1 + 2,9 =$
$4,5 + 1,5 =$	$3,3 + 4,7 =$	
★★★		
$3,45 + 2,55 =$	$3,26 + 1,74 =$	$25,7 + 32,3 =$
$72,1 + 3,9 =$	$48,2 + 1,8 =$	$7,14 + 2,86 =$
$8,47 + 1,53 =$	$1,68 + 4,32 =$	

4. Test 5.29 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las addicions seguentas.

$3,2 + 5,8 =$

$2,45 + 3,55 =$

$17,1 + 1,9 =$

$4,50 + 3,50 =$

$41,1 + 7,9 =$

$5,38 + 3,62 =$

$19,3 + 5,7 =$

$3,12 + 5,88 =$

Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 9,2

★★ 6

★★★★ 9

Responsas als entrainaments

★

$4 + 1,5 = 5,5$

$3,6 + 2 = 5,6$

$6,5 + 3 = 9,5$

$2 + 1,7 = 3,7$

$4 + 5,8 = 9,8$

$3,5 + 1 = 4,5$

$0,9 + 4 = 4,9$

$7 + 2,2 = 9,2$

★★

$3,7 + 1,3 = 5$

$2,6 + 0,4 = 3$

$4,5 + 1,5 = 6$

$1,4 + 7,6 = 9$

$8,1 + 0,9 = 9$

$3,3 + 4,7 = 8$

$5,4 + 3,6 = 9$

$6,1 + 2,9 = 9$

★★★

$3,45 + 2,55 = 6$

$72,1 + 3,9 = 76$

$8,47 + 1,53 = 10$

$3,26 + 1,74 = 5$

$48,2 + 1,8 = 50$

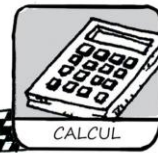
$1,68 + 4,32 = 6$

$25,7 + 32,3 = 58$

$7,14 + 2,86 = 10$

B''

5.29 Addicionar de cap dos decima **Bis** que fan un entièr

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $4 + 5,1$?
- ★★ Quant fan $3,7 + 2,6$?
- ★★★ Quant fan $8,32 + 2,48$?

2. Conselhs

→ Per capitar aquesta competència, debes far d'addicions dins ton cap (sens las pausar). Quand i a de nombres decimals, addiciona primièr çò qu'es aprèp la virgula. Se aquò fa 10 o 100, ajustaràs 1 a la soma dels nombres abans la virgula.

Aprèp la virgula, pòdes levar los zèros que se tròban a la fin : $5,00 = 5,0 = 5$.

EXEMPLES :

$$3,6 + 1,4 = 5$$

$$2,25 + 2,75 = 5$$

Complements :

$0,9 + 0,1 = 1$
$0,8 + 0,2 = 1$
$0,7 + 0,3 = 1$
$0,6 + 0,4 = 1$
$0,5 + 0,5 = 1$
$0,25 + 0,75 = 1$

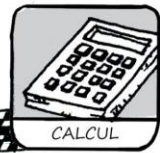
3. Entraïnements

Consigna : calcula de cap las addicions seguentas.

★		
$5 + 2,4 =$	$3 + 2,6 =$	$0,7 + 6 =$
$4,5 + 3 =$	$3 + 4,7 =$	$4 + 1,1 =$
$7,2 + 4 =$	$2,4 + 2 =$	
★★		
$2,8 + 3,4 =$	$2,3 + 6,6 =$	$4,5 + 6,3 =$
$6,4 + 0,5 =$	$5,1 + 1,9 =$	$5,2 + 3,8 =$
$3,5 + 4,5 =$	$2,3 + 5,1 =$	
★★★		
$2,35 + 1,72 =$	$2,21 + 4,71 =$	$15,8 + 42,4 =$
$63,2 + 1,8 =$	$31,2 + 2,8 =$	$5,14 + 3,96 =$
$7,27 + 2,46 =$	$2,65 + 1,37 =$	

B''

4. Test 5.29 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las addicions seguentas.

$2,6 + 6,4 =$

$3,41 + 4,52 =$

$26,1 + 2,8 =$

$5,51 + 2,52 =$

$32,2 + 4,8 =$

$4,37 + 1,64 =$

$17,3 + 6,4 =$

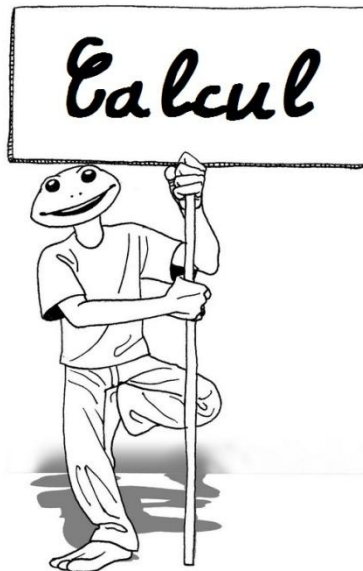
$4,10 + 4,80 =$

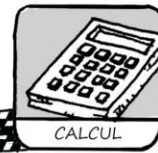
Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 9.1

★★ 6.3

★★★ 10.8

5.30 Resòlure de problèmas sus China

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat : *mantuna còlas d'espòrt va en China : 2 còlas de foot, 5 còlas de basket e 4 còlas de rugby.*

Quantes d'esportius participan a aqueste viatge en saben que, dins una còla de foot, i a 11 jogaires, 5 dins una còla de basket e 15 dins una còla de rugby.

Vaquí las solucions de 2 escolans.

<i>Solucion de Lucie</i>	<i>Solucion de Roland</i>												
<p><u>Ma recèrca</u> $11 + 11 = 22$ $5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25$ $15 + 15 + 15 + 15 = 60$ $22 + 25 + 60 = 107$</p> <p><u>Ma solucion</u> Nombre de jogaires de football : $11 + 11 = 22$ jogaires de football. Nombre de jogaires de basket : $5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25$ jogaires. Nombre de jogaires de rugby : $15 + 15 + 15 + 15 = 60$ jogaires de rugby. Nombre total d'esportius : $22 + 25 + 60 = 107$ esportius. <u>Doncas, 107 esportius van en China.</u></p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>11</td> <td>15</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>x 2</td> <td>x 4</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>= 22</td> <td>= 60</td> <td>+ 60</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>= 107</td> </tr> </table> <p><u>Ma solucion</u> Nombre de jogaires de football : $2 \times 11 = 22$ jogaires de football. Nombre de jogaires de basket : $5 \times 5 = 25$ jogaires. Nombre de jogaires de rugby : $4 \times 15 = 60$ jogaires de rugby. Nombre total d'esportius : $22 + 25 + 60 = 107$ esportius. <u>Doncas, 107 esportius van en China.</u></p>	11	15	22	x 2	x 4	25	= 22	= 60	+ 60			= 107
11	15	22											
x 2	x 4	25											
= 22	= 60	+ 60											
		= 107											

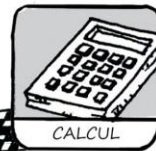
2. Entraïnaments

✓ Problèma 1 - Una classa de 24 escolans chineses desira s'inscriure per una activitat de Tai chi chuan. L'inscripcion còsta 3 Yuans per escolan e 20 Yuans pel regent. Quant la classa deurà pagar en tot ?

✓ Problèma 2 - 25 paquets de nems se tròban dins una caissa. Cada paquet conten 30 nems. Un rat manja 16 paquets de nems.

Quantes de nems demòran dins la caissa ?

3. Test 5.30 :

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Problèma : Tsu-Leng a tres amigas. Caduna li balha 6 galetas de ris e 14 litchis.

✓ Quantes Tsu-Leng a de lecriás ?

Responsas als entrainaments

Problèma 40 : Una classa de 24 escolans chineses se vòl inscriure per una activitat de Taï chi chuan. L'inscripcion còsta 3 Yuans per escolan e 20 Yuans pel regent. Quant deurà pagar en tot la classa ?

Ma recèrca

$$\begin{array}{r} 24 \\ \times 3 \\ \hline = 72 \end{array} \quad + \quad \begin{array}{r} 20 \\ \hline = 92 \end{array}$$

Ma solucion

Prètz pels 24 escolans :

$$24 \times 3 = 72 \text{ Yuans.}$$

Prètz total :

$$72 + 20 = 92 \text{ Yuans.}$$

Doncas, la classa deu pagar 92 Yuans.

Problèma 41 : 25 paquets de nems se tròban dins una caissa. Cada paquet conten 30 nems. Un rat manja 16 paquets de nems. Quantes de nems demòran dins la caissa ?

Ma recèrca

$$\begin{array}{r} 25 \\ - 16 \\ \hline = 9 \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{r} 30 \\ \times 9 \\ \hline = 270 \end{array}$$

Ma solucion

Nombre de paquets que demòran :

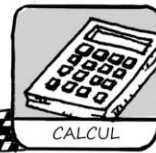
$$25 - 16 = 9.$$

Nombre de nems que demòran :

$$30 \times 9 = 270.$$

Doncas, demòran 270 nems dins la caissa.

5.30 Resòlvre de problèmas sus China **Bis**

1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat : mantuna còlas d'esport va en China : 2 còlas de foot, 5 còlas de basket e 4 còlas de rugby.

Quantes d'esportius participan a aqueste viatge en saben que, dins una còla de foot, i a 11 jogaires, 5 dins una còla de basket e 15 dins una còla de rugby.

Vaquí las solucions de 2 escolans.

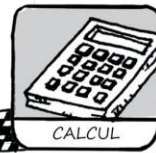
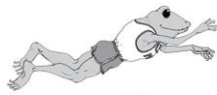
Solucion de Lucie	Solucion de Roland												
<p>Ma recèrca</p> $11 + 11 = 22$ $5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25$ $15 + 15 + 15 + 15 = 60$ $22 + 25 + 60 = 107$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de jogaires de football : $11 + 11 = 22$ jogaires de football. Nombre de jogaires de basket : $5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 25$ jogaires. Nombre de jogaires de rugby : $15 + 15 + 15 + 15 = 60$ jogaires de rugby. Nombre total d'esportius : $22 + 25 + 60 = 107$ esportius. <u>Doncas, 107 esportius van en China.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>11</td> <td>15</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>x 2</td> <td>x 4</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>= 22</td> <td>= 60</td> <td>+ 60</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>= 107</td> </tr> </table> <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de jogaires de football : $2 \times 11 = 22$ jogaires de football. Nombre de jogaires de basket : $5 \times 5 = 25$ jogaires. Nombre de jogaires de rugby : $4 \times 15 = 60$ jogaires de rugby. Nombre total d'esportius : $22 + 25 + 60 = 107$ esportius. <u>Doncas, 107 esportius van en China.</u></p>	11	15	22	x 2	x 4	25	= 22	= 60	+ 60			= 107
11	15	22											
x 2	x 4	25											
= 22	= 60	+ 60											
		= 107											

2. Entraïnaments

- ✓ **Problèma 1** : Una classa de 18 escolans chineses desira s'inscriure per una activitat de Tai chi chuan. L'inscripcion còsta 4 Yuans per escolan e 15 Yuans pel regent. Quant deurà pagar en tot la classa ?
- ✓ **Problèma 2** : 12 paquets de nems se tròban dins una caissa. Cada paquet conten 25 nems. Un rat manja 18 nems. Quantes de nems demòran dins la caissa ?

B''

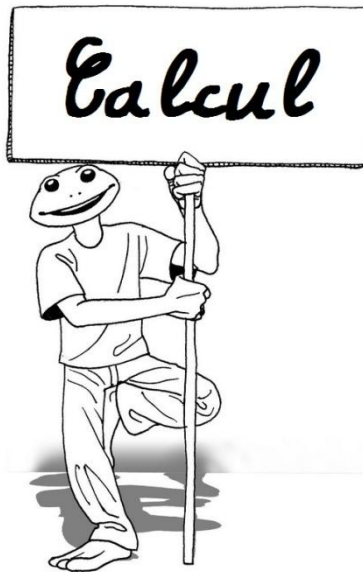

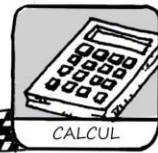
3. Test 5.30 :

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Problèma : Via-Chen a tres amigas. Caduna li balha 5 galetas de ris e 16 litchis.

✓ Quantas de lecaríás a Via-Chen ?

5.31 Conéisser los sens de la division

1. Qué sabi far ?

- ★ Quantes de còps 8 dintra dins 24 ?
- ★★ Un còca pesa 800 g. Lo copam en 8 parts. Quant pesa 1 part ?
- ★★★ Un gigant a percorregut una distància de 990 m en 9 pas. Quina distància percorr a cada pas ?

2. Conselhs

→ « $12 \div 3$ » vòl dire que divisam 12 per 3. Aquò vòl dire que cercam quantes de còps 3 dintra dins 12. Carcam $3 \times \dots = 12$.

La division servís a partejar equitablament o a calcular de mejanas. La mejana, es l'equilibri entre totes las chifras (6 es la mejana de 4 e 8).

EXEMPLES

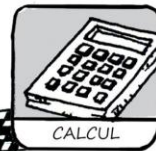
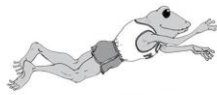
Problèmas	Responsas	La division servís a ...
Quantes de còps 10 dintra dins 50 ?	<i>5 còps per çò que $5 \times 10 = 50$ $50 \div 10 = 5$</i>	Trobar lo nombre de paquets
Distribuissi 32 cartas a 4 jogaires. Quantas de cartas aurà cada jogaire ?	<i>Cercam $4 \times \dots = 32$ $32 \div 4 = 8$ Cada jogaire a 8 cartas.</i>	Partejar
Al jòc de l'auca, Tom a sautat 18 casas en tres torns. Quantes de casas a sautat en mejana a cada torn ?	<i>Cercam $3 \times \dots = 18$ $18 \div 3 = 6$ Doncas Tom a sautat una mejana de 6 casas.</i>	Calcular una mejana

3. Entraïnements

Consigna : resòlv aquestes problèmas (te pòdes ajudar d'una calculatritz).

- ★ A. Quantes de còps 11 dintra dins 44 ?
B. Quantes de còps 5 dintra dins 15 ?
C. Quantes de còps 9 dintra dins 36 ?
- ★★ A. Jordy distribuís equitablament sas 48 boletas a sos 6 amics. Quantas de boletas aurà cada amic ?
B. Dins una caissa, i a 48 bescuèches. Quantas de brústias de 6 cal per los recaptar ?
C. Quora utilizas una division ?
- ★★★ A. 5 polas an pondut 45 uòus. Quantes d'uòus a pondut caduna en mejana ?
B. 7 amigas an fach una corsa de relais. An percorregut 1400 m. Quina distància a percorreguda caduna ?
C. Inventa dos problèmas diferents qu'utilizan la division.

4. Test 5.31 :

1. Classe los problèmas de division (sens resòlvre los problèmas) :

A – Ai 15 polas. Ne crompi 10.
Quantas n'ai ?

B – Tròbi 55 euros e n'aviái 27.
Quant d'argent ai ?

C – Ma còca pesa 500 g. Vòli far
8 parts. Quant pesarà cada
part ?

D – Quantes de còps 78 dintra
dins 3514 ?

E – Ai trobat 7 caissas de
8 libres. Quantes de libres i a ?

F – Rengui 350 libres dins de
caissas de 15. Quantas de
caissas cal ?

2. Resòlv los problèmas següents (te pòdes servir d'una calculatriç) :

a) Quantes de còps 7 dintra dins 28 ?

b) Se distribuissi 54 cartas a 6 jogaires, quantas de cartas aurà cada jogaire ?

c) 18 melons pesan 15300 g. Quant pesa en mejana cada melon ?

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 3 còps

★★ 100 g

★★★ 110 mètres

Responas als entrainaments

★

A : 4 còps per çò que $4 \times 11 = 44$ doncas $44 \div 11 = 4$

B : 3 còps per çò que $15 \div 5 = 3$ ($3 \times 5 = 15$)

C : 4 còps per çò que $36 \div 9 = 4$ ($4 \times 9 = 36$)

★★

A : $48 \div 6 = 8$. Doncas cada amic aurà 8 boletas.

B : $48 \div 6 = 8$. Doncas, cal 8 brústias.

C : Per partejar, calcular una mejana o trobar un nombre de paquets.

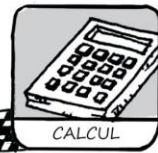
★★★

A : $45 \div 5 = 9$. Doncas cada pola a pondut una mejana de 9 uòus.

B : $1\ 400 \div 7 = 200$. Doncas cada dròlla a percorregut 200 m.

C : Fai-los verificar per una cencha castanh en calcul.

5.31 Conèisser los sens de la division

Bis

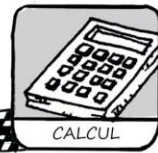
1. Qué sabi far ?

- ★ Quantes de còps 7 dintra dins 28 ?
- ★★ Un dessèrt pesa 900 g. Lo copam en 9 parts. Quant pesa 1 part ?
- ★★★ Un titan a percorregut una distància de 888 m ne 8 pas. Quina distància parcor a cada pas ?

2. Conselhs

ÒC	NON
Trobar lo nombre de paquets	
Quantes de còps 10 dins 50 ?	
$50 \div 10 = 5$	
Partejar	Crompi una troça per 3 €, un estilò per 1 €, una goma per 2 €, una règla per 4 €, e un compàs per 8 €. Quant ai depensat ?
Distribuissi 32 cartas a 4 jogaires. Quantas de cartas aurà cadun ?	4 amis jògan a las cartas. Cada jogaire a 5 cartas dins la man. Quantas de cartas a a al total ?
$32 \div 4 = 8$	Aviái 12 cartas de catch. Perdi 3 cartas a la recreança. Quantas m'en demòran ?
Calcular una mejana	
Al jòc de l'auca, Tom a sautat 18 casas en tres torns. Quantas de casas a sautat en mejana a cada torn ?	
$18 \div 3 = 6$	

3. Entraïnements

Consigna : resòlv aquestes problèmas (te pòdes ajudar d'una calculatriç).

- ★ A. Quantes de còps 11 dintra dins 66 ?
B. Quantes de còps 5 dintra dins 25 ?
C. Quantes de còps 9 dintra dins 54 ?
- ★★ A. Lilian distribuís equitablament sos 42 cartas a sos 7 amics. Quantas de cartas aurà cada amic ?
B. Dins una caissa, i a 63 còcas. Quantas de brústias de 7 cal per los recaptar ?
C. Quand utilizas una division ?
- ★★★ A. 6 piòtas an pondut 48 uòus. Quantes caduna d'elles a pondut d'uòus en mejana ?
B. 8 amies an fach una corsa de relais. An percorregut 1600 m. Quina distància a percorreguda caduna ?
C. Inventa dos problèmas diferents qu'utilizan la division.

4. Test 5.31 :

3. Classe los problèmas de division (sens resòlvre los problèmas) :

A – Ai 25 piòtas. Ne crompi 8.
Quantas n'ai ?

B – Tròbi 46 boletas e n'aviái 32.
Quantas de boletas ai ?

C – Ma còca pesa 600 g. Vòli far
6 parts. Quant pesarà cada
part ?

D – Quantes de còps 58 dintra
dins 9640 ?

E – Ai trobat 5 brústias de
9 imatges. Quantes d'imatges i
a ?

F – Rengui 250 disques dins de
caissas de 25. Quantas de
caissas cal ?

4. Resòlv los problèmas següents (te pòdes servir d'una calculatriç) :

- d) Quantes de còps 6 dintra dins 30 ?
- e) Se distribuissi 54 cartas a 8 jogaires, quantas de cartas aurà cada jogaire ?
- f) 16 pampelmosses pesan 24 200 g. Quant pesa en mejana cada pampelmós ?

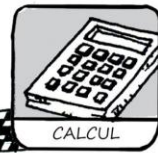
Responsas a « Qué sabi far ? »

★ 4 còps

★★ 100 g

★★★ 111 mètres

5.32 Pausar e efectuar una division simpla

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fa $15 \div 3$?
- ★★ Pausa e calcula : $57 \div 8$.
- ★★★ Pausa e calcula : $257 \div 35$.

2. Conselhs

→ « $48 \div 9$ » vòl dire « quantes de còps 9 dintra dins 48 ? » Cal conèisser la taula de 9.

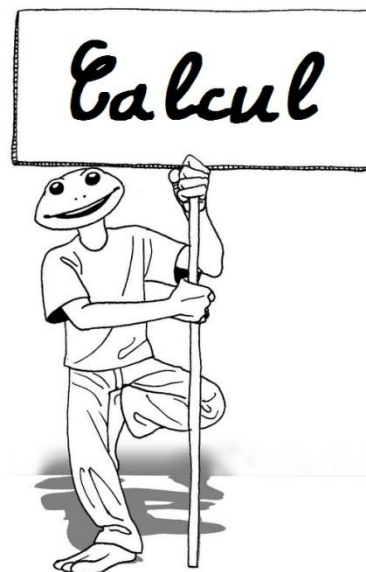
Sabèm que $9 \times 5 = 45$ e que $9 \times 6 = 54$. 9 dintra doncas 5 còps dins 48.
 Calculam $48 - 45$ e trobam 3.
 Doncas $48 \div 9 = 5$ « e demòran 3 ».

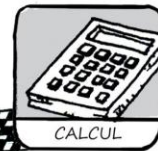
EXEMPLES

$$\begin{array}{r|l} 48 & 9 \\ -45 & 5 \\ \hline 3 & \end{array}$$

3. Entrainaments

- ★ Quant fan $35 \div 7$?
Quant fan $27 \div 9$?
Calcula : $63 \div 7$.
- ★★ Pausa e calcula : $54 \div 8$.
Divise : $37 \div 4$.
Pausa e calcula : $47 \div 6$.
- ★★★ Pausa e calcula : $253 \div 40$.
Divise : $183 \div 25$.
Pausa e calcula : $114 \div 13$.

4. Test 5.32 :

Consigna : pausa e calcula las divisions seguentas.

- ✓ $57 \div 8 =$
- ✓ $154 \div 20 =$
- ✓ $206 \div 35 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 5 « demòra 0 »

★★ 7 « demòra 1 »

★★★ 7 « demòra 12 »

Responas als entrainaments :

★

$35 \div 7 = ?$

$$\begin{array}{r} 35 \\ -35 \\ \hline 0 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 7 \\ 6 \end{array}$$

$35 \div 7 = 6$
demòra 0

★★

$54 \div 8 = ?$

$$\begin{array}{r} 54 \\ -48 \\ \hline 6 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 8 \\ 6 \end{array}$$

$54 \div 8 = 6$
demòran 6

★★★

$253 \div 40 = ?$

$$\begin{array}{r} 253 \\ -240 \\ \hline 13 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 40 \\ 6 \end{array}$$

$253 \div 40 = 6$ demòra 13

$27 \div 9 = ?$

$$\begin{array}{r} 27 \\ -27 \\ \hline 0 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 9 \\ 3 \end{array}$$

$27 \div 9 = 3$
demòra 0

$37 \div 4 = ?$

$$\begin{array}{r} 37 \\ -36 \\ \hline 1 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 4 \\ 9 \end{array}$$

$37 \div 4 = 9$
demòra 1

$183 \div 25 = ?$

$$\begin{array}{r} 183 \\ -175 \\ \hline 8 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 25 \\ 7 \end{array}$$

$183 \div 25 = 7$ demòran 8

$63 \div 7 = ?$

$$\begin{array}{r} 63 \\ -63 \\ \hline 0 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 7 \\ 9 \end{array}$$

$63 \div 7 = 9$
demòra 0

$47 \div 6 = ?$

$$\begin{array}{r} 47 \\ -42 \\ \hline 5 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 6 \\ 7 \end{array}$$

$47 \div 6 = 7$
demòran 5

$114 \div 13 = ?$

$$\begin{array}{r} 114 \\ -104 \\ \hline 10 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 13 \\ 8 \end{array}$$

$114 \div 13 = 8$ demòra 10

$7 \times 1 = 7$
 $7 \times 2 = 14$
 $7 \times 3 = 21$
 $7 \times 4 = 28$
 $7 \times 5 = 35$

$7 \times 6 = 42$

$9 \times 1 = 9$
 $9 \times 2 = 18$
 $9 \times 3 = 27$
 $9 \times 4 = 36$

$7 \times 5 = 35$
 $7 \times 6 = 42$
 $7 \times 7 = 49$
 $7 \times 8 = 56$
 $7 \times 9 = 63$

$7 \times 10 = 70$

$8 \times 3 = 24$
 $8 \times 4 = 32$
 $8 \times 5 = 40$
 $8 \times 6 = 48$
 $8 \times 7 = 56$

$4 \times 5 = 20$
 $4 \times 6 = 24$
 $4 \times 7 = 28$
 $4 \times 8 = 32$
 $4 \times 9 = 36$

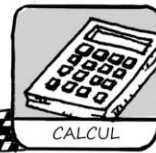
$6 \times 5 = 30$
 $6 \times 6 = 36$
 $6 \times 7 = 42$
 $6 \times 8 = 48$

$40 \times 3 = 120$
 $40 \times 4 = 160$
 $40 \times 5 = 200$
 $40 \times 6 = 240$
 $40 \times 7 = 280$

$25 \times 4 = 100$
 $25 \times 5 = 125$
 $25 \times 6 = 150$
 $25 \times 7 = 175$
 $25 \times 8 = 200$

$13 \times 5 = 65$
 $13 \times 6 = 78$
 $13 \times 7 = 91$
 $13 \times 8 = 104$
 $13 \times 9 = 117$

5.32 Pausar e efectuar una division simpla

Bis

1. Qué sabi far ?

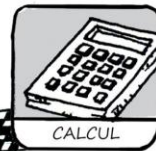
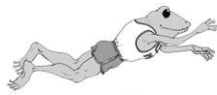
- ★ Quant fan $21 \div 3$?
- ★★ Pausa e calcula : $47 \div 7$.
- ★★★ Pausa e calcula : $346 \div 25$.

2. Conselhos

òC	NON
$\begin{array}{r} 4 \quad 8 \quad \quad 5 \\ -4 \quad 5 \quad \quad 9 \\ \hline 3 \end{array}$ <p>$48 \div 5 = 9$ demòran 3</p>	$\begin{array}{r} 1 \quad 8 \quad \quad 5 \\ \quad -3 \quad \quad 33\dots \\ \hline 1 \quad 5 \\ \quad -3 \\ \hline 1 \quad 2 \\ \dots \end{array}$
$\begin{array}{r} 1 \quad 5 \quad 3 \quad \quad 1 \quad 2 \\ -1 \quad 2 \quad \downarrow \quad \quad 1 \quad 2 \\ \hline 3 \quad 3 \\ \quad -2 \quad 4 \\ \quad \quad 9 \end{array}$ <p>$153 \div 12 = 12$ demòran 9</p>	$\begin{array}{r} 1 \quad 5 \quad 3 \quad \quad 1 \quad 2 \\ -1 \quad 2 \quad \quad \quad 1 \\ \hline 3 \end{array}$ <p>$153 \div 12 = 1$ demòran 3</p>

3. Entrenaments

★

Quant fan $42 \div 7$?Quant fan $54 \div 9$?Calcula : $49 \div 7$.

★★

Pausa e calcula : $48 \div 8$.Divise : $35 \div 4$.Pausa e calcula : $57 \div 6$.

★★★

Pausa e calcula : $163 \div 30$.Divise : $273 \div 15$.Pausa e calcula : $116 \div 13$.

4. Test 5.32 :

Consigna : pausa e calcula las divisiones segundas.

✓ $68 \div 9 =$

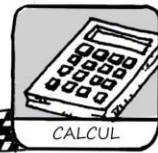
✓ $231 \div 30 =$

✓ $189 \div 25 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 7 demòra 0 ★★ 6 demòran 5

★★★ 13 demòran 21

5.33 Identificar una situacion de proporcionalitat

1. Qué sabi far ?

- ★ Construsís un tablèu de proporcionalitat.
- ★★ Traça un grafic de proporcionalitat.
- ★★★ Construsís un tablèu de proporcionalitat.

2. Conselhs

→ D'unes problèmas son de problèmas de proporcionalitat. Identificar una situacion de proporcionalitat servís a resòlvre de problèmas. Una situacion es proporcionala quand los nombres del problèma augmentan o demession del meteis biais.

Podèm identificar una situacion de proporcionalitat mercès a un tablèu o un grafic :

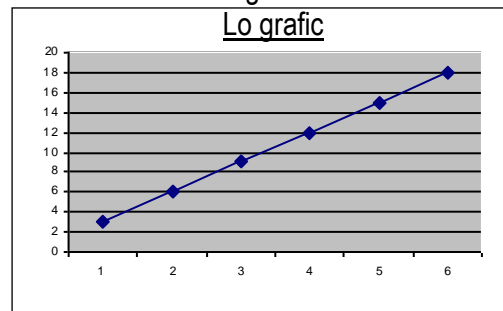
Lo tablèu de proporcionalitat

x 3

1	2	3	4	5	6
3	6	9	12	15	18

Aquesta situacion es proporcionala per çò que i a un coeficient (3) e per çò que los punts del grafic son alinhats.

Lo grafic

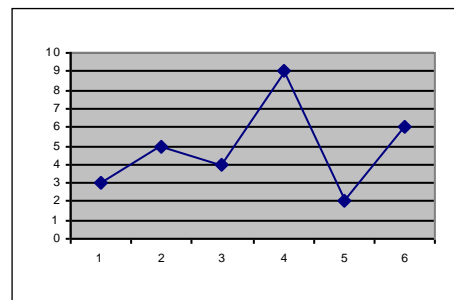

Vaquí una situacion non proporcionala :

x ?

1	2	3	4	5	6
3	5	4	9	2	6

I a pas de coeficient e los punts del grafic son pas alinhats.

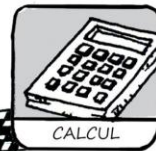
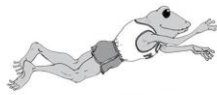

3. Entrainaments

Vaquí las talhas de Bertrand en foncion de son edat : a 2 ans, mesurava 73 cm, a 3 ans, 77 cm, a 4 ans 96 cm, a 5 ans 106 cm e a 6 ans 135 cm.

- ★ Consigna : construsís un tablèu de proporcionalitat.
- ★★ Consigna : traça un grafic de proporcionalitat.
- ★★★ Consigna : aquesta situacion es proporcionala ? Explica perquè.

4. Test 5.33 :

Consigna : resòlv aqueste problèma.

Ma veitura pòt far 20 km amb 1 litre de gasolina, 80 km amb 4 litres, 60 km amb 3 litres, 100 km amb 5 litres e 40 km amb 2 litres.

Construsís un tablèu de proporcionalitat.

Traça un grafic de proporcionalitat.

Aquesta situacion es proporcionala ? Explica perquè.

Responsas a « Qué sabi far ? »

★ Agacha lo conselh

★★ Agacha lo conselh ★★★ Agacha l'exemple

Responsas als entrainaments

Vaquí las talhas de Bertrand en foncion de son edat : a 2 ans, mesurava 73 cm, a 3 ans, 77 cm, a 4 ans 96 cm, a 5 ans 106 cm e a 6 ans 135 cm.

★

Consigna : construsís un tablèu de proporcionalitat.

Edat	2	3	4	5	6
Talha	73	77	96	106	135

★★

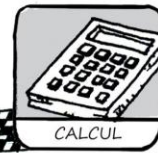
Consigna : traça un grafic de proporcionalitat.

★★★

Consigna : aquesta situacion es proporcionala ? Explica perquè.

Aquesta situacion es pas proporcionala per çò que i a pas de coeficient dins lo tablèu e per çò que los punts del grafic son pas alinhats.

5.33 Identificar una situacion de proporcionalitat

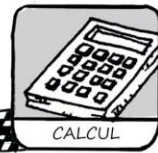
1. Qué sabi far ?

- ★ Construsís un tablèu de proporcionalitat.
- ★★ Traça un grafic de proporcionalitat.
- ★★★ Construsís un tablèu de proporcionalitat.

2. Conselhs

òc							NON						
→ Una pocheta d'imatges còsta 3 €, 2 pochetas d'imatges còstan 6 €. Quant còstan 3, 4 5 pochetas d'imatges ?							→ Una pocheta d'imatges còsta 3 €, 2 pochetas d'imatges còstan 6 €. Quant còstan 3, 4 5 pochetas d'imatges ?						
x 3	Nombre de pochetas	1	2	3	4	5	x 3	Nombre de pochetas	1	2	5		
	Prètz ne €	3	6	9	12	15		Prètz ne €	3	6	9		
→ Quand fau un torn de pedalas, avanci de 40 cm, quand fau 2 torns de pedalas, avanci de 80 cm. Quantes vou percorrèr de cm se fau 5, 8, 10 torns de pedalas ?							→ Un enfant, a 4 ans, mesura 1 m, a 6 ans mesura 1m 20. Quant mesurà 10 ans e 20 ans ?						
x 40	Nombre de torns de pedalas	1	2	5	8	10		Edat	4	6	10	20	
	Distància percorreguda (cm)	40	80	200	320	400		Talha (m)	1	1,20	1,60	3,20	

B''

3. Entrainaments

Vaquí las talhas de Dylan en foncion de son edat : a 2 ans, mesurava 63 cm, a 3 ans, 67 cm, a 4 ans 86 cm, a 5 ans 96 cm e a 6 ans 125 cm.

- ★ Consigna : construsís un tablèu de proporcionalitat.
- ★★ Consigna : traça un grafic de proporcionalitat.
- ★★★ Consigna : aquesta situacion es proporcionala ? Explica perquè.

4. Test 5.33 :

Consigna : resòlv aqueste problèma.

Mon camion pòt far 30 km amb 1 litre de gasolina, 120 km amb 4 litres, 90 km amb 3 litres, 150 km amb 5 litres e 60 km amb 2 litres.

Construsís un tablèu de proporcionalitat.

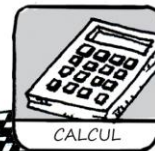
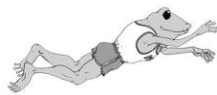
Traça un grafic de proporcionalitat.

Aquesta situacion es proporcionala ? Explica perquè.

Responsas a « Qué sabi far ? »

- ★ Agacha lo conselh
- ★★ Agacha lo conselh
- ★★★ Agacha l'exemple

5.34 Multiplicar un entièr per un decimal

1. Qué sabi far ?

- ★ Pausa e calcula 148×26 .
- ★★ Pausa e calcula : $53 \times 2,5$.
- ★★★ Pausa e calcula : $152 \times 4,12$.

2. Conselhs

→ Per multiplicar un **entièr** (un nombre sens virgula) per un **decimal** (un nombre de virgula),

Pausam primièr la multiplicacion sens la virgula.

Comptam lo nombre de chifras aprèp la virgula e dins la resulta, plaçam la virgula per que i aja lo meteis nombre de chifras aprèp la virgula.

EXEMPLES

$$\begin{array}{r}
 54 \\
 3,6 \\
 \hline
 324 \\
 + 162 \cdot \\
 \hline
 194,4
 \end{array}$$

Exemple

Calcula : 43×26

Dins $43 \times 2,6$, i a una chifra aprèp la virgula (es 6).

Lo resulta es doncas 111,8.

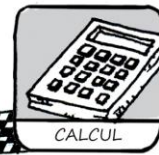
$$\begin{array}{r}
 \textcircled{2} \\
 43 \\
 \times 26 \\
 \hline
 258 \\
 + 86 \cdot \\
 \hline
 1118
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \textcircled{2} \\
 43 \\
 \times 2,6 \\
 \hline
 258 \\
 + 86 \cdot \\
 \hline
 111,8
 \end{array}$$

3. Entraïnements

- ★ A. Quant fan 32×16 ?
B. Quant fan 48×29 ?
C. Calcula : 54×25 .
- ★★ A. Pausa e calcula : $247 \times 1,2$.
B. Multipluca : $318 \times 2,3$.
C. Pausa e calcula : $702 \times 1,4$.
- ★★★ A. Pausa e calcula : $125 \times 1,46$.
B. Multipluca : $4215 \times 0,357$.
C. Pausa e calcula : $9005 \times 10,6$.

4. Test 5.34

Consigna : pausa e calcula las multiplicacions següents.

✓ $426 \times 2,17 =$

✓ $5049 \times 61,3 =$

Respostas a « Qué sabi far ? »

★ 3848

★★ 132,5

★★★ 626,24

Respostas als entrenaments

★

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 5 \end{array} \quad \textcircled{1}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 1 \end{array} \quad \begin{array}{l} \textcircled{7} \\ \textcircled{1} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 1 \end{array} \quad \textcircled{2}$$

★★

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 2 , \end{array} \quad \textcircled{1}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 7 , \end{array} \quad \begin{array}{l} \textcircled{2} \\ \textcircled{1} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 9 , \end{array}$$

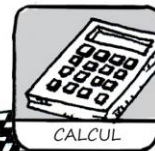
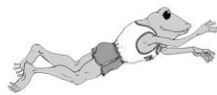
★★★

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 1 , \end{array} \quad \begin{array}{l} \textcircled{3} \textcircled{1} \\ \textcircled{2} \textcircled{1} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 1 , \end{array} \quad \begin{array}{l} \textcircled{3} \textcircled{1} \textcircled{1} \\ \textcircled{2} \textcircled{1} \\ \textcircled{1} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \times \\ \hline \\ \\ \\ \hline = 9 , \end{array} \quad \textcircled{3}$$

5.34 Multiplicar un entièr per un decimal

Bis

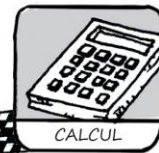

1. Qué sabi far ?

- ★ Pausa e calcula 154×35 .
- ★★ Pausa e calcula : $67 \times 3,5$.
- ★★★ Pausa e calcula : $146 \times 3,14$.

2. Conselhs

ÒC	NON
<p>→ $24 \times 2,5 = 60$</p> $ \begin{array}{r} \textcircled{2} \\ x \\ \hline 120 \\ + 48 \\ \hline 60 \end{array} $	<p>→ $24 \times 2,5 = 4,9$</p> $ \begin{array}{r} \\ x \\ \hline 49 \end{array} $
<p>→ $54 \times 3,6 = 194,4$</p> $ \begin{array}{r} \textcircled{2} \\ x \textcircled{1} \\ \hline 324 \\ + 162 \\ \hline 194 \end{array} $	<p>→ $54 \times 3,6 = 57,6$</p> $ \begin{array}{r} \\ x \\ \hline 576 \end{array} $

3. Entrenaments

- ★ A. Quant fan 45×13 ?
 B. Quant fan 58×19 ?
 C. Calcula : 44×35 .
- ★★ A. Pausa e calcula : $312 \times 2,2$.
 B. Multiplica : $271 \times 3,3$.
 C. Pausa e calcula : $830 \times 1,4$.
- ★★★ A. Pausa e calcula : $320 \times 1,36$.
 B. Multiplica : $3115 \times 0,337$.
 C. Pausa e calcula : $8004 \times 10,8$.

4. Test 5.34

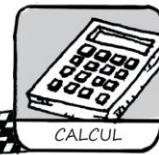
Consigna : pausa e calcula las multiplicacions següents.

- ✓ $520 \times 3,16 =$
 ✓ $6430 \times 51,4 =$

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 5390 ★★ 234,5 ★★★ 458,44

5.35 Resòlure de problèmas sus l'espòrt

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

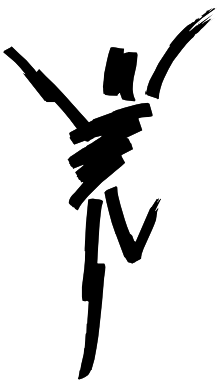
Enonciat - Bruno a fargat 13 !!testimònis d'atletisme. Cadun mesura 27,63 cm de long. Quant mesuran en tot los tretze ?

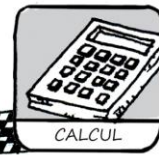
Vaquí las solucions de 2 escolans.

<i>Solucion de Adam</i>		<i>Solucion de David</i>	
<u>Ma recèrca</u>		<u>Ma recèrca</u>	
	$\begin{array}{r} 2763 \\ \times 13 \\ \hline 8289 \\ 2763\ . \\ \hline 35919 \end{array}$		$\begin{array}{r} 27,63 \\ \times 13 \\ \hline 8289 \\ 2763\ . \\ \hline 359,19 \end{array}$
<u>Ma solucion</u>		<u>Ma solucion</u>	
Longor totala en 1/10 ^{en} de mm :		Longor totala :	
2763 x 13 = 35919 1/10 ^{en} de mm.		27,63 x 13 = 359,19 cm.	
35 919 1/10 ^{en} de mm = 259,19 cm		<u>Doncas los tretze !!testimònis mesuran</u>	
<u>Doncas los tretze !!testimònis mesuran 359,19 cm.</u>		<u>359,19 cm.</u>	

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 1** : Un artisan fabrica 22 !!battes de baseball de 53,74 cm caduna. Quant mesuran las 22 !!battes de baseball reünidas ?
- ✓ **Problèma 2** : Antoine a crompat 17 plaças per anar veire la finala del campionat de rugby. Cada plaça còsta 53,97 €. Quant a depensat en tot ?
- ✓ **Problèma 3** : Pendent una corsa ciclista, Colette a comptat que cada minuta, percorriá 1,5 km. A rotlat 128 minutas. Quantes de quilomètres a percorreguts ?

5.35 Resòlvre de problèmas sus l'espòrt **Bis**

1. Conselhs

- Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensajges.
- Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

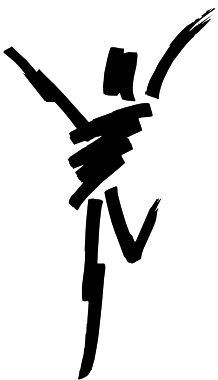
Enonciat - Bruno a fargat 13 !!testimònis d'atletisme. Cadun mesura 27,63 cm de long. Quant mesuran en tot los treize ?

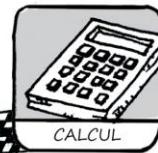
Vaquí las solucions de 2 escolans.

<i>Solucion de Adam</i>		<i>Solucion de David</i>	
<u>Ma recèrca</u>		<u>Ma recèrca</u>	
	$\begin{array}{r} 2763 \\ \times 13 \\ \hline 8289 \\ 2763 \\ \hline 35919 \end{array}$		$\begin{array}{r} 27,63 \\ \times 13 \\ \hline 8289 \\ 2763 \\ \hline 359,19 \end{array}$
<u>Ma solucion</u>		<u>Ma solucion</u>	
Longor totala en 1/10 ^{en} de mm :		Longor totala :	
2763 x 13 = 35919 1/10 ^{en} de mm.		27.63 x 13 = 359,19 cm.	
35 919 1/10 ^{en} de mm = 259,19 cm		Doncas los treize !!testimònis mesuran	
Doncas los treize !!testimònis mesuran 359,19 cm.		359,19 cm.	

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 1** : Un artisan fabrica 33 !!battes de baseball de 42,63 cm caduna. Quantes mesuran las 33 !!battes de baseball reünidas ?
- ✓ **Problèma 2** : Vincent a crompat 16 plaças per anar veire la finala del campionat de rugby. Cada plaça còsta 43,57 €. Quant a depensat en tot ?
- ✓ **Problèma 3** : Pendant una corsa ciclista, Laurie a comptat que cada minuta, percorriá 2,5 km. A rotlat 132 minutas. Quantes de quilomètres a percorreguts ?

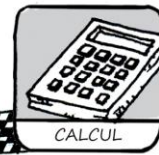

3. Test 5.35 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - En courant, Killian a efectuat 52 torns d'una pista longa de 0,123 km. Quina distància a percorreguda ?
- ✓ Problèma B - Pendent un match de tennis, Kim a fach 16 jòcs dins lo primièr set, 6 dins lo segond e 12 dins lo tresen. A comptat qu'en mejana un jòc a durat 15,63 minutas. Quant de temps a durat lo match ?

5.36 Resòlvre de problèmas suls aliments

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - A la debuta de la jornada, la pastenaga de Jano mesurava 18,3 cm. Lo vèspre, mesurava 11,7 cm. Quantes de cm de pastenaga a engolits ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion de Abdel	Solucion de Amit
<p>Ma recèrca</p> <p>18,3 cm = 183 mm e 11,7 cm = 117 mm 66 mm = 6,6 cm</p> $\begin{array}{r} 183 \\ - 117 \\ \hline 66 \end{array}$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de mm engolits : 183 - 117 = 66 mm <u>Doncas Jano a engolit 66 mm doncas 6,6 cm de pastenaga.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 18,3 \\ - 11,7 \\ \hline 6,6 \end{array}$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de cm engolits : 18,3 - 11,7 = 6,6 cm <u>Doncas Jano a engolit 6,6 cm de pastenaga.</u></p>

2. Entraïnements

- **Problèma 1** - Al mes d'agost, la cogorda de Ouafae mesurava 7,8 cm. Al mes d'octòbre, mesurava 18,3 cm.

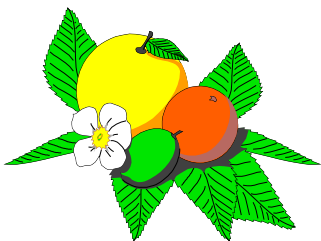
De quant a grossit la cogorda de Ouafae ?

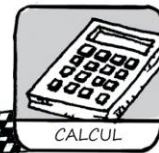
- ✓ **Problèma 2** - Arthur aviá 123,4 € dins son pòrtafuèlha. A crompat de tomatas a 17,8 € e d'amètlas a 43,56 €.

Quant d'argent a ?

- ✓ **Problèma 3** - Un cagaròl a percorregut 21,56 cm. Hichaim lo pren e lo fa avançar de 6,7 cm e Nissrine lo fa recular de 12,8 cm.

Ont se tròba lo cagaròl ?

3. Test 5.36 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents :

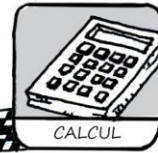
- ✓ Problèma A - Phil deu far son mercat. A 34,8 € e compra de ratatolha per 6,52 €. Quant d'argent li demòra ?
- ✓ Problèma B - Michel s'es amusat a far una linha de 63,5 cm amb de mongetas verdas. Amélie lèva 23,45 cm de mongetas e Victor ne pren 12,8 cm. Que es la nouvelle longor de la fila de mongetas verdas ?

Responsas als entrainaments

<p><u>Problèma 1</u> - Al mes d'agost, la cogorda de Ouafae mesurava 7,8 cm. Al mes d'octòbre, mesurava 18,3 cm. De quant a grossit la cogorda de Ouafae ?</p>	<p><u>Problèma 2</u> - Arthur aviá 123,4 € dins son pòrtafuèlha. A crompat de tomatas a 17,8 € e d'amètlas a 43,56 €. Quant d'argent a ?</p>
<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r} 18,3 \\ - 7,8 \\ \hline 10,5 \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> La cogorda a grossit de : $18,3 - 7,8 = 10,5$ cm <u>Doncas la cogorda de Ouafae a grossit de 10,5 cm d'agost a octòbre.</u></p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r} 123,4 \\ - 17,8 \\ \hline 105,6 \end{array} \quad \begin{array}{r} 105,6 \\ - 43,56 \\ \hline 62,04 \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> Argent aprèp los tomatas : $123,4 - 17,8 = 105,6$ € Argent aprèp los amètlas : $105,6 - 43,56 = 62,04$ € <u>Doncas demòran 62,04 € a Arthur.</u></p>

<p><u>Problèma 3</u> - Un cagaròl a percorregut 21,56 cm. Hichaim lo pren e lo fa avançar de 6,7 cm e Nissrine lo fa recular de 12,8 cm. Ont se tròba lo cagaròl ?</p>
<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r} 21,56 \\ + 6,70 \\ \hline 27,26 \end{array} \quad \begin{array}{r} 27,26 \\ - 12,80 \\ \hline 14,46 \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u></p> <p>Distància aprèp Hichaim : $21,56 + 6,7 = 27,26$ cm Distància aprèp Nissrine : $27,26 - 12,8 = 14,46$ cm <u>Doncas lo cagaròl se tròba a 14,46 cm del punt de partença.</u></p>

5.36 Resòlvre de problèmas suls aliments.

Bis

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - A la debuta de la jornada, la pastenaga de Jano mesurava 18,3 cm. Lo vèspre, mesurava 11,7 cm. Quantes de cm de pastenaga a engolits ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion de Abdel	Solucion de Amit
<p>Ma recèrca</p> <p>$18,3 \text{ cm} = 183 \text{ mm e } 11,7 \text{ cm} = 117 \text{ mm}$ $66 \text{ mm} = 6,6 \text{ cm}$</p> $\begin{array}{r} 18^{\circ}3 \\ - 11^{\circ}7 \\ \hline 66 \end{array}$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de mm engolits : $183 - 117 = 66 \text{ mm}$ <u>Doncas Jano a engolit 66 mm doncas 6,6 cm de pastenaga.</u></p>	<p>Ma recèrca</p> $\begin{array}{r} 18,3 \\ - 11,7 \\ \hline 6,6 \end{array}$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de cm engolits : $18,3 - 11,7 = 6,6 \text{ cm}$ <u>Doncas Jano a engolit 6,6 cm de pastenaga.</u></p>

2. Entraïnements

- **Problèma 1** - Al mes d'agost, la cogorda de Sarah mesurava 8,7 cm. Al mes d'octòbre, mesurava 19,2 cm.

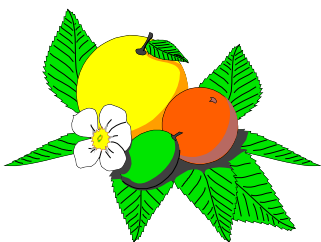
De quant a butat la cogorda de Sarah ?

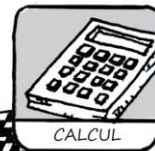
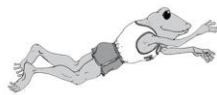
- ✓ **Problèma 2** - Arthur aviá 234,5 € dins son pòrtafuèlha. A crompat de tomatas a 28,7 € e d'amètlas a 52,67 €.

Quant d'argent a ara ?

- ✓ **Problèma 3** - Un cagaròl a percorregut 32,45 cm. Hichaim lo pren e lo fa avançar de 7,8 cm e Nissrine lo fa recular de 20,9 cm.

Ont se tròba lo cagaròl ?

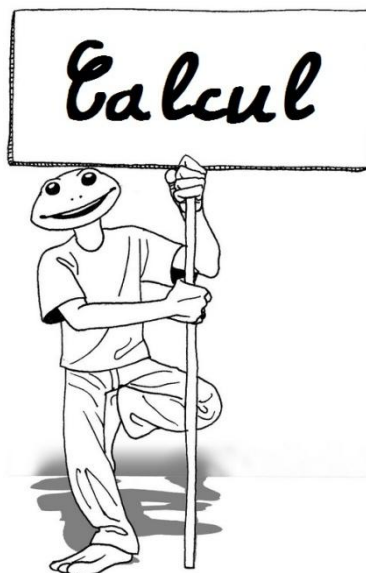

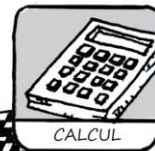
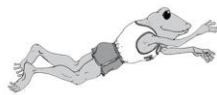

3. Test 5.36 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents :

- ✓ Problèma A - Phil deu far son mercat. A 29,8 € e compra de la ratatolha per 7,12 €. Quant d'argent li demòra ?
- ✓ Problèma B - Michel s'es amusat a far una linha de 71,6 cm amb de mongetas verdas. Amélie lèva 22,12 cm de mongetas e Victor ne pren 17,5 cm. Que es la longor novèla de la linha de mongetas verdas ?

5.37 Resòlure de problèmas sus Africa

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - Una casa es un ostal africana. 6 personas dintran dins cada casa. Quantas de casas van construsir los estatjants en sabent que son 55 ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

<i>Solucion de Alrich</i>	<i>Solucion de Sophie</i>						
<p><u>Ma recèrca</u> $6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 30$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 54$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 60$</p> <p><u>Ma solucion</u> Nombre de casas : $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 54$ Doncas van construsir 9 casas + 1 = 10 casas.</p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> <table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;">55</td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;">6</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;">-</td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;">54</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;"></td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px; border-top: 1px solid black;">01</td> </tr> </table> <p><u>Ma solucion</u> Nombre de casas : $55 \div 6 = 9$ demòra 1 Doncas cal construsir 10 casas per çò que demòra 1 estatjant.</p>	55	6	-	54		01
55	6						
-	54						
	01						

2. Entraïnements

Problèma 1 - Des polas an pondut 83 uòus. Amadou a de brústias per botar 9 uòus.

Quantas de brústias cal ?

Problèma 2 - Una banana pesa 96 g. La volèm partejar en 12 parts egalas.

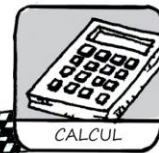
Quant pesa cada part ?

Problèma 3 - Marcel a trobat 48 lausèrts. Los vòl partejar per sos 7 amics.

Quantes de lausèrts aurà cada amic ?

Problèma 4 - Una caissa que conten 53 estatuetas còsta 265 Francs CFA.

Quant còsta una estatueta ?

3. Test 5.37 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

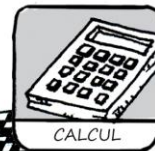
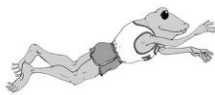
Problèma A - De cabras fan 84 cabrits. Los separam dins de clauses de 12 plaças. Quantes de clauses cal ?

Problèma B - Driss vòl partejar sos 83 gris-gris per sos 9 amics. Quantes de gris-gris aurà cada amic ?

Responsas als entrainaments

<p><u>Problèma 1</u> - Des polas an pondut 83 uòus. Amadou a de brústias per botar 9 uòus. Quantes de brústias cal ?</p>	<p><u>Problèma 2</u> - Una banana pesa 96 g. La volèm partejar en 12 parts egalas. Quant pesa cada part ?</p>
<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r l} 83 & 9 \\ - 81 & 9 \\ \hline 02 & \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> Nombre de brústias : $83 \div 9 = 9$ demòran 2 Doncas cal 9 brústias e demòran 2 uòus.</p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r l} 96 & 12 \\ - 96 & 8 \\ \hline 00 & \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> Pes d'una part : $96 \div 12 = 8$ demòra 0 Doncas 1 part pesa 8 g.</p>
<p><u>Problèma 3</u> : Marcel a trobat 48 lausèrts. Los vòl partejar per sos 7 amics. Quantes de lausèrts aurà cada amic ?</p>	<p><u>Problèma 4</u> : Una caissa que còsta 265 Francs CFA conten 53 estatuetas. Quant còsta cada estatueta ?</p>
<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r l} 48 & 7 \\ - 42 & 6 \\ \hline 6 & \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> Nombre de lausèrts : $48 \div 7 = 6$ demòran 6 Doncas cada amic aurà 6 lausèrts e Alain ne garda 6.</p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> $\begin{array}{r l} 265 & 53 \\ - 265 & 5 \\ \hline 0 & \end{array}$ <p><u>Ma solucion</u> Prètz d'una estatueta : $265 \div 53 = 5$ demòra 0 Doncas 1 estatueta còsta 5 Francs CFA.</p>

5.37 Resòlure de problèmas sus Africa

1. Conselhs

→ Per t'ajudar a trobar la resposta, pòdes far una recèrca amb d'esquemas, o d'operacions, o far d'ensages.

→ Per plan presentar ton trabalh, quand auràs acabada ta recèrca, explica, dins « ma solucion », cossí as trobada la resposta, e una frasa resposta qu'utiliza los mots de la question.

EXEMPLES

Enonciat - Una casa es un ostal africana. 6 personas dintran dins cada casa. Quantas de casas van construsir los estatjants en sabent que son 55 ?

Vaquí las solucions de 2 escolans.

Solucion de Alrich	Solucion de Sophie						
<p>Ma recèrca</p> $6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 30$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 54$ $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 60$ <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de casas :</p> $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 54$ <p>Doncas van construsir 9 casas + 1 = 10 casas.</p>	<p>Ma recèrca</p> <table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;">55</td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;">6</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;">-</td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;">54</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 10px;"></td> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;">01</td> </tr> </table> <p>Ma solucion</p> <p>Nombre de casas :</p> $55 \div 6 = 9 \text{ demòra } 1$ <p>Doncas cal construsir 10 casas per çò que demòra 1 estatjant.</p>	55	6	-	54		01
55	6						
-	54						
	01						

2. Entraïnaments

Problèma 1 - Des polas an pondut 92 uòus. Amadou a de brústias per botar 8 uòus.

Quantas de brústias cal ?

Problèma 2 - Una banana pesa 84 g. La volèm partejar en 12 parts egalas.

Quant pesa cada part ?

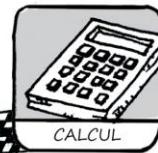
Problèma 3 - Marcel a trobat 57 lausèrts. Los vòl partejar per sos 8 amics.

Quantes de lausèrts aurà cada amic ?

Problèma 4 - Una caissa que conten 65 estatueta costà 325 Francs CFA.

Quant costà una estatueta ?

M

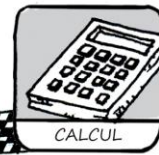
3. Test 5.37 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

Problèma A : De cabras fan 96 cabrits. Los separam dins de clausas de 14 plaças. Quantes de clausas cal ?

Problèma B : Driss vòl partejar sos 72 gris-gris per sos 9 amics. Quantes de gris-gris aurà cada amic ?

5.38 Calcular un percentatge

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan 25 % de 80 : 20 - 50 - 40 - 25 ?
- ★★ Quant fan 30 % de 120 ?
- ★★★ Dins una brústia, i a 40 bescuèches. Quin percentatge de la brústia representan 15 bescuèches ?

2. Conselhs

→ Un percentatge, es la plaça que pren una partida d'un ensemble.

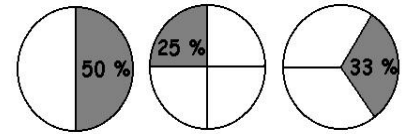
Pòdes utilizar una calculatritz.

50 % es la mitat, 25 % es lo quart, 33 % es lo tèrç.

Se dins un paquet de 80 boletas, 40 son rojas, disèm que 50 % de las boletas son rojas.

Formula per trobar un percentatge : ? % = (partida x 100) ÷ ensemble

Formula per calcular un percentatge : partida = (percentatge x ensemble) ÷ 100

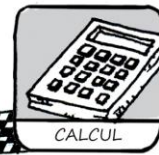
EXEMPLES

1 ^{ère}
formula	{	✓ Dins un paquet de 80 boletas, 20 son verdas. Doncas 25 % son verdas ($25\% = 20 \times 100 \div 80$) ✓ Dins una classa de 25 escolans, i a 12 dròllas. Doncas 48 % son de dròllas ($48\% = 12 \times 100 \div 25$)
2 ^{ème}
formula	{	✓ Dins una brústia de 150 bescuèches, 30 % son al chocolat. Doncas, i a 45 bescuèches al chocolat ($45 = 30 \times 150 \div 100$)

3. Entraïnements

- ★ Quant fan 50 % de 80 : 20 - 40 - 30 - 50 ?
Quant fan 25 % de 40 : 5 - 10 - 15 - 30 ?
Quant fan 33 % de 90 : 10 - 30 - 50 - 63 ? (òrdre de grandor)
- ★★ Quant fan 50 % de 70 ?
Quant fan 60 % de 150 ?
Quant fan 45 % de 140 ?
- ★★★ Dins un paquet de 120 boletas, 30 son blavas. Que es lo percentatge de blavas ?
Dins una brústia de 40 uòus, 16 son copats. Que es lo percentatge d'uòus copats ?
Sus un aparcament de 150 veituras, 30 son negras. Que es lo percentatge de veituras negras ?

4. Test 5.38

Consigna : resòlv aquestes dos problèmas.

- A. 25 objèctes se tròban dins una troça. 10 son d'estilòs. Que es lo percentatge d'estilòs ?
- B. 30 % de 210 escolans d'una escòla jògan al rugby. Quantes d'escolans son jogaires de rugby ?

Responas a « Qué sabi far ? »

★ 20

★★ 36

★★★ 37,5 %

Responas als entrainaments

★

Quant fan 50 % de 80 ? $80 \times 50 \div 100 = 40$

Quant fan 25 % de 40 ? $40 \times 25 \div 100 = 10$

Quant fan 33 % de 90 ? $90 \times 33 \div 100 = 30$ arredondit a l'unitat (exactament 29,7)

★★

Quant fan 50 % de 70 ? $50 \times 70 \div 100 = 35$

Quant fan 60 % de 150 ? $60 \times 150 \div 100 = 90$

Quant fan 45 % de 140 ? $45 \times 140 \div 100 = 63$

★★★

Dins un paquet de 120 boletas, 30 son blavas. Que es lo percentatge de blavas ?

$30 \times 100 \div 120 = 25 \%$

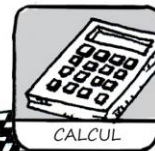
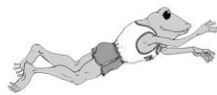
Dins un brústia de 40 uòus, 16 son copats. Que es lo percentatge d'uòus copats ?

$16 \times 100 \div 40 = 40 \%$

Sus un aparcament de 150 veituras, 30 son negras. Que es lo percentatge de veituras negras ?

$30 \times 100 \div 150 = 20 \%$

5.38 Calcular un percentatge

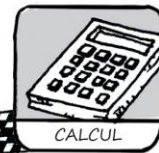
1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan 25 % de 60 : 15 - 20 - 30 - 25 ?
- ★★ Quant fan 30 % de 135 ?
- ★★★ Dins una brústia, i a 40 bescuèches. Quin percentatge de la brústia representan 15 bescuèches ?

2. Conselhs

ÒC	NON
<p>→ Una vèsta que còsta 250 € beneficia pendent los sòldes d'una reduccion de 50 %. Aprèp la remesa en caissa còsta 125 €.</p>	<p>→ Una vèsta que còsta 250 € beneficia pendent los sòldes d'una reduccion de 50 %. Aprèp la remesa en caissa còsta 200 €.</p>
<p>→ Sus 150 personas interrogadas sus lor color preferida, 20 % dison qu'aiman lo blau. Quantas de personas an lo blau coma color preferida ? Responsa : 30 personas aiman la color blava.</p>	<p>→ Sus 150 personas interrogadas sus lor color preferida, 20 % dison qu'aiman lo blau. Quantas de personas an lo blau coma color preferida ? Responsa : 130 personas</p>
<p>→ Lo prètz del cafè al distributor de l'autopista a augmentat de 150 %. Abans l'augmentacion, costava 2 €. Quant còsta un cafè aprèp l'augmentacion ? Un cafè còsta ara 3 €</p>	<p>→ Lo prètz del cafè al distributor de l'autopista a augmentat de 150 %. Abans l'augmentacion, costava 2 €. Quant còsta un cafè aprèp l'augmentacion ? Un cafè còsta ara 152 €</p>

3. Entraïnements

- ★ Quant fan 50 % de 80 : 20 – 40 – 30 – 50 ?
Quant fan 25 % de 40 : 5 – 10 – 15 – 30 ?
Quant fan 33 % de 90 : 10 – 30 – 50 – 63 ? (òrdre de grandor)
- ★★ Quant fan 50 % de 70 ?
Quant fan 60 % de 150 ?
Quant fan 45 % de 140 ?
- ★★★ Dins un paquet de 120 boletas, 30 son blavas. Que es lo percentatge de blavas ?
Dins una brústia de 40 uòus, 16 son copats. Que es lo percentatge d'uòus copats ?
Sus un aparcament de 150 veituras, 30 son negras. Que es lo percentatge de veituras negras ?

4. Test 5.38

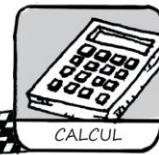
Consigna : resòlv aquestes dos problèmas.

- C. 25 objèctes se tròban dins una troça. 10 son d'estilòs. Que es lo percentatge d'estilòs ?
- D. 30 % de 210 escolans d'una escòla jògan al rugby. Quantes d'escolans son jogaires de rugby ?

Responsas a « Qué sabi far ? »

- ★ 15
- ★★ 45
- ★★★ 37,5 %

5.39 Resòlure de problèmas de proporcionalitat

1. Conselhs

→ I a pas sonque un biais de resòlure un problèma de proporcionalitat. Vaquí 3 metòdes qu'es fòrt util de comprene. A tu puèi de causir la que conven melhor als problèmas qu'as a resòlure.

EXEMPLES

Enonciat : 6 litres de lach còstan 7 €. Quant còstan 15 litres de lach ?

Solucion de Paul (metòde de l'utilizacion de la linearitat)

Ma recèrca

1l	1l	1l
1l	1l	1l

7€

1l	1l	1l
1l	1l	1l

7€

1l	1l	1l
----	----	----

3€50c

Ma solucion

15 litres, es 12 litres + 3 litres.

12 litres còstan $7 + 7 = 14$ €

3 litres còstan la mitat de 7 €, es a dire 3 € 50 c

Doncas, 15 litres còstan $14 € + 3 € 50 c = 17 € 50 c$

Enonciat : 3 kg de pomas còstan 12 €. Quant còstan 5 kg de pomas

**Solucion de Virginie
(metòde del passatge per l'unitat)**

Ma recèrca

Ma solucion

Calculam lo pretz de 1 kg de pomas.

1 kg de poma còsta 4 €, per çò que $12 \div 3 = 4$.

Doncas 5 kg de pomas còstan

$5 \times 4 = 20$ €.

**Solucion de Sophie
(metòde del coeficient de proporcionalitat)**

Ma recèrca

$\times 4$	Nombre de kg de pomas	3	5
▼	Prix	12	

Ma solucion

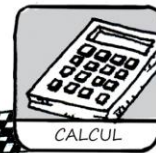
I a 4 còps mai d'euros que de kg de pomas.

Doncas, per 5 kg de pomas, cal payer 20 €.

2. Entraïnements

- ✓ **Problèma 1** - Ai crompat 5 manuals escolars identics. Ai pagat 75 €. Que es lo pretz de 10 manuals ? de 3 manuals ?
- ✓ **Problèma 2** - Per aprestar de confitura de majofas, cal 400 g de fruchas per 300 g de sucre. Quina quantitat de sucre cal per 600 g de majofas ? Per 1 kg ?
- ✓ **Problèma 3** - La veitura de la dòna Martin consumís en mejana 6 litres de gasolina als 100 km. Quant de gasolina li caldrà per percòrrer 50 km ? 300 km ? 450 km ? Quina distància percòrr amb 30 litres de gasolina ?

3. Test 5.39 :

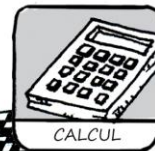
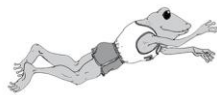
Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Ai crompat 10 manuals escolars identics. Ai pagat 80 €. Que es lo pretz de 5 manuals ? de 3 manuals ?
- ✓ Problèma B - La veitura de la dòna Martin consumís en mejana 8 litres de gasolina als 100 km. Quant de gasolina li caldrà per percórrer 25 km ? 600 km ? 750 km ? Quina distància percórr amb 30 litres de gasolina ?

Responsas als entrainaments

<p><u>Problèma 1</u> : Ai crompat 5 manuals escolars identics. Ai pagat 75 €. Que es lo pretz de 10 manuals ? de 3 manuals ? (metòde 1)</p>	<p><u>Problèma 1</u> : Ai crompat 5 manuals escolars identics. Ai pagat 75 €. Que es lo pretz de 10 manuals ? de 3 manuals ? (metòde del passatge per l'unitat)</p>																								
<p><u>Ma recèrca</u> $75 \times 2 = 150$ $150 \times 3 = 450$ $450 \div 10 = 45$</p> <p><u>Ma solucion</u> 5 manuals còstan 75 €, doncas 10 manuals còstan lo doble, es a dire 150 €. Se 10 manuals còstan 150 €, 30 manuals còstan 450 € 3 manuals, es 10 còps mens que 30 manuals, doncas 3 manuals còstan 45 €</p>	<p><u>Ma recèrca</u></p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: right;">75</td> <td style="border-left: 1px solid black; text-align: right;">5</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="border-left: 1px solid black; text-align: right;">50</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">25</td> <td style="border-left: 1px solid black; text-align: right;">15</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-25</td> <td style="border-left: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">0</td> <td style="border-left: 1px solid black;"></td> </tr> </table> <p>$15 \times 3 = 45$</p> <p><u>Ma solucion</u> Calculam lo pretz d'un manual : 5 manuals còstan 75 €, doncas 1 manual còsta $75 \div 5 = 15$ € Doncas 10 manuals còstan $15 \times 10 = 150$ € e 3 manuals còstan $15 \times 3 = 45$ €.</p>	75	5	-	50	25	15	-25		0															
75	5																								
-	50																								
25	15																								
-25																									
0																									
<p><u>Problèma 2</u> - Per aprestar de la confitura de majofas, cal 400g de fruchas per 300g de sucre. Quina quantitat de sucre cal per 600 g de majofas ? Per 1 kg ?</p>	<p><u>Problèma 3</u> : La veitura de la dòna Martin consumís en mejana 6 litres de gasolina cada 100 km. □ Quant de gasolina li caldrà per percórrer 50 km ? 300 km ? 450 km ? □ Quina distància percórr amb 30 litres de gasolina ?</p>																								
<p><u>Ma solucion</u></p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Majofas</th> <th style="text-align: left;">Sucre</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>400 g</td> <td>-> 300 g</td> </tr> <tr> <td>200 g</td> <td>-> 150 g (la mitat)</td> </tr> <tr> <td>400 + 200 = 600 g</td> <td>-> 450 g (300 + 150)</td> </tr> <tr> <td>600 + 400 = 1 kg</td> <td>-> 750 g (450 + 300)</td> </tr> </tbody> </table> <p>600 g, es 400 g + 200 g. Anam alavetz cercar quant de sucre cal per 200 g de majofas. 200 es la mitat de 400, doncas, per 200 g de majofas, cal la mitat de 300 g en sucre, es a dire 150 g de sucre. Doncas, per 600 g de majofas, cal $300 + 150 = 450$ g de sucre. Per 1 kg de majofas, cal encara ajustar 400 g de majofas a 600 g de majofas, doncas, caldrà $300 \text{ g} + 450 \text{ g} = 750 \text{ g}$ de sucre per 1 kg de majofas.</p>	Majofas	Sucre	400 g	-> 300 g	200 g	-> 150 g (la mitat)	400 + 200 = 600 g	-> 450 g (300 + 150)	600 + 400 = 1 kg	-> 750 g (450 + 300)	<p><u>Ma solucion</u></p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Km</th> <th style="text-align: left;">Litres</th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">percorreguts</th> <th style="text-align: left;">de gasolina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>100 km</td> <td>-> 6 litres</td> </tr> <tr> <td>(la mitat) 50 km</td> <td>-> 3 litres (la mitat de 6 L)</td> </tr> <tr> <td>(3 còps 100 km) 300 km</td> <td>-> 18 litres (3 còps 6 L)</td> </tr> <tr> <td>(300 + 100 + 50) 450 km</td> <td>-> 27 litres (18 + 6 + 3)</td> </tr> <tr> <td>(450 + 50) 500 km</td> <td>-> 30 litres (27 + 3)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Doncas, per 50 km, cal 3 litres Per 300 km, cal 18 litres Per 450 km, cal 27 litres. Amb 27 litres, fasèm 450 km, e amb 3 litres, fasèm 50 km, doncas amb 30 litres (27 + 3), fasèm $450 + 50 = 500$ km</p>	Km	Litres	percorreguts	de gasolina	100 km	-> 6 litres	(la mitat) 50 km	-> 3 litres (la mitat de 6 L)	(3 còps 100 km) 300 km	-> 18 litres (3 còps 6 L)	(300 + 100 + 50) 450 km	-> 27 litres (18 + 6 + 3)	(450 + 50) 500 km	-> 30 litres (27 + 3)
Majofas	Sucre																								
400 g	-> 300 g																								
200 g	-> 150 g (la mitat)																								
400 + 200 = 600 g	-> 450 g (300 + 150)																								
600 + 400 = 1 kg	-> 750 g (450 + 300)																								
Km	Litres																								
percorreguts	de gasolina																								
100 km	-> 6 litres																								
(la mitat) 50 km	-> 3 litres (la mitat de 6 L)																								
(3 còps 100 km) 300 km	-> 18 litres (3 còps 6 L)																								
(300 + 100 + 50) 450 km	-> 27 litres (18 + 6 + 3)																								
(450 + 50) 500 km	-> 30 litres (27 + 3)																								

5.39 Resòlure de problèmas de proporcionalitat

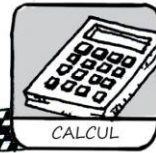
1. Conselhs

ÒC	NON
<p>→ 6 kg de citrons còstan 24 €. Quant còstan 10 kg de citrons ? 10 kg = 40 €</p> <p>→ Quand fau un torn de pedalas amb ma bicicleta, avanci de 50 cm. Quand percorri 3m50 quantes de torns de pedala ai faches ? 3m50 percorreguts = 7 torns de pedalas</p> <p>→ Per far un còca per 4 personas, lo cosinièr pren 3 uòus. Quantes d'uòus cal se volèm far aquesta còca per 12 personas ? per 12 personas, cal 9 uòus.</p>	<p>→ 6 kg de citrons còstan 24 €. Quant còstan 10 kg de citrons ? 10 kg = 30 €</p> <p>→ Quand fau un torn de pedalas amb ma bicicleta avanci de 50 cm. Quand percorri 3m50 quantes de torns de pedala ai faches ? 3m50 percorreguts = 3,5 torns de pedalas</p> <p>→ Per far un còca per 4 personas, lo cosinièr pren 3 uòus. Quantes d'uòus cal se volèm far aquesta còca per 12 personas ? per 12 personas, cal 19 uòus.</p>

2. Entraïnaments

- ✓ Problèma 1 : Ai crompat 5 manuals escolars identics. Ai pagat 125 €. Que es lo prètz de 10 manuals ? de 3 manuals ?
- ✓ Problèma 2 : Per aprestar de la confitura de majofas, cal 400 g de fruchas per 300 g de sucre. Quina quantitat de sucre cal per 600 g de majofas ? Per 1 kg ?
- ✓ Problèma 3 : La veitura de la dòna Martin consumís en mejana 8 litres de gasolina als 100 km. Quant de gasolina li caldrà per percòrrer 60 km ? 200 km ? 350 km ? Quina distància percorr amb 42 litres de gasolina ?

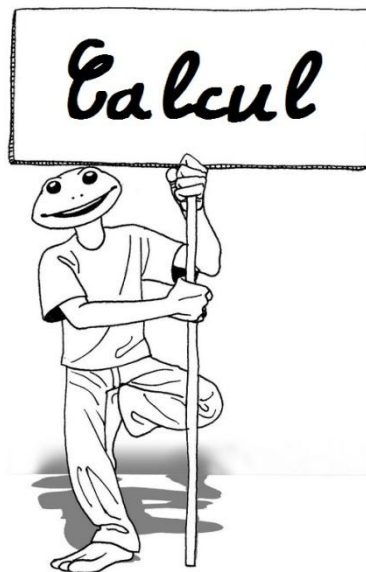

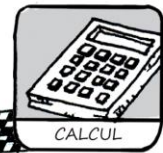

3. Test 5.39 :

Consigna : resòlv los dos problèmas següents.

- ✓ Problèma A - Ai crompat 10 manuals escolars identics. Ai pagat 60 €. Que es lo prètz de 6 manuals ? de 4 manuals ?
- ✓ Problèma B - La veitura de la dòna Martin consumís en mejana 6 litres de gasolina per 100 km. Quant de gasolina li caldrà per percòrrer 50 km ? 500 km ? 550 km ? Quina distància percòrr amb 30 litres de gasolina ?

5.40 Verificar la resulta balhada per una calculatritz

1. Qué sabí far ?

- ★ Cossí podèm verificar la resulta balhada per una calculatritz ?
- ★★ Amb la calculatritz, quant fan : $23 \times 6 + 17 \times 9$?
- ★★★ Se picam $7 \div 3$ trobam 2.3333333. Que es la rèsta ?

2. Conselhs

- Sovent, la resulta balhada per una calculatritz es falsa, siá per çò que nos sèm enganats en picant las chifras, siá per çò que devèm far de manipulacions.
- De còps, l'òrdre de picada es important : $43 \times 7 - 24 \times 5 = 141 - 120 = 21$ → devèm primièr far las doas multiplicacions puèi las sostraire.
- De còps, la calculatritz balha una **resulta aproximativa** : $88 \div 7 = 12$ demòran 4 e pas 12.571428 (mancan de chifras)

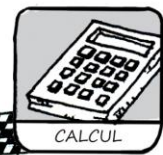
EXEMPLES

Calcul a efectuar	Resulta balhada per la calculatritz	Resulta a trobar
$43 \times 7 - 24 \times 5$	1385	21 (cal primièr calcular 43×7 puèi 24×5 e sostraire las resultas obtengudas)
$88 \div 7$	12.571428	12 demòran 4 (prenèm la partida entièra del nombre obtengut amb la calculatritz : 12 . Lo multiplicam per 7 : $12 \times 7 = 84$. Puèi, levam 88 a 84 per aver la rèsta : $88 - 84 = 4$)

3. Entraïnaments

- ★ Consigna : qu'es la bona resulta ? (amb la calculatritz)
 $25 + 6 \times 14 = 334$ o **109** o **356** ?
 $2,56 + 45,987 + 412,53 = 461,187$ o **461,077** o **87496** ?
- ★★ Consigna : tròba amb la calculatritz la bona resulta :
 $25 \times 6 + 14 \times 7 = 248$ o **1148** o **1048** ?
 $58 \times 16 - 51 \times 8 = 1336$ o **520** o **7016** ?
 $49 \times 6 + 950 \div 38 = 32,736842$ o **319** o **444** ?
- ★★★
 $87 \div 11 = 7,9090909$ Que es la vertadièra resulta ?
 $118 \div 7 = 16.857142$ Que es la vertadièra resulta ?
 $57 \div 5 = 11,4$ Que es la vertadièra resulta ?

4. Test 5.40

Consigna : qu'es la vertadièra resulta dels calculs següents ? (servís-te de la calculatriç)

- ✓ $45 \times 6 + 19 \times 15 = 555$ o 455 o 5145 ?
- ✓ $72 \times 54 - 15 \times 6 = 3978$ o 3798 o 23238 ?
- ✓ $79 \div 7 = 11,285714$ o « 11 demòran 2 » o « 11 demòra 1 » ?

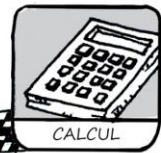
Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ En recomençant - Te pòdes ajudar de la ficha 8.16 suls òrdres de grandor
- ★★ 291
- ★★★ 1

Responas als entrainaments

- ★ Que es la bona resulta ? (amb la calculatriç)
 $25 + 6 \times 14 = 434$ o 109 o 356 ? es 109
 $2,56 + 45,987 + 412,53 = 461,187$ o $461,077$ o 87496 ? es $461,077$
- ★★ Tròba amb la calculatriç la bona resulta :
 $25 \times 6 + 14 \times 7 = 248$ o 1148 o 1048 ? es 248
 $58 \times 16 - 51 \times 8 = 1336$ o 520 o 7016 ? es 1336
 $49 \times 6 + 950 \div 38 = 32,736842$ o 319 o 444 ? es 319
- ★★★
 $87 \div 11 = 7,9090909$. Que es la vertadièra resulta ? 7 demòran 10
 $118 \div 7 = 16,857142$. Que es la vertadièra resulta ? 16 demòran 6
 $57 \div 5 = 11,4$. Que es la vertadièra resulta ? 11 demòran 2

3. Entraïnements

- ★ Consigna : qu'es la bona resulta ? (amb la calculatriç)

$$24 + 8 \times 12 = 384 \text{ o } 120 \text{ o } 288 ?$$

$$3,67 + 85,927 + 513,63 = 966,557 \text{ o } 603,227 \text{ o } 137\ 657 ?$$

- ★★ Consigna : tròba amb la calculatriç la bona resulta :

$$35 \times 5 + 44 \times 3 = 307 \text{ o } 1\ 185 \text{ o } 94 ?$$

$$38 \times 12 - 31 \times 7 = 239 \text{ o } 2\ 975 \text{ o } 673 ?$$

$$39 \times 8 + 750 \div 48 = 32,736842 \text{ o } 319 \text{ o } 327,625 ?$$

★★★

$$79 \div 11 = 7,1818182$$

Que es la vertadièra resulta ?

$$128 \div 7 = 18.28571$$

Que es la vertadièra resulta ?

$$79 \div 5 = 15,4$$

Que es la vertadièra resulta ?

4. Test 5.40

Consigna : qu'es la vertadièra resulta dels calculs següents ? (servís-te de la calculatriç)

✓ $36 \times 7 + 27 \times 17 = 711 \text{ o } 7\ 497 \text{ o } 4\ 743 ?$

✓ $61 \times 63 - 24 \times 4 = 65.1234 \text{ o } \quad \text{o } 3\ 747 ?$

✓ $68 \div 7 = 9.71429 \text{ o } \quad \text{« } 9 \text{ demòran } 2 \text{ » o « } 9 \text{ demòran } 5 \text{ » ?}$

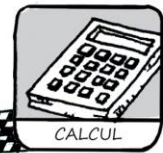
Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ Te pòdes ajudar de la ficha 8.16 suls òrdres de grandor

★★ 242

★★★ 2

5.41 Resòlvre de problèmas suls animals salvatges

1. Conselhs

→ Per resòlvre aquestes problèmas suls animals salvatges, doblide pas d'escriure d'un costat las **explicacions a la resposta** e de l'autre costat **las operacions que pausas**. Sul borrolhon, pòdes far de dessenh per plan comprene l'enonciat.

EXEMPLES

Enonciat - Michel es fotograf. Ganha 5000 € cada mes, 800 € per leon fotografiat e 500 € per laupard. Ongan, a fotografiat 35 leons e 17 laupards. Quant d'argent a ganhat ongan ?

EXPLICACION :

Salari de Michel dins l'annada :
 $5000 \times 12 = 60000 \text{ €}$
 Primas pels leons :
 $35 \times 800 = 28000 \text{ €}$
 Primas pels laupards :
 $17 \times 500 = 8500 \text{ €}$
 Salari total :
 $60000 + 28000 + 8500 = 96500 \text{ €}$
 Doncas, ongan, Michel a ganhat 96500 €.

RECÈRCAS :

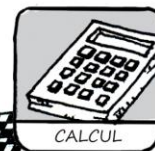
5000	500
$\times 12$	$\times 17$
$\hline 10000$	$\hline 3500$
$+ 5000 \cdot$	$+ 500 \cdot$
$\hline = 60000$	$\hline = 8500$
800	60000
$\times 35$	28000
$\hline 4000$	$+ 8500$
$+ 2400 \cdot$	$\hline 96500$
$\hline = 28000$	

2. Entraïnements

✓ **Problèma 1** - Una gasèla e una antilòp an corregut al l'entorn d'un bòsc que fa 16 km de longor de torn. En 1 ora, la gaza fa 15 torns e l'antilòp a fach 18 torns. Que es la distància totala percorreguda pels dos animals ?

✓ **Problèma 2** - La cooperativa de la classa a 120,7 €. Lo conselh a causit de crompar 15 libres suls animals salvatges d'Asia a 6,30 € cadun. Quant demòra dins la cooperativa ?

3. Test 5.41

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Problèma - Soi anat al Kenya per observar la savana. Ai observat 13 !!phacochères e 11 rinoceròs. Cada !!phacochère a quatre defenses. Cada rinoceròs n'a 2.
Quantas de defenses ai vistas en tot ?

Responsas als entrainaments

Problèma 1 - Una gasèla e una antilòp an corregut al l'entorn d'un bòsc que fa 16 km de longor de torn. En 1 ora, la gaza fach 15 torns e l'antilòp a fach 18 torns. Que es la distància totala percorreguda pels dos animals ?

R E S P O N S A

Distància percorreguda per la gasèla :

$$16 \times 15 = 240 \text{ km.}$$

Distància percorreguda per l'antilòp :

$$18 \times 15 = 270 \text{ km.}$$

Distància totala percorreguda pels dos animals :

$$240 + 270 = 510 \text{ km.}$$

Doncas, los dos animals an percorregut 510 km.

O P E R A C I O N

$$\begin{array}{r} 16 \\ \times 15 \\ \hline 80 \\ + 160 \\ \hline = 240 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 240 \\ + 270 \\ \hline = 510 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ \times 15 \\ \hline 90 \\ + 180 \\ \hline = 270 \end{array}$$

Problèma 2 : La cooperativa de la classa a 120,7 €. Lo conselh a causit de crompar 15 libres suls animals salvatges d'Asia a 6,30 € cadun.

▣ Quantes demòran dins la cooperativa ?

R E S P O N S A

Prètz dels libres :

$$6,3 \times 15 = 94,5 \text{ €}$$

Soma que demòra :

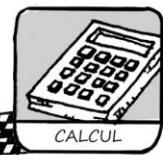
$$120,7 - 94,5 = 26,2 \text{ €}$$

Doncas, demòran 26,2 € dins la caissa de cooperativa.

O P E R A C I O N

$$\begin{array}{r} 6,3 \\ \times 15 \\ \hline 315 \\ + 630 \\ \hline = 94,5 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 120,7 \\ - 94,5 \\ \hline = 26,2 \end{array}$$

5.41 Resòlure de problèmas suls animals salvatges **Bis**

1. Conselhs

→ Per resòlure aquestes problèmas suls animals salvatges, doblide pas d'escriure d'un costat los **explicacions a la resposta** e de l'autre costat **las operacions que pausas**. Sul borrolhon, pòdes far de dessenh per plan comprene l'enonciat.

EXEMPLES

Enonciat : Michel es fotograf. Ganha 5000 € cada mes, 800 € per leon fotografié e 500 € per laupard. Ongan, a fotografié 35 leons e 17 laupards. Quant d'argent a ganhat ongan ?

<i>E X P L I C A C I O N</i>	<i>R E C È R C A S</i>														
Salari de Michel dins l'annada :															
5000 x 12 = 60000 €	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: top;"> <tr><td>5000</td><td>500</td></tr> <tr><td>x 12</td><td>x 17</td></tr> <tr><td>-----</td><td>-----</td></tr> <tr><td>10000</td><td>3500</td></tr> <tr><td>+ 5000 .</td><td>+ 500 .</td></tr> <tr><td>-----</td><td>-----</td></tr> <tr><td>= 60000</td><td>= 8500</td></tr> </table>	5000	500	x 12	x 17	-----	-----	10000	3500	+ 5000 .	+ 500 .	-----	-----	= 60000	= 8500
5000	500														
x 12	x 17														
-----	-----														
10000	3500														
+ 5000 .	+ 500 .														
-----	-----														
= 60000	= 8500														
Primas pels leons :															
35 x 800 = 28000 €															
Primas pels laupards :															
17 x 500 = 8500 €															
Salari total :															
60000 + 28000 + 8500 = 96500 €	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: top;"> <tr><td>800</td><td>60000</td></tr> <tr><td>x 35</td><td>28000</td></tr> <tr><td>-----</td><td>-----</td></tr> <tr><td>4000</td><td>+ 8500</td></tr> <tr><td>+ 2400 .</td><td>-----</td></tr> <tr><td>-----</td><td></td></tr> <tr><td>= 28000</td><td>96500</td></tr> </table>	800	60000	x 35	28000	-----	-----	4000	+ 8500	+ 2400 .	-----	-----		= 28000	96500
800	60000														
x 35	28000														
-----	-----														
4000	+ 8500														
+ 2400 .	-----														

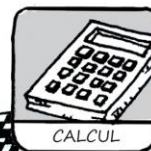
= 28000	96500														
Doncas, ongan, Michel a ganhat 96500 €.															

2. Entraïnements

✓ Problèma 1 - Un laupard e un pumà an corregut al l'entorn d'un bòsc que fa 24 km de longor de torn. En 1 ora, lo laupard a fach 12 torns e lo pumà a fach 16 torns. Que es la distància totala percorreguda pels dos animals ?

✓ Problèma 2 - La cooperativa de la classa a 230,9 €. Lo conselh a causit de crompar 19 libres suls animals salvatges d'Asia a 5,20 € cadun. Quantes demòra dins la cooperativa ?

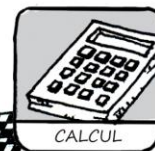
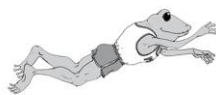

3. Test 5.41

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Problèma - Soi anat al Togo observar la fauna. Ai observat 13 !!phacochères e 11 rinoceròs.
Cada !!phacochère a quatre defenses. Cada rinoceròs n'a 2.
Quantas de defenses ai vistas en tot ?

5.42 Efectuar de cap una division exacta

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $9 \div 3$?
- ★★ Quant fan $20 \div 4$?
- ★★★ Quant fan $108 \div 9$?

2. Conselhs

→ Per capitar aquesta competència, debes plan conèisser totas las taulas de multiplicacion. Quand te demandam quant fan $48 \div 6$, cal cercar « $6 \times \text{quant} = 48$? ». Sabèm que $6 \times 8 = 48$ doncas $48 \div 6 = 8$.

EXEMPLES

	EXPLICACIONS
<ul style="list-style-type: none"> • $12 \div 4 =$ 	$12 \div 4 = ?$ Cèrqui lo nombre que pòt respondre a $4 \times \dots = 12$ Es 3 ($4 \times 3 = 12$) Doncas $12 \div 4 = 3$
<ul style="list-style-type: none"> • $28 \div 7 = 4$ (per çò que $7 \times 4 = 28$) • $64 \div 8 = 8$ (per çò que $8 \times 8 = 64$) • $132 \div 11 = 12$ (per çò que $11 \times 12 = 132$) 	

3. Entraïnements

- ★ Consigna : calcula de cap las divisions seguentas.

$15 \div 3 =$

$8 \div 2 =$

$21 \div 3 =$

$16 \div 4 =$

$10 \div 5 =$

$24 \div 8 =$

$6 \div 2 =$

$18 \div 6 =$

- ★★ Consigna : calcula de cap las divisions seguentas.

$45 \div 5 =$

$40 \div 5 =$

$48 \div 8 =$

$36 \div 6 =$

$42 \div 6 =$

$44 \div 11 =$

$36 \div 9 =$

$32 \div 4 =$

- ★★★ Consigna : calcula de cap las divisions seguentas.

$96 \div 12 =$

$63 \div 7 =$

$132 \div 11 =$

$77 \div 7 =$

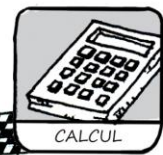
$81 \div 9 =$

$56 \div 8 =$

$72 \div 9 =$

$180 \div 10 =$

4. Test 5.42 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las divisions seguentas.

- $25 \div 5 =$

- $48 \div 8 =$

- $35 \div 7 =$

- $42 \div 7 =$

- $18 \div 9 =$

- $99 \div 9 =$

- $250 \div 10 =$

- $32 \div 4 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

★ 3

★★ 5

★★★ 12

Resposas als entrainaments

★ Calcula de cap las divisions seguentas.

$15 \div 3 = 5$

$16 \div 4 = 4$

$6 \div 2 = 3$

$8 \div 2 = 4$

$10 \div 5 = 2$

$18 \div 6 = 3$

$21 \div 3 = 7$

$24 \div 8 = 3$

★★ Calcula de cap las divisions seguentas.

$45 \div 5 = 9$

$36 \div 6 = 6$

$36 \div 9 = 4$

$40 \div 5 = 8$

$42 \div 6 = 7$

$32 \div 4 = 8$

$48 \div 8 = 6$

$44 \div 11 = 4$

★★★ Calcula de cap las divisions seguentas.

$96 \div 12 = 8$

$77 \div 7 = 11$

$72 \div 9 = 8$

$63 \div 7 = 9$

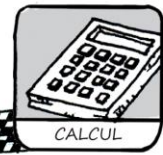
$81 \div 9 = 9$

$180 \div 10 = 18$

$132 \div 11 = 12$

$56 \div 8 = 7$

5.42 Efectuar de cap una division exacta

Bis

1. Qué sabi far ?

- ★ Quant fan $12 \div 3$?
- ★★ Quant fan $16 \div 4$?
- ★★★ Quant fan $117 \div 9$?

2. Conselhs

→ Per capitar aquesta competència, debes plan conèisser totas las taulas de multiplicacion. Quand te demandam quant fan $48 \div 6$, cal cercar « $6 \times \text{quant} = 48$? ». Sabèm que $6 \times 8 = 48$ doncas $48 \div 6 = 8$.

EXEMPLES

	EXPLICACIONS
<ul style="list-style-type: none"> • $12 \div 4 =$ 	$12 \div 4 = ?$ Cèrqui lo nombre que pòt respondre a $4 \times \dots = 12$ Es 3 ($4 \times 3 = 12$) Doncas $12 \div 4 = 3$
<ul style="list-style-type: none"> • $28 \div 7 = 4$ (per çò que $7 \times 4 = 28$) • $64 \div 8 = 8$ (per çò que $8 \times 8 = 64$) • $132 \div 11 = 12$ (per çò que $11 \times 12 = 132$) 	

3. Entraïnaments

- ★ Consigna : calcula de cap las divisions seguentas.

$8 \div 2 =$

$10 \div 5 =$

$18 \div 6 =$

$21 \div 3 =$

$15 \div 3 =$

$20 \div 4 =$

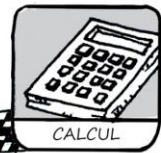
$6 \div 2 =$

$24 \div 8 =$

$9 \div 3 =$

M

★★ Consigna : calcula de cap las divisions segutas.

$40 \div 5 =$

$35 \div 5 =$

$36 \div 6 =$

$36 \div 9 =$

$48 \div 8 =$

$32 \div 4 =$

$44 \div 11 =$

$42 \div 6 =$

★★★ Consigna : calcula de cap las divisions segutas.

$63 \div 7 =$

$81 \div 9 =$

$180 \div 10 =$

$77 \div 7 =$

$72 \div 9 =$

$96 \div 12 =$

$143 \div 11 =$

$64 \div 8 =$

4. Test 5.42 :

Consigna : recòpia e calcula de cap las divisions segutas.

- $25 \div 5 =$

- $36 \div 4 =$

- $35 \div 7 =$

- $49 \div 7 =$

- $18 \div 9 =$

- $360 \div 10 =$

- $99 \div 9 =$

- $56 \div 8 =$

Resposas a « Qué sabi far ? »

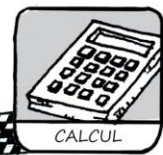
★ 4

★★ 4

★★★ 13

Calcul

5.43 Resòlvre de problèmas suls dinosaures

1. Conselhs

→ Per resòlvre aquestes problèmas suls dinosaures, doblide pas d'**escriure d'un costat los explicacions a la resposta** e de l'**autre costat las operacions que pausas**. Sul borrolhon, pòdes far de **dessenshs** per plan comprene l'enonciat.

EXEMPLES

Enonciat : Howk-int es un caçaire. Ongan, a tuat 6 tiranosaures e 23 triceratops. Son amic Pwik-hoï a tuat 2 còps mens de tiranosaures que el mas 7 triceratops de mai. Quantes de tiranosaures e de triceratops Pwik-hoï a tuats ?

E X P L I C A C I O N S

Nombres de tiranosaures tuats per Pwik-hoï :

$$6 : 2 = 3 \text{ tiranosaures.}$$

Nombres de triceratops tuats per Pwik-hoï :

$$23 + 7 = 30 \text{ triceratops.}$$

Doncas Pwik-hoï a tuat 3 tiranosaures e 30 triceratops.

R E C È R C A S

23

+ 7

= 30

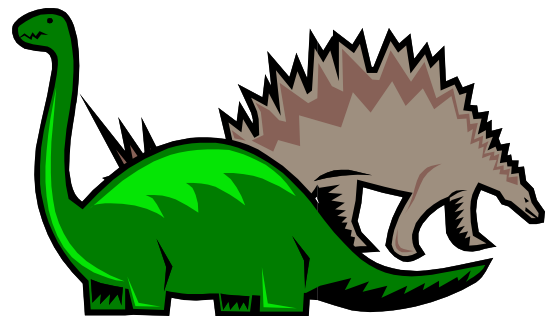
2. Entraïnaments

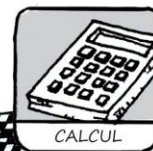
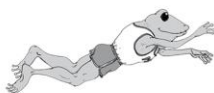
- ✓ Problèma 1 - Un diplodocus vòl manjar 46 garrics e los 52 castanhièrs. Deu far de paquets de 7 arbres.

Quantes de paquets i aurà ?

- ✓ Problèma 2 - Avèm recebudas 27 brústias de 55 imatges de brontosaus. Los repartir dins las nòu classes de l'escòla.

Quantes d'imatges de brontosaus aurà cada classa ?

3. Test 5.43 :

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Una escòla de dinosaures partís en viatge. I a 18 diplodocus, 24 tiranosaires, 22 estegosaures, 19 triceratops e 25 brontosaires. La directriç lòga de busses de 9 plaças.

Quantes de busses cal logar ?

Responsas als entrainaments

Problèma 44 - Un diplodocus vòl manjar 46 garrics e los 52 castanhièrs. Deu far de paquets de 7 arbres. Quantes de paquets i aurà ?

R E S P O N S A

Nombre d'arbres :

$$46 + 52 = 98$$

Nombre de paquets :

$$98 : 7 = 14$$

Doncas, i aurà 14 paquets.

O P E R A C I O N

$$\begin{array}{r} 46 \\ + 52 \\ \hline = 98 \end{array} \quad \begin{array}{r} 98 \mid 7 \\ 28 \mid 14 \\ \hline 0 \end{array}$$

Problèma 45 - Avèm recebudas 27 brústias de 55 imatges de brontosaires. Los cal repartir dins las nòu classes de l'escòla. Quantes d'imatges de brontosaires aurà cada classa ?

R E S P O N S A

Nombre total d'imatges :

$$27 \times 55 = 1485$$

Nombre d'imatges dins cada classa :

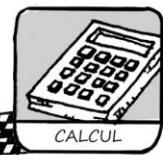
$$1485 : 9 = 165$$

Doncas, cada classa aurà 165 imatges.

O P E R A C I O N

$$\begin{array}{r} 27 \\ \times 55 \\ \hline 135 \\ + 135 \\ \hline = 1485 \end{array} \quad \begin{array}{r} 1485 \mid 9 \\ 585 \mid 165 \\ \hline 45 \\ \hline 0 \end{array}$$

5.43 Resòlvre de problèmas suls dinosaures

Bis

1. Conselhs

→ Per resòlvre aquestes problèmas suls dinosaures, doblide pas d'**escriure d'un costat los explicacions a la resposta** e de l'**autre costat las operacions que pausas**. Sul borrolhon, pòdes far de **dessenshs** per plan comprene l'enonciat.

EXEMPLES

Énonciat - Howk-int es un caçaire. Ongan, a tuat 6 tiranosaures e 23 triceratops. Son amic Pwik-hoï a tuat 2 còps mens de tiranosaures qu'el mas 7 triceratops de mai. Quantes de tiranosaures e de triceratops Pwik-hoï a tuat ?

E X P L I C A C I O N S

Nombres de tiranosaures tuats per Pwik-hoï :

$$6 : 2 = 3 \text{ tiranosaures.}$$

Nombres de triceratops tuats per Pwik-hoï :

$$23 + 7 = 30 \text{ triceratops.}$$

Doncas Pwik-hoï a tuat 3 tiranosaures e 30 triceratops.

R E C È R C A S

23

+ 7

= 30

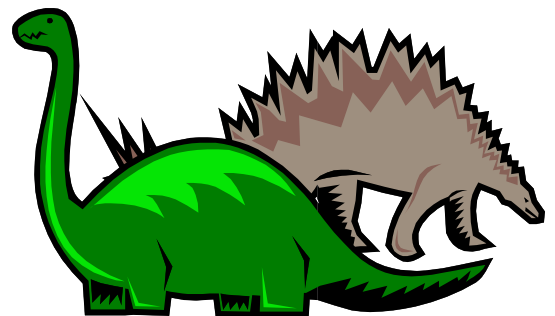
2. Entraïnaments

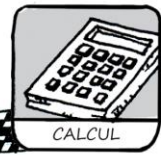
- ✓ Problèma 1 - Un diplodocus vòl manjar 35 garrics e los 61 castanhièrs. Deu far de paquets de 6 arbres.

Quantes de paquets i aurà ?

- ✓ Problèma 2 - Avèm rebut 18 brústias de 35 imatges de brontosaus. Los cal repartir dins los sèt classas de l'escòla.

Quantes d'imatges de brontosaus aurà cada classa ?

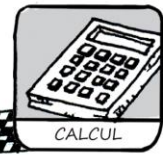
3. Test 5.43 :

Consigna : resòlv lo problèma seguent.

Una escòla de dinosaures partís en viatge. I a 19 diplodocus, 32 tiranosaures, 12 estegosaures, 29 triceratops e 26 brontosaires. La directriç lòga de busses de 8 plaças.

Quantes de busses cal logar ?

5.44 Utilizar l'escala d'un plan

1. Qué sabi far ?

- ★ Que es l'escala d'una carta : 50 m ♦ 2 x 47,5 m ♦ 1/100 000 ♦ 10 km ?
- ★★ Se l'escala = 1/50 000, quant fan 3 cm de la carta sul terren ?
- ★★★ Se l'escala = 1/25 000, quant fan 1 km del terren sus la carta ?

2. Conselhs

→ Un plan o una carta son de dessens que representan un territòri.

Un plan es mai pichon que lo terren mas las proporcions son las meteissas. Aquò vòl dire que se dins la realitat un terren de foot es mai bèl qu'un terren de basket, alavetz sus la carta tanben, lo terren de foot serà mai bèl que lo terren de basket.

→ Per que aquestas proporcions sián las meteissas, utilizam una escala. Es una **fraccion** que servís a redusir un terren sus una carta.

Formula de l'escala d'una carta : distància sus la carta ÷ distància sul terren.

Atencion, las unitats d'una escala devon èsser los meteissas ennaut e enbàs !

EXEMPLES

Se l'escala = 1/50 000 (un cinquanta milen), aquò vòl dire que 1 cm sus la carta = 50 000 cm sul terren. (50 000 cm = 500 m)

Se l'escala = 1/25 000, 4 cm sus la carta = 4 x 25 000 = 75 000 cm sul terren (aquò fa 750 m)

3. Entraïnements

★ Consigna : recòpia las escalas de cartas demest aquestas proposicions.

3 km ♦ 1/250 000 ♦ 7,5 cm ♦ 19 x 6 x 4 ♦ 1/50 000 ♦ 1/100 000 ♦
18 000 cm ♦ 1/10 000

★★

Se l'escala = 1/50 000, quant fan 2 cm de la carta sul terren ?

Se l'escala = 1/25 000, quant fan 7 cm de la carta sul terren ?

Se l'escala = 1/100 000, quant fan 3 cm de la carta sul terren ?

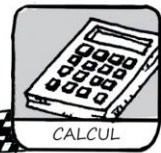
★★★

Se l'escala = 1/25 000, quant fan 500 m del terren sus la carta ?

Se l'escala = 1/50 000, quant fan 1 km del terren sus la carta ?

Se l'escala = 1/200 000, quant fan 20 km del terren sus la carta ?

4. Test 5.44

Consigna : resòlv aquestes dos problèmas.

- A. Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 8 cm de la carta sul terren ?
- B. Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 6 cm de la carta sul terren ?

Responsas a « Qué sabi far ? »

- ★ $1/100\ 000$
 ★★ 1500 m o 1,5 km
 ★★★ 4 cm

Responsas als entrainaments

★ Consigna : recòpia las escalas de cartas

$$3\text{ km} - \boxed{1/250\ 000} - 7,5\text{ cm} - 19 \times 6 \times 4 - \boxed{1/50\ 000} - \boxed{1/100\ 000} - 18\ 000\text{ cm} - \boxed{1/10\ 000}$$

★★

Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 2 cm de la carta sul terren ?

$$2 \times 50\ 000 = 100\ 000\text{ cm} = 1\ 000\text{ m} = 1\text{ km}$$

Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 7 cm de la carta sul terren ?

$$7 \times 25\ 000 = 175\ 000\text{ cm} = 1\ 750\text{ m} = 1,75\text{ km}$$

Se l'escala = $1/100\ 000$, quant fan 3 cm de la carta sul terren ?

$$3 \times 100\ 000 = 300\ 000\text{ cm} = 3\ 000\text{ m} = 3\text{ km}$$

★★★

Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 500 m del terren sus la carta ?

$$500\text{ m} = 50\ 000\text{ cm.}$$

$50\ 000 \div 25\ 000 = 2\text{ cm}$. Doncas, aquò fa 2 cm sus la carta.

Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 1 km del terren sus la carta ?

$$1\text{ km} = 1\ 000\text{ m} = 100\ 000\text{ cm}$$

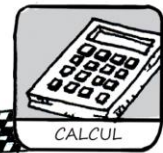
$100\ 000 \div 50\ 000 = 2\text{ cm}$. Doncas aquò fa 2 cm sus la carta.

Se l'escala = $1/200\ 000$, quant fan 20 km del terren sus la carta ?

$$20\text{ km} = 20\ 000\text{ m} = 2\ 000\ 000\text{ cm}$$

$2\ 000\ 000 \div 200\ 000 = 10\text{ cm}$. Doncas, aquò fa 10 cm sus la carta.

5.44 Utilizar l'escala d'un plan **Bis**

1. Qué sabi far ?

- ★ Que es l'escala d'una carta : 50 m ♦ 2 x 36,5 m ♦ 1/50 000 ♦ 20 km ?
- ★★ Se l'escala = 1/50 000, quant fan 4 cm de la carta sul terren ?
- ★★★ Se l'escala = 1/25 000, quant fan 1 km del terren sus la carta ?

2. Conselhs

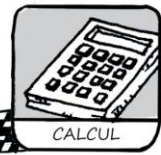
ÒC	NON
→ 1/ 50 000 = 1 cm sus la carta e 50 000 cm sul terren o 500 m	→ 1 / 100 000 = 1 cm sus la carta e 100 000 km sul terren
→ 1/ 25 000 = 4 cm sus la carta e 75 000 cm sul terren o 750 m	→ 1 / 50 000 = 1 cm sus la carta e 50 000 m sul terren o 500 km

3. Entraïnements

- ★ Consigna : recòpia las escalas de cartas demest aquestas proposicions.
5 km ♦ 1/350 000 ♦ 8,5 cm ♦ 29 x 7 x 3 ♦ 1/25 000 ♦ 1/500 000 ♦
27 000 cm ♦ 1/20 000

M

★★

- Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 3 cm de la carta sul terren ?
Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 6 cm de la carta sul terren ?
Se l'escala = $1/100\ 000$, quant fan 4 cm de la carta sul terren ?

★★★

- Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 200 m del terren sus la carta ?
Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 1 km del terren sus la carta ?
Se l'escala = $1/200\ 000$, quant fan 10 km del terren sus la carta ?

4. Test 5.44

Consigna : resòlv aquestes dos problèmas.

- A. Se l'escala = $1/25\ 000$, quant fan 7 cm de la carta sul terren ?
B. Se l'escala = $1/50\ 000$, quant fan 8 cm de la carta sul terren ?

Responas a « Qué sabi far ? »

- ★ $1/50\ 000$
★★ 2000 m o 2 km
★★★ 250 cm

